

ІНАВАЦЫІ
Ў АДУКАЦЫІ:
ПЕРАКУЛЕННЫ
ЎРОК

5

УСЁ
ПРА БЕЛАРУСКІ
БАДМІНТОН

13

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

20

КАСТРЫЧНІКА 2018 г.

СУБОТА

№ 203 (28819)

ЦЫТАТА ДНЯ

Марыяна ШЧОТКІНА, намеснік старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, старшыня ГА «Беларускі саюз жанчын»:

«Самарэалізацыя жанчын у сферы малога бізнесу ў вёсцы толькі набірае абароты, менавіта ў гэтым бачацца вялікія рэсурсы для вырашэння пытання занятасці. Неабходна ўдзяляць павышаную ўвагу малому бізнесу на вёсцы, падтрымліваць яго развіццё, а мясцовым уладам ствараць неабходныя ўмовы для развіцця жаночага прадпрыемства. Сярод пажаданняў, якія сёння часта можна пачуць, — каб больш увагі ўдзялялася развіццю сацыяльнай сферы ў сельскай мясцовасці. Гаворка ідзе пра месцы для вольнага часу. Павінны працаваць клубы, бібліятэкі, спартыўныя аб'екты, кафетэрыі — усё тое, чаго багата ёсць у горадзе. Хочацца, каб дзеці, калі вырастуць, вярталіся на малую радзіму, таму што тут ёсць не толькі дзе працаваць, але і дзе адпачываць».

ДОБРА ТАМ, ДЗЕ МЫ ЁСЦЬ

Ад равеснікаў суверэннай Беларусі залежыць далейшае развіццё краіны

Такое меркаванне выказаў кіраўнік дзяржавы падчас выступлення на сустрэчы са студэнтамі ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы. Перад гэтым для яго правялі экскурсію па ВНУ.

Адукацыя для Прэзідэнта

Аляксандр Лукашэнка прызнаўся: з прадстаўнікамі юнага пакалення Беларусі ён сустракаецца з вялікім задавальненнем. Уласныя студэнцкія гады Прэзідэнт назваў найцяжкім для сябе часам — паколькі па складзе з'яўляецца гуманітарыем, тэхнічныя рэчы даваліся няпроста.

Сёння кіраўнік дзяржавы актыўна займаецца перафармаваннем вышэйшай адукацыі — спрабуе зрабіць яе практыкаарыентаванай. Ён настойвае, каб час знаходжання ў ВНУ быў скарачаны да мінімуму: калі можна за чатыры гады атрымаць адукацыю, то трэба за чатыры, а не за пяць ці шэсць.

На яго думку, лепш на першым курсе сысці з універсітэта, калі разумееш, што гэта не тваё, чым ву-

чыцца пяць гадоў, мучыцца, марнаваць грошы (і свае, і дзяржаўныя) і потым сыходзіць. Беларускі лідар дадаў: трэба як мага раней акунуцца ў будучую прафесію, каб зразумець для сябе — хочаш ты гэтым займацца ці не.

Кіраўнік дзяржавы раскажаў пра свой вопыт перанавучання. Стаўшы выкладчыкам, ён зразумеў, што яго цягне ў сельскую гаспадарку і прамысловасць. Разам з тым, гістарычная адукацыя яму вельмі дапамагла. Кіраўнік дзяржавы не сумняваецца: калі б не скончыў гістфак ці эканамічны факультэт, то не змог бы ўзначаліць краіну.

Аляксандр Лукашэнка крытычна ставіцца да сучаснага ўзроўню адукацыі. Ён заўважыў, што цяперашні міністр прыступае ўжо да трэцяй хвалі ўдасканалення гэтай сферы — яго папярэднікі таксама гэтым займаліся.

Хто пабудуе нашу будучыню

Беларускі лідар сказаў, што сённяшніх студэнтаў і іх аднагодкаў па ўсім свеце называюць пакаленнем Z, але для яго яны, перш за ўсё, дзеці маладой дзяржавы.

Маладыя людзі ўвойдуць у гісторыю як равеснікі суверэннай

Беларусі. У гэтым заключаецца іх унікальнасць.

«Усе мы, хто стаяў ля вытокаў станаўлення нашай краіны, бачым у кожным з вас будучыню. І мы верым, што яна ў надзейных руках. І, глядзячы сёння на вашы поспехі і дасягненні, я яшчэ раз пра гэта падумаў», — дадаў ён.

Кіраўнік дзяржавы канстатаваў, што многія студэнты актыўна займаюцца навуковай дзейнасцю, імкнуцца да самаўдасканалення. Гэта з'яўляецца паказчыкам эфектыўнасці сістэмы адукацыі, а таксама майстэрства выкладчыкаў і навуковых кіраўнікоў.

Беларускі лідар пагадзіўся, што гродзенскія ВНУ з'яўляюцца інтэлектуальным цэнтрам не толькі вобласці, але па асобных кірунках — усёй краіны.

Максімальная блізка

да рэальнасці

«У гэтай сувязі трэба, каб умовы навучання былі максімальна набліжаны да рэальных умоў будучай дзейнасці», — падкрэсліў ён.

Прэзідэнт ведае аб сістэме «Універсітэт 3.0», якая актыўна выкарыстоўваецца ў Беларусі, і па якой працуе Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт. Прэзентацыя, прадстаўленая кіраўніку дзяржавы, яго ўразіла. Аднак, ці гатовыя студэнты самастойна ўдыхнуць жыццё ва ўласныя праекты? На думку Аляксандра Лукашэнка, гатовыя, некаторыя з праектаў камерцыялізаваныя, сродкі прыходзяць.

Сістэма адукацыі павінна заахвочваць ініцыятыву, рыхтаваць спецыялістаў новай фармацыі з добра развітымі прадпрыемліцкімі навыкамі, паколькі гэта патрабуе сучаснага свету, лічыць беларускі лідар. «Часта мы пакутуем менавіта праз тое, што не ўмеем выгадна прадставіць інтарэсы і магчымасці нашай краіны за мяжой», — заўважыў ён.

Прэзідэнт дадаў, што хацеў бы даведацца аб адносінах студэнтаў да перспектывы працы на дзяржаўнай службе. «Але пасля мяне, мне канкурэнты не патрэбныя», — пажартаваў кіраўнік дзяржавы і дадаў, што будзе рады, калі праз нейкі час з'явіцца маладыя людзі, якім можна спакойна перадаць партфель. «Хтосьці прыйдзе іншы, пажадана, каб такія былі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

СТАР. 2

Фота БелТА.

Будзьце пільнымі

НАША ДАЧА — НАША КРЭПАСЦЬ

Мой сусед Уладзімір Міхайлавіч нядаўна прыехаў з дачы, дзе жыў усё лета і частку восені. Цяпер пахаладала, і ён, як многія, вярнуўся ў горад, пакінуўшы дачу «закансерваванаю» да вясны. У размове са мной ён успомніў, што забыўся забраць з дачы бензапілу. Я заўважыў, што небяспечна пакідаць у неахоўным доме такія каштоўныя рэчы. На што Уладзімір Міхайлавіч даволі бестурботна адказаў, што побач жывуць суседзі, якія, калі што, дагледзяць і яго дом.

Вядома, што дачныя ўчасткі заўсёды прыцягваюць увагу злчыннага элемента — і менавіта ў сілу сваёй безабароннасці.

Якраз з гэтай нагоды я гутарыў з намеснікам начальніка аддзела аховы правапарадку і прафілактыкі міліцыі грамадскай бяспекі УУС Мінскага райвыканкама падпалкоўнікам міліцыі Наталляй СМЯТАНКАЙ:

— У нас на тэрыторыі раёна знаходзіцца 324 садовыя таварыствы. На вяснова-летні перыяд з горада на дачы прыязджае каля 60 тысяч чалавек. Папярэджанне проціпраўных дзеянняў, у прыватнасці замахаў

на маёмасць грамадзян, — адна з нашых асноўных задач.

Ёсць Указ № 50 Прэзідэнта, які рэгулюе фінансава-гаспадарчую дзейнасць садовых таварыстваў (СТ). Ён прадугледжвае становішча, пры якім старшыні праўленняў СТ павінны прымаць меры па забеспячэнні захаванасці маёмасці членаў сваіх таварыстваў. Акрамя таго, мы, са свайго боку, прымаем меры па прафілактыцы правапарушэнняў у дачных пасёлках. Штогод СТ даследуюцца на прадмет іх тэхнічнай умацаванасці. Гэта правярае агародж па перыметры, надзейнасці ўязных варот, наяўнасці відэаназірання і іншага.

СТАР. 4

КОРАТКА

• Беларуская тэнісістка Арына Сабаленка прызнана навічком года ў Сусветнай тэніснай асацыяцыі (WTA).

• Дзяржаўтаінспекцыя на выхадных правядзе масіраваную адпрацоўку аўтадарогі М10 мяжа РФ — Гомель — Кобрин.

• Тэмпературныя рэкорды былі зафіксаваны 18 кастрычніка практычна на ўсіх метэастанцыях Беларусі, значэнні перавышалі рэкордныя на 2-3 градусы.

ISSN 1990 - 763X

18203

9 771990 763008

ДОБРА ТАМ, ДЗЕ МЫ ЁСЦЬ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Ды і мясцовага губернатара пакідаць на гэтай пасадзе доўга не плануець, у перспектыве ён можа атрымаць новае рабочае месца, заўважыў кіраўнік дзяржавы і разам з тым пахваліў старшыню выканкама за добрае стаўленне да яго мясцовых людзей.

Асобна Прэзідэнт спыніўся на кіраўнічых навыках — іх трэба развіваць. Ён звярнуў увагу на Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце, дзе фарміруецца цэласная эфектыўная сістэма адбору прэтэндэнтаў на атрыманне другой вышэйшай адукацыі. Большая частка поспехаў краіны залежыць ад якасці кіраўнікоў.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: годных і гатовых да дзяржаўнай службы маладых людзей заўсёды будучы усяляк падтрымліваць.

Разабрацца, дзе лепш

Яшчэ адна тэма, якая трывожыць Прэзідэнта, — імкненне маладых людзей атрымаць вышэйшую адукацыю за мяжой. Непакоіць таму, што таленавітыя маладыя людзі потым там застаюцца. Нядобра, калі выпускнікі, якія атрымліваюць адукацыю ў нас, потым з'язджаюць за мяжу.

Беларускі лідар не агітуе заставацца: калі рашэнне прынятае, то ўсё роўна малады чалавек з'едзе. «Але мая вам парада: не спяшайцеся. Разбярцеся спачатку, дзе лепей», — сказаў ён.

У вышэйшых зшалоны за мяжой мы не патрапім, мы заўсёды будзем там чужыя, людзьмі другога гатунку, выказаў меркаванне Прэзідэнт. Хацелася б, каб наша моладзь вучылася ў нас, працавала ў нас, тым больш, ёсць дзе атрымаць вышэйшую адукацыю, дадаў Аляксандр Лукашэнка. У нас сістэма захавана і ўзмоцнена, высока ацэнена і замежнымі студэнтамі.

Паводле слоў беларускага лідара, сёння назіраецца імкненне гэту сістэму паламаць, змяніць. Аднак еўрапейская сістэма мае свае загань: чалавек за канчае ўніверсітэт, але атрымлівае няпоўную вышэйшую адукацыю. Прэзідэнт анансаваў, што ў найбліжэйшы час будзе слухач, як яго даручэнні па гэтым кірунку выконваюцца ўрадам. Ён заявіў, што з'яўляецца катэгарычным праціўнікам сляпога капіравання іншых сістэм адукацыі, упэўнены, што нашу ламаць нельга, трэба яе прыстасоўваць да сучасных умоў. Трэба абнаўляць абсталяванне, умовы і метадыкі.

Пасля гэтага Прэзідэнт запрасіў студэнтаў да адкрытай гутаркі.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Смеласць гарады бярэ

Самае цікавае з гутаркі Прэзідэнта і студэнтаў

Першае пытанне ад студэнткі гучала так:

як кіраўнік дзяржавы ацэньвае змены на Гродзеншчыне? Па словах беларускага лідара, калі ён працаваў у народнай гаспадарцы, то прыязджаў сюды вучыцца — гэта быў вельмі развіты край. Пасля таго як Аляксандр Лукашэнка стаў Прэзідэнтам і прыбыў сюды, то ўбачыў разруху, таму паставіў задачу: адрадіць вобласць — і яе адраділі.

Уладзімір Пуцін падчас нядаўняга Форуму рэгіёнаў быў уражаны станам Магілёўскай вобласці, на што беларускі лідар заўважыў: Гродзенская б, напэўна, прыемна здзівіла яшчэ больш. Прэзідэнт заклікаў саджаць больш дрэў у Гродне, каб усё было ў зеляніне. Не варта забываць і аб развіцці горада — гэтым пытаннем трэба займацца не толькі кіраўніку дзяржавы, але і самім жыхарам абласнога цэнтру. Прэзідэнт паабяцаў, што будзе часцей прыязджаць у Гродна.

Аляксандр Лукашэнка гатовы падтрымаць ідэю аб стварэнні і развіцці сеткавага ўніверсітэта, які ажыццяўляў бы сваю дзейнасць у дыстанцыйнай форме з выкарыстаннем ІТ-тэхналогій. Ён нагадаў, што падобны прынцып закладзены ў стварэнні сеткавага ўніверсітэта ў СНД — аб'яднанне ВНУ краін Садружнасці.

Іншае пытанне ад студэнтаў датычылася неабходнасці атрымання вышэйшай адукацыі. Паводле слоў беларускага лідара, усё залежыць ад матывацыі: каб стаць міністрам, адукацыя патрэбна. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на прафесіяналізм: і без вышэйшай адукацыі можна стаць выдатным спецыялістам у сваёй справе.

Яшчэ адно пытанне датычылася ўвядзення льгот на праезд у грамадскім транспарце. Беларускі лідар не з'яўляецца прыхільнікам ільгот, хоць раней у краіне была адпаведная сістэма. Пазней яе адмянілі, але ўказам Прэзідэнта былі вызначаны тыя, каму сапраўды неабходна дапамога. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што вышэйшым навучальным установам выдзяляюцца сродкі, якімі яны могуць

распараджацца. Як варыянт — накіроўваць іх у тым ліку на сацыяльнае падтрымку.

На сустрэчы са студэнтамі чарговы раз была закранута тэма службы ў арміі. Ад Прэзідэнта прагучала прапанова: можна адпраўляць студэнтаў у армію на пару месяцаў падчас летніх канікул. Так яны пасля першага курса атрымаюць пачатковую падрыхтоўку, пасля другога — спецыяльную (усё залежыць ад таго, чым хлопец захапляецца, на якой спецыяльнасці навучаецца). Такія стажыроўкі можна працягнуць і на наступных курсах. Аднак пакуль гэта толькі прапанова — цяпер прапрацоўваюцца розныя варыянты, рашэнне яшчэ не прынятае. Галоўнае — вырашыць праблему ўхілення ад тэрміновай службы.

Не спяшацца, імкнучыся рабіць памылка, не баяцца ставіць перад сабой вялікія мэты, не быць прагным, а дзяліцца — такія наказы даў студэнтам Прэзідэнт у канцы размовы.

На развітанне кіраўніку дзяржавы падарылі сувенір — альбом з граўюрамі знакамітых людзей, чыё жыццё было звязана з Гроднам.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

САПРАЎДНЫ ГАСПАДАР ПАВІНЕН АДЧУВАЦЬ СЯБЕ ЎПЭЎНЕНА

Перад сустрэчай са студэнтамі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы кіраўнік дзяржавы наведаў аграрна-вытворчы комплекс «Гарадзенскі маэнтак «Каробчыцы», стылізаваны пад сядзібу XIX стагоддзя. Комплекс створаны Гродзенскім мяскамабінатам. На дагледжанай тэрыторыі плошчай больш за 50 гектараў размясціліся стайня, кузня, дзіцячы пляцоўкі, запарк і рэстаран. Летась тут заклалі дэндрапарк, дзе плануецца высадзіць больш за 400 відаў раслін. Вядомыя «Каробчыцы» і конна-спартыўным клубам «Амадэус».

Яшчэ не дайшоўшы да брамы комплексу, беларускі лідар пацікавіўся ў кіраўніцтва Гродзенскай вобласці сітуацыяй у сельскай гаспадарцы. Старшыня аблвыканкама Уладзімір Краўцоў раскажаў пра недабор збожжа з-за неспрыяльных кліматычных умоў. Адсюль паўстала праблема ў жывёлагадоўлі — забеспячэнне кармамі, якая цяпер вырашаецца.

«Трэба паглядзець, што ў нас у рэзерве. Рэзервы ў краіне добрыя, і, можа быць, пазычыць гродзенцам, каб ім не прыйшлося марнаваць грошы, купляючы зерне. У будучыні яны вернуць гэты доўг», — адказаў кіраўнік дзяржавы.

У самім аграрна-вытворчым комплексе Прэзідэнт звярнуў увагу на неабходнасць развіваць сельскую населеныя пункты, не зачыкавацца на гарадах. Цэнтральны пасыл: кіраўніцтву трэба глядзець на ўсе пытанні па-гаспадарску і не замахвацца на землі, дзе гродзенцы ўмеюць гаспадарыць.

Беларускаму лідару далажылі аб развіцці Гродна, аб мясцовай інфраструктуры, дарогах, мастах, развязках, гістарычных будынках.

Пасля Аляксандр Лукашэнка наведаў паветраапорную крытую лядовую пляцоўку дзяржаўнай установы «Хакейны клуб «Нёман» ва ўрочышчы Пышкі, а таксама паветраапорны крыты футбольны манеж аднайменнага футбольнага клуба.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

ДУМАЦЬ ПРА ЗАЎТРА

Першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Максім РЫЖАНКОЎ правёў сустрэчу з жыхарамі аграгарадка Моталь Іванаўскага раёна

Пры наведванні Моталі на сустрэчы з жыхарамі прагучала просьба дапамагчы вырашыць пытанне з педыятрам. У аграгарадку, дзе пражывае больш за 800 дзяцей, урача няма з мінулага года, пры гэтым стаўка ва ўчастковай паліклініцы захоўваецца.

«Я быў здзіўлены гэтаму, — сказаў Максім Рыжанкоў. — З дапамогай Брэсцкага аблвыканкама пастараемся вырашыць пытанне ў самы бліжэйшы час. Столькі дзяцей, і каб не былі педыятра — гэта ж нават не ўчарашні дзень. Можна доўга гаварыць пра розныя спецыялістаў, якія павінны быць у рамках стандартаў, але педыятр тут павінен быць абавязкова. Мы пра гэта ўжо дамовіліся, пытанне будзе на кантролі».

Першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта адзначыў важнасць тэмы сацыяльных стандартаў, асабліва для такога роду населеных пунктаў. Гэта спрыяе замацаванню моладзі на малой радзіме, развіццю

Старшыня Мотальскага сельсавета Сяргей ПІЛІПОВІЧ і Першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Максім РЫЖАНКОЎ.

Фота: БелТА.

вёскі. Пры гэтым у людзей не павінна быць утрыманскай пазіцыі ў адносінах да грамадства, спажывецкага падыходу. «Дзяржава павінна даць пэўны сацыяльны пакет. Нам шмат яшчэ трэба зрабіць, каб замацаваць чалавека там, дзе ён жыве, каб не пераезджалі ў буйныя гарады, маглі знайсці сабе работу дома. Я вельмі рады таму, што ў Моталі людзі імкнучыся заставацца на сваёй зямлі», — сказаў Максім Рыжанкоў.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Мядзведзеў: сусветная эканоміка стала горшай, чым у крызісны 2008 год

Прэм'ер-міністр Расійскай Федэрацыі Дзмітрый Мядзведзеў лічыць, што сусветная эканоміка стала горшай, чым у крызісны 2008 год па шэрагу паказчыкаў. Пра гэта ён заявіў на пленарным пасяджэнні саміту АСЕМ.

Паводле яго слоў, у 2008 годзе свет сутыкнуўся з беспрэцэдэнтным фінансавым крызісам, які прынцыповым чынам змяніў правілы сусветнай эканомікі і прымусіў перагледзець фінансава-эканамічную палітыку. Мядзведзеў адзначыў, што з тых часоў удалося выявіць і выправіць многія сістэмныя памылкі, у тым ліку ў сферы фінансавых рынкаў, кіравання дзяржаўнымі, палітыкі буйных банкаў.

Пры гэтым расійскі прэм'ер таксама звярнуў увагу на рэальныя прыкметы гандлёвых войнаў у свеце. «Эканамічныя санкцыі ўварваліся ў тканіну міжнародных эканамічных зносін, сталі будзённым інструментам палітычнага ціску і нядобрадумленнай канкурэнцыі, — дадаў ён. — Усё гэта небяспечна. Замест таго, каб супрацоўнічаць, мы, па сутнасці,

паслабляем нашы адносіны. Тады як дзесяць гадоў таму мы былі куды больш мудрыя і былі гатовыя разам процістаяць негатывным наступствам эканамічнага крызісу».

Вайскоўцы ЗША лічаць, што іх краіна налета будзе ўцягнутая ў вайну

Амаль палова ваеннаслужачых ЗША лічыць, што іх краіна неўзабаве будзе ўцягнута ў буйную вайну. Многія з іх занепакоены глабальнай нестабільнасцю ў цэлым і адносінамі з Расіяй і Кітаем у прыватнасці. Пра гэта паведамляе The Military Times, спасылаючыся на даныя нядаўняга апытання.

Каля 46 працэнтаў вайскоўцаў — удзельнікаў ананімнага апытання лічаць, што ЗША ў будучым годзе будуць ўцягнуты ў новую вайну. У верасні 2017 года колькасць апытаных, што падзялялі такі пункт гледжання, складала толькі каля пяці працэнтаў. Яшчэ восенню мінулага года аб тым, што вайна малаверагодная, заявілі больш чым дзве траціны апытаных, што сведчыць аб рэзкім росце боязі.

Кажучы аб канкрэтных краінах, удзельнікі апытання заявілі, што лічаць асноўнымі патэнцыяльнымі сапернікамі Расію і Кітай. Пра тое, што Расія ўяўляе значную пагрозу, заявілі каля 71 % вайскоўцаў, што на 18 пунктаў больш,

чым летась. 69 % вайскоўцаў заявілі аб пагрозе з боку Кітая, што на 24 пункты больш, чым у мінулым годзе.

Барселонскі храм Саграда Фамілія выплаціць \$41 млн за 130 гадоў будаўніцтва без ліцэнзіі

Адміністрацыя храма Святой Сям'і (Саграда Фамілія) у Барселоне пагадзілася выплаціць гарадскім уладам грошы за тое, што на працягу больш як 130 гадоў будаўніцтва царквы вялося без дазволу.

Пра гэта паведамляе BBC. Памер кампенсацыі складае \$41 млн. Выплачавецца яна будзе на працягу дзесяці гадоў. Грошы пойдучы на паляпшэнне транспартнай інфраструктуры каля храма і развіцці навакольных кварталаў. Будаўніцтва храма Святой Сям'і — твора архітэктара Антонія Гаўдзі (1852—1926) — пачалося ў 1882 годзе на прыватны ахвяраванні.

Царква з'яўляецца адной з галоўных славутасцяў Барселоны. Чакаецца, што будоўля павінна завяршыцца да 100-й гадавіны з дня смерці аўтара праекта — у 2026 годзе.

Грошы

Заробкі набліжаюцца да тысячы рублёў

Згодна з аналітычным аглядам Нацыянальнага банка краіны, намінальная налічаная сярэдняя заробная плата работнікаў у жніўні гэтага года склала 987,5 рубля, што ў рэальным выражэнні на 11 % вышэй за адпаведны ўзровень мінулага года.

У разрэзе ўзбуйненых відаў дзейнасці найбольшы ўзровень сярэднямесячнай налічанай заробной платы ў жніўні зафіксаваны ў сферы інфармацыі і сувязі (2 773,9 рубля), а найменшы — у сферы адукацыі (616,8 рубля).

У бюджэтных арганізацыях намінальная налічаная сярэднямесячная заробная плата ў жніўні склала 720,5 рубля. Рэальная заробная плата ў бюджэтных арганізацыях у студзені — жніўні гэтага года павялічылася на 15,3 працэнта.

Па падліках аналітыкаў, грашовыя даходы ў разліку на душу насельніцтва ў студзені — ліпені гэтага года склалі 614,1 рубля ў месяц, што на 13,5 працэнта больш, чым за аналагічны перыяд летась. Асноўнымі крыніцамі фарміравання грашовых даходаў насельніцтва выступалі аплата працы і трансферты насельніцтву (пенсіі, дапамогі і стыпен-

дыі), удзельная вага якіх у агульнай суме грашовых даходаў насельніцтва склала 87,7 працэнта.

У органах па працы, занятасці і сацыяльнай абароне ў апошнім месяцы лета на ўліку стаяла 2 550,5 тысячы пенсіянераў, сярэдні памер прызначаных ім пенсій склаў 363,9 рубля, што ў 2,2 раза перавышае бюджэт пражыткавага мінімуму. Сярэдні памер пенсій у жніўні склаў: па ўзросце — 374,8 рубля, па інваліднасці — 332,1 рубля, у сувязі са стратай карміцеля — 251,8 рубля, сацыяльных пенсій — 198,2 рубля.

Сяргей КУРКАЧ.

3 нагоды

ЁСЦЬ КАНТАКТ!

У Ваеннай акадэміі адкрыты новыя спецыялізаваныя класы

Ролю войскаў сувязі ў сучаснай арміі пераацаніць цяжка. Без іх надзейнай работы нельга забяспечыць надзейнае кіраванне іншымі войскамі. Тэхнічны прагрэс, аднак, на месцы не стаіць. І тое абсталяванне, якое ўчора яшчэ здавалася фантастыкай, сёння стаіць ужо на ўзбраенні.

Сёння прадпрыемствы Дзяржкамваенпрама выпускаюць сур'ёзныя лічбавыя сістэмы, комплексы і сродкі сувязі, якімі ў масавым парадку аснашчаюцца Узброеныя Сілы. Але для таго, каб гэтымі сістэмамі можна было кіраваць, патрэбны высакласныя спецыялісты. Напярэдадні 99-га дня нараджэння войскаў сувязі **начальнік Генеральнага штаба Узброеных Сіл — першы намеснік міністра абароны генерал-маёр Алэг БЕЛАКОНЕЎ** наведаў факультэт сувязі і аўтаматызаваных сістэм кіравання Ваеннай акадэміі. Ён адкрыў тры новыя спецыялізаваныя класы.

— Абсталяванне аднаго такога класа замяняе 23—27 машын сувязі, — зазначыў Алэг Белаконеў. — Раней для трэніроўкі па сувязі іх трэба было разгарнуць, выдаткаваўшы на гэта пэўныя матэрыяльныя сродкі. Наяўнасць сучаснага абсталявання значна аблегчыць правядзенне рознага роду трэніровак. А іх на базе ваеннай ВУ до-сыць шмат.

Курсанты прадэманстравалі сеанс закрытай відэаканферэнцсувязі са спецыялізаванымі аўдыторыямі 74-га асобнага палка сувязі, які месціцца ў Гродне, і 85-й брыгады сувязі, што дыслакуецца ў Баранавічах, а таксама з аддаленым пунктам кіравання сувяззю.

Новае абсталяванне таксама дазваляе выкарыстоўваць больш магчымасцяў падчас вызначэння ўздзеяння на сістэму сувязі сродкаў разведкі і падаўлення верагоднага праціўніка.

Валяр'ян ШКЛЕНІК.

Басейн для Заходняга

Заходні — гэта адзін з маладых мікрараёнаў Бабруйска, які імкліва развіваецца. Першага верасня тут адкрылася буйная нават па маштабах краіны школа на тысячу вучняў, а зараз на яе базе ўрачыста прэзентавалі новы басейн.

Двухпавярховы будынак быў узведзены з сучасных матэрыялаў усяго за адзінаццаць месяцаў. Да паслуг наведвальнікаў — сем плавальных дарожак па 25 метраў кожная. Плюс «лягушатнік» для дзяцей. Наведваць спартыўны аб'ект змогуць не толькі вучні 34-й школы, але і ўсе жыхары Бабруйска. Дарэчы, акрамя басейна створаны ўмовы для заняткаў настольным тэнісам, у трэнажорнай зале да паслуг дарослых і дзяцей утульныя душавыя, для персаналу — трэнерскія памяшканні. Ёсць нават саўна.

Як адзначыў падчас адкрыцця **старшыня Бабруйскага гарвыканкама Алэксандр СТУДНЕЎ**, установа дазволіць усім жыхарам мікрараёна аздаравіцца, ну а вучням дасць шанц палепшыць свае спартыўныя паказчыкі і дасягнуць новых вышынь. Кіраўнік горада падзякаваў за такі прыгожы і карысны падарунак гораду і ўручыў будаўнікам узнагароды, а таксама выказаў спадзяванні, што хутка ў Бабруйску з'явіцца яшчэ адзін вельмі важны для горада аб'ект — дзіцячы сад у сёмым мікрараёне.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

НОЧ КАМСАМОЛЬСКАГА КІНО

Незвычайна адзначаць юбілей камсамола ў ноч з 26 на 27 кастрычніка ў Мінску: у кінатэатры «Камсамалец» пройдзе... ноч камсамольскага кіно «Час выбраў нас».

Гараджанам і гасцям сталіцы прадставяць аднайменны пяцісерыйны фільм «Час выбраў нас» вытворчасці кінастудыі «Беларусьфільм». Сеанс будзе доўжыцца з 22 гадзін вечара да 6 гадзін раніцы. На працягу ўсяго гэтага часу ў кінатэатры будуць працаваць інтэрактыўныя зоны, тэматычна аформленыя сцэнічныя пляцоўкі, фотазона ў стылі камсамольскай эпохі. Уваход на ноч камсамольскага кіно — вольны.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Добраўпарадкаванне

ДЛЯ НАДВОР'Я — ДОБРЫ ПРАГНОЗ!

У канцы кастрычніка ў сталіцы адкрыецца самы сучасны ў краіне комплекс метэаралагічных і аэралагічных назіранняў «Мінск». Напярэдадні яго ўводу ў эксплуатацыю Мінпрыроды праводзіць суботнік па ўборцы і добраўпарадкаванні гэтага аб'екта.

— Адкрыццё комплексу — значная падзея для метэаралагаў, у тым ліку і ў межах выканання даручэння кіраўніка дзяржавы па ўдасканаленні метэапрагнозаў і самай гідраметэаралагічнай службы, — адзначыла **прэс-сакратар Мінпрыроды Алена МЕЛЯШКОВА**. — Найноўшае метэаралагічнае і тэхналагічнае абсталяванне, якое запрацуе ў раёне ваеннага гарадка «Уручча», дазволіць забяспечыць поўны цыкл гідраметэаралагічных назіранняў (прыземных метэаралагічных, аэралагічных, актынаметрычных, гідралагічных, радыёметрычных).

Цырымонія ўводу комплексу ў эксплуатацыю прымеркавана да 25-годдзя Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асярод-

дзя (святочныя мерапрыемствы пройдуць 30—31 кастрычніка).

Сёння, 20 кастрычніка, экалагі і метэаралагі, супрацоўнікі сістэмы Мінпрыроды на чале з **міністрам Андрэем ХУДЫКОМ** праводзяць завяршальныя работы па падрыхтоўцы комплексу да ўрачыстага адкрыцця: добраўпарадкоўваюць тэрыторыю, высаджваюць туі, праводзяць уборку памяшканняў і г. д. Суботнік праводзіцца пад знакам экалагічнай кампаніі «Уладкуем малую радзіму», прысвечанай Году малой радзімы.

* * *

Прыземныя метэаралагічныя назіранні будуць ажыццяўляцца з дапамогай аўтаматызаванай метэаралагічнай сістэмы вытворчасці ААТ «Пеленг». Яна дазволіць у аўтаматызаваным рэжыме вымяраць 12 метэаралагічных параметраў і характарыстык, у тым ліку тэмпературу і параметры вільготнасці паветра, атмасферныя ападкаў, напрамак і хуткасць ветру, тэмпературу глебы на розных глыбінях, працягласць сонечнага ззяння, вышыню снежнага покрыва і інш.

Вераніка КОЛАСАВА.

Гучная справа

Прыгавор абвешчаны

Мінскі абласны суд абвясціў судовую пастанову па крымінальнай справе ў дачыненні да двух вайскоўцаў — Паўла Сукавенкі і Артура Вірбала.

Павел Сукавенка быў камандзірам роты, у якой у 72-м АНЦ у Печых служыў Аляксандр Коржыч, а прапаршчык Артур Вірбал — старшыня.

Вайскоўцы прызначаны вінаватымі ў здзяйсненні злачынстваў, прадугледжаных ч. 1 і 2 арт. 455 КК. Гаворка ідзе аб перавышэнні ўлады і службовых паўнамоцтваў, учыненым з іншай асабістай зацікаўленасці (Сукавенка — з карыслівай зацікаўленасці), што пацярпела прычыненне істотнай шкоды правам і законным інтарэсам грамадзян, дзяржаўным і грамадскім інтарэсам, а таксама аб перавышэнні ўлады, звязаным з гвалтам.

Павел Сукавенка прысуджаны да шасці гадоў, а Артур Вірбал — да чатырох гадоў пазбаўлення волі ў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Прысуд у законную сілу не ўступіў і можа быць абскарджаны і апрагэставаны ва ўстаноўленым законам парадку.

Артур Вірбал сваю віну прызнаў цалкам. Як вынікае з матэрыялаў абвінавачвання, ён неаднаразова збіваў падначаленых, у тым ліку драўлянай палкай, прымушаў адціскацца. Такое пакаранне ўжывалася як за хібы па службе, так і з надуманых прычын. Павел Сукавенка, паводле звестак следства, прысвойваў частку штомесячнага грашовага забеспячэння, якое павінен быў выдаваць вайскоўцам. Акрамя таго, ён прымушаў падначаленых адціскацца, збіваў іх драўлянай палкай за няправільныя адказы пры правядзенні Статута, патрабаваў купляць яму прадукты і цыгарэты. Сваю віну ён прызнаў часткова. Абвінавачаны адмаўляе, што збіваў вайскоўцаў.

Маці загінулага радавога Аляксандра Коржыча.

Сярод пацярпелых па гэтай справе — сяржанты Яўген Бараноўскі і Антон Вяжэвіч, а таксама малодшы сяржант Ягор Скуратовіч. Яны ў сваю чаргу праходзяць абвінавачанымі па справе аб гібелі радавога Аляксандра Коржыча.

Цела Аляксандра Коржыча, які праходзіў тэрміновую службу з мая 2017 года, было знойдзена 3 кастрычніка ў падвале будынка на тэрыторыі вайсковай частцы ў Барысаўскім раёне. Па выніках расследавання, Следчы камітэт прыішоў да высновы, што мела месца дзевяцenne да самагубства.

Сяргей КУЛАКОЎ.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении повторного аукциона

Крупское районное потребительское общество (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже следующих объектов недвижимого имущества:

Лот № 1. Здание общежития, общей площадью 123,8 кв. м, инвентарный номер № 613/С-13995, расположенное на земельном участке с кадастровым номером № 623050100002631 (предоставлен на праве аренды) площадью 0,0382 га, по адресу: **Минская область, г. Крупки, ул. Дзержинского, 8.**

Начальная цена — 45 000 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены — 4500 бел. руб.).

Задаток перечисляется на р/с №BY48BAPB30153214700100000000 БИК ВАРВВУ2Х в ЦБУ № 525 г. Крупки региональная дирекция по Минской области ОАО «Белагпропромбанк» ул. Советская, 10, УНН 600093961, ОКПО 01796656.

На земельном участке имеются ограничения: водоохранная зона реки, водоема площадью 0,0382 га, охранный зона линий связи и радиодификации площадью 0,0020 га, охранный зона электрических сетей до 1000 вольт площадью 0,0022 га, охранный зона объектов газораспределительной системы площадью 0,0016 га.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Аукцион состоится 02.11.2018 в 12.00 по адресу: Минская область, г. Крупки, ул. Ленина, 7. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 31.10.2018 до 16.00 по указанному адресу. **Тел.: (801796) 54-936, 555-67.**

Лот № 2. Здание магазина ТПС № 10, общей площадью 130,0 кв. м, инвентарный номер № 613/С-13998, расположенное на земельном участке с кадастровым номером № 623050100001002629 (предоставлен на праве аренды) площадью 0,0339 га по адресу: **Минская область, г. Крупки, ул. Полевая, 8.**

Начальная цена с НДС (20 %) — 45 000 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены — 4500 бел. руб.). **Задаток перечисляется на р/с №BY48BAPB30153214700100000000 БИК ВАРВВУ2Х в ЦБУ № 525 г. Крупки** региональная дирекция по Минской области ОАО «Белагпропромбанк» ул. Советская, 10, УНН 600093961, ОКПО 01796656.

На земельном участке имеются ограничения: охранный зона связи и радиодификации площадью 0,0047 га.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Аукцион состоится 2.11.2018 в 12.15 по адресу: Минская область, г. Крупки, ул. Ленина, 7. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 31.10.2018 до 16.00 по указанному адресу. **Тел.: (801796) 54-936, 555-67.**

НАША ДАЧА — НАША КРЭПАСЦЬ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Участковыя інспектары разам са старшынямі праўленняў СТ абследаюць дачы, выяўляюць абставіны і ўмовы, якія ў далейшым спрыяюць правапарушэнням, і ўносяць адпаведныя прадстаўленні, дзе паказваецца, якія выяўлены недахопы і якім чынам яны павінны быць ліквідаваны. Старшыня праўлення абавязаны гэтыя недахопы разгледзець на агульным сходзе членаў СТ і прыняць меры, накіраваныя на ліквідацыю гэтых недахопаў.

— У мінулыя гады крадзяжы ў садовых таварыстваў складалі каля 15 % ад агульнай колькасці крадзяжоў, учыненых на тэрыторыі Мінскага раёна, — кажа Наталля Смятанка. — Агульнымі намаганнямі нам удалося гэты працэнт істотна знізіць. На базе райвыканкама праводзіліся сумесныя пасяджэнні, куды запрашаліся старшыні праўленняў СТ. На гэтых сходах таксама прысутнічалі прадстаўнікі Дэпартаменту аховы МУС. Яны даводзілі інфармацыю пра свой спектр паслуг і раздавалі буклеты-памяткі, дзе паказана, якія існуюць магчымасці па прыняцці мер для аховы маёмасці.

Паводле звестак, за мінулыя 9 месяцаў на тэрыторыі раёна ў садовых таварыствах здзейснена 55 крадзяжоў. А, напрыклад, у 2015 годзе за той жа перыяд быў зарэгістраваны 91 крадзеж, у 2016 — 125, у 2017 годзе — 112 крадзяжоў. Такім чынам, дзякуючы сумесным намаганнямі удалося знізіць колькасць крадзяжоў больш чым на 50 %.

У чым складанасць раскрыцця «дачных» крадзяжоў? Людзі заканчаюць летні сезон, зачыняюць свае дамы на зіму і з'язджаюць. І да вясны, як правіла, не з'яўляюцца. А крадзяжы, якія здзяйснююцца на іх участках у зімовы перыяд, выяўляюць толькі тады, калі гаспадары зноў прыязджаюць на дачы. Усплёск рэгістрацыі злачынстваў у садовых таварыствах — гэта, як правіла, сакавік-красавік. Хоць здзейснены яны былі восенню-зімой. Вядома, пасля таго, як мінуў час, раскрыць падобныя злачынствы нашмат складаней, чым «па гарачых слядах».

Ёсць больш буйныя садовыя таварыствы, дзе людзі застаюцца жыць на зіму і, такім чынам, існуе нейкі нагляд за пакінутымі дамамі. А ёсць невялікія пасёлкі, якія цалкам пусцеюць на зіму, і яны становяцца аб'ектам асаблівай цікавасці злачыннага элемента.

Прынята лічыць, што «дачныя» злачынцы — гэта большай часткай бамжы, якія крадуць толькі слоікі з закаткамі і іншую ежу. На самай справе, у першую чаргу выкрадаюцца каштоўныя рэчы. Напрыклад, «павышаным попытам», калі можна так сказаць, у зладзеяў карыстаюцца адзенне, посуд, розныя будаўнічыя інструменты (тут я ўспомніў свайго суседа, Уладзіміра Міхайлавіча), таксама, бытавая тэхніка: тэлевізары, халадзільнікі, іншыя прыборы. Яшчэ «цягнуць» з задавальненнем будматэрыялы. Напрыклад, з пакінутай будоўлі. Гаспадар усё лета ўзводзіў дом, не скончыў работы і з'ехаў у горад, пакінуўшы мяхі з цэмантам, плітку, цэглу, той жа інструмент —

усё гэта таксама служыць аб'ектам крадзяжу.

Прынята лічыць, што «дачныя» злачынцы — гэта большай часткай бамжы, якія крадуць толькі слоікі з закаткамі і іншую ежу.

На самай справе, у першую чаргу выкрадаюцца каштоўныя рэчы.

У пацвяджэнне сказанага Наталля Вячаславаўна прывяла прыклады з апошняй крымінальнай зводкі:

«Неўстаноўленая асоба шляхам падбору ключоў да замка ўваходных дзвярэй пранікла ў дачны дом, размешчаны ў СТ «Алгарытм» паблізу вёскі Анусіна Мінскага раёна, адкуль таемна выкрала: тэлевізар «Панасонік», бензапілу «Штыль», электраўрубнак «Бош», электрадріль «Бош» і набор аўтамабільных ключоў «Форс», чым прычыніла заяўніку матэрыяльны ўрон на агульную суму 970 рублёў».

«Неўстаноўленая асоба шляхам зрыву навяснога замка і замыкальнай прылады ўваходных дзвярэй пранікла ў дом, размешчаны ў СТ «Сонечнае» паблізу вёскі Хадакова Мінскага раёна, адкуль выкрала зімовую куртку і перфаратар «ДВТ», чым прычыніла матэрыяльны ўрон пацярпеламу на агульную суму 130 рублёў».

«Неўстаноўленая асоба шляхам узлому аконнай рамы пранікла ў садовы домік у СТ «Раманаўка» паблізу вёскі Анусіна Мінскага раёна, адкуль таемна выкрала ма-

ёмасць, а менавіта: бензапілу «STIHL», дзве тэлевізійныя прыстаўкі, дзве тэлевізійныя антэны, чым прычыніла матэрыяльны ўрон пацярпеламу на агульную суму 400 рублёў».

Гэты спіс, на жаль, можна працягваць. Але навошта, калі і так усё зразумела.

Што ж трэба рабіць грамадзянам, каб засцерагчы пакінутыя на зіму хаты ад крадзяжу?

— Існуюць нескладаныя, але абавязковыя правілы, накіраваныя на абарону сваёй маёмасці ад злачынных замахаў, — кажа Наталля Вячаславаўна.

Безумоўна, найбольш эфектыўнай абаронай маёмасці з'яўляецца абсталяванне лецішчаў ахоўнай і трывожнай сігналізацыяй з падключэннем да цэнтральнага пульта пазаведамаснай аховы. Але калі няма такой магчымасці, можна зрабіць шэраг іншых крокаў.

У першую чаргу рэкамендуецца не пакідаць на дачы каштоўных рэчаў. Лепш за ўсё везці іх з сабой у горад, ці аддаваць на захоўванне добра знаёмым суседзям, якія пастаянна пражываюць у вашым населеным пункце.

Таксама варта максімальна ўскладніць доступ у жыллё староннім. Трэба паставіць моцныя

дзверы, абсталяваць іх складанымі замкамі, на вокны паставіць рашоткі.

Неабходна часцей наведваць сваё загараднае жыллё. Па нячысланых дарожках злымыснікі зразумеюць, што гаспадары на дачы бываюць рэдка. Не зашкодзіць прасіць суседзяў, якія пастаянна пражываюць у вёсцы, прыглядаць за вашым домам і адразу ж паведамляць вам пра здарэнні, якія адбыліся з вашай маёмасцю.

У выпадку страты ключа рэкамендуецца тэрмінова замяніць замкі. Калі ёсць магчымасць, трэба абсталяваць дом сродкамі відэафіксацыі.

А калі ўжо крадзеж адбыўся, трэба неадкладна паведаміць аб гэтым у міліцыю і да прыезду супрацоўнікаў аховы правапарадку пастарацца захаваць сляды злачынства.

Наша бяспека шмат у чым залежыць ад нашай пільнасці. Напрыклад, такая простая мера, як паведамленне ў міліцыю аб падазронах асобах альбо аўтамабільных паблізу вашага дома можа зберагчы вас у далейшым ад крадзяжу. Крыху больш ініцыятывы, уважлівасці — і ваш дом будзе вашай крэпасцю, якую не возьме ні адзін злачынца.

Трагедыя

Круты маршрут

На 74-м кіламетры трасы М6 Мінск—Гродна ў чацвер увечары адбылася страшная аварыя. На рэканструюемым участку дарогі ў месцы, дзе праезная частка змяняе напрамак руху, кіроўца маршрутнага таксі «Mercedes-Benz», 46-гадовы жыхар Гродна, не справіўся з кіраваннем і ўрэзаўся ў бетонную агароджу. У выніку ДТЗ двое пасажыраў загінулі. 66-гадовая жанчына памерла на месцы, 71-гадовы мужчына — у бальніцы.

Кіроўца і 13 пасажыраў, сярод якіх знаходзіліся 5-гадовая і 11-гадовая дзяўчынка, атрымалі траўмы рознай ступені цяжкасці: пераломы, вывіхі, ірваныя раны, удары, чэрапна-мазгавыя, паведамліла прэс-сакратар Міністэрства аховы здароўя Юлія Барадун.

Яшчэ ўначы для аказання кансультацыйнай і практычнай дапамогі на месца выехалі ўрачы-хірургі з вобласці. Раніцай у Валожын прыбылі псіхолагі з Мінскага абласнога клінічнага цэнтру для аказання псіхалагічнай дапамогі пацярпелым.

«Адна пацярпелая пераведзена ў РНПЦ траўматалогіі і артапедыі ў сувязі з вельмі цяжкім станам. Ёй патрэбна будзе аперацыя. Тры чалавекі знаходзяцца ў Маладзечне — у іх стан таксама досыць цяжкі. Астатнія шпіталізаваны ў Валожынскую цэнтральную раённую бальніцу», — сказала Юлія Барадун.

Сітуацыя з аказаннем медыцынскай дапамогі знаходзіцца на асабістым кантролі міністра аховы здароўя.

Як паведамлілі ва ўпраўленні Следчага камітэта па Мінскай вобласці, прычынай аварыі магло стаць перавышэнне хуткасці кіроўца. Валожынскім раённым аддзелам Следчага камітэта ў дачыненні да кіроўцы ўзбуджаная крымінальная справа па ч. 3 арт. 317 КК (Парушэнне правілаў дарожнага руху, што пацягнула па неасцярожнасці смерць двух чалавек).

Следча-аператыўная група агледзела месца аварыі. Дапытваюцца сведкі і відавочцы, прызначаныя аўтатэхнічныя, судовыя-медыцынскія экспертызы, у тым ліку для вызначэння ступені цяжкасці траўмаў.

Кіроўца, які практычна не пацярпеў, затрыманы праваахоўнікамі.

Падрабязнасці

ПРЫМУСОВАЕ ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ

Як паведамлілі «Звяздзе» ў Следчым камітэце, Злучаныя Штаты Амерыкі дэпартавалі ў Беларусь абвінавачанага, які хаваўся за акіянам ад крымінальнага праследавання.

У Нацыянальным аэрапорце Мінск прадстаўнікі праваахоўных органаў ЗША перадалі прадстаўнікам Следчага камітэта Беларусі затрыманага 21-гадовага жыхара Гродна, які амаль два гады хаваўся ад крымінальнага праследавання. Такое рашэнне было прынята амерыканскім бокам на падставе мемарандума аб узаемаразуме і аказанні прававой дапамогі па крымінальных справах, падпісанага 30 студзеня 2018 года намеснікам дырэктара ФБР Полама Эбейтам і старшынёй Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь Іванам Наскевічам у штаб-кватэры Федэральнага бюро расследавання ЗША ў Вашынгтоне. Дэпартаваны гродзенец у чэрвені 2015 года быў асуджаны судом Кастрыч-

ніцкага раёна горада Гродна за незаконны абарот псіхатропных рэчываў (арт. 328 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь), але ў перыяд адбыцця пакарання на шлях выпраўлення не стаў і здзейсніў новыя злачынствы.

27 мая 2016 года ў Гродне ён набыў праз інтэрнэт асабліва небяспечнае псіхатропае рэчыва, з якім на наступны дзень быў затрыманы супрацоўнікамі органаў унутраных спраў.

У перыяд расследавання падазраваны схваўся ад крымінальнага праследавання, у сувязі з чым яму было завочна выстаўлена абвінавачанне ў здзяйсненні двух злачынстваў — не-

законным абароце псіхатропных рэчываў і ўхіленні ад адбыцця пакарання ў выглядзе абмежавання волі. У якасці меры стрымання абрана заключэнне пад варту і вынесена пастанова аб аб'яўленні вышуку, у тым ліку міжнароднага па лініі Інтэрпола. Пры гэтым быў устаноўлены, затрыманы, выкрыты і пасля асуджаны судом грамадзянін, які збыў псіхатропае рэчыва абвінавачанаму.

У жніўні 2017 года адшуканы грамадзянін Беларусі быў затрыманы праваахоўнымі органамі акругі Джэксан штата Фларыда ЗША за махлярства. Прымаючы

пад увагу той факт, што яго дзеянні ў Рэспубліцы Беларусь па набыцці і захоўванні псіхатропных рэчываў прызнаюцца крымінальнымі на тэрыторыі ЗША, а таксама, у адпаведнасці з палажэннямі падпісанага мемарандума, амерыканскі бок прыняў рашэнне аб выдварэнні абвінавачанага і перадачы беларускаму боку.

Зараз вядзенне па крымінальнай справе аднойлена. Пасля неабходных следчых дзеянняў абвінавачаны будзе ўтрымлівацца ў следчым ізалятары.

Следчы камітэт Рэспублікі Беларусь выказвае ўдзячнасць Федэральнаму бюро расследавання ЗША, Нацыянальнаму цэнтральнаму бюро Інтэрпола ў ЗША і Рэспубліцы Беларусь, пасольству ЗША ў Рэспубліцы Беларусь за паслядоўную рэалізацыю мемарандума і дасягнутых дамоўленасцяў, садзейнічанне ў рэалізацыі прыцыпу непазбежнасці пакарання за здзяйсненні злачынствы. Пры гэтым выказвае гатоўнасць ачысціць сустрэчныя дзеянні са свайго боку.

Матэрыялы падрыхтаваў Сяргей КУЛАКОЎ.

ПЕРАКУЛЕННЫ ЎРОК ЦІ ТРАДЫЦЫЙНЫ?

Як зрабіць, каб у вучняў загарэліся вочы...

«Мы пазбаўляем дзяцей будучыні, калі працягваем вучыць сёння так, як вучылі гэтаму ўчора», — казаў Джон Дзьюі, амерыканскі філосаф і педагог. Жыццё змяняецца з фантастычнай хуткасцю. Аб'ёмы інфармацыі павялічваюцца штогод удвая. Дзеці не расстаюцца са сваімі гаджэтамі, фактычна жывуць у сеціве. Але ці шмат змянілася ў нашай школе за сто апошніх гадоў? Таму пытанне, як вучыць, якія метады і тэхналогіі выкарыстоўваць, актуальнае сёння як ніколі. Трэці год запар у Беларусі рэалізуецца інавацыйны праект па апрабаванні перакуленага навучання, у якім задзейнічаны 13 устаноў адукацыі: тры з Мінска, астатнія — з рэгіёнаў. Ёсць сярод іх і гімназіі, і сельскія школы. Пра тое, навошта перакульваюць урок, як працуе такая мадэль і якія яна мае перавагі, — мы гутарым з навуковым кіраўніком праекта, прафесарам кафедры педагогікі і менеджменту адукацыі Акадэміі паслядыпломнай адукацыі Мікалаем ЗАПРУДСКІМ.

Магчымасці, якія і не сніліся

— Аўтарства школьнай тэхналогіі перакуленага навучання прыпісваецца розным людзям. Напрыклад, ёсць інфармацыя, што ў 2008 годзе амерыканскія настаўнікі хіміі Аарон Самс і Джонатан Бергман, каб не стаяць штодня каля дошкі, тлумачачы новы матэрыял, сталі выкладваць відэаролікі сваіх навучальных заняткаў у інтэрнэт. Гэты фармат спадабаўся школьнікам, і настаўнікі ўсяго свету, натхніўшыся прыкладам калег, таксама сталі запісваць на відэа свае заняткі. Але бясспрэчным лідарам у прасоўванні перакуленага навучання з'яўляецца Салман Хан. А ўсё пачалося з аднаго роліка, з дапамогай якога ён спрабаваў дапамагчы сваёй пляменніцы разабрацца з алгебрай. Затым ён дапамагаў такім жа чынам сваім кuzenam. Вольгата аказаўся паспяхова, і ён запісаў і выклаў у інтэрнэт некалькі тысяч відэаролікаў па розных прадметах. Бяссплатнасць і даступнасць яго відэаўрокаў прынеслі яму сусветную вядомасць. Салман Хан кінюў паспяхова кар'еру бізнес-аналітыка дзеля развіцця сваёй інтэрнэт-акадэміі, якую ўсе ведаюць сёння як Акадэмію Хана.

«Важна сфарміраваць у дзяцей жаданне, патрэбу, звычку і ўменне вучыцца, а таксама сацыяльныя кампетэнцыі».

Адзін з нашых настаўнікаў паказаў мне знойдзены ім у савецкім часопісе «Камуніст» артыкул акадэміка Акадэміі навук СССР і Акадэміі педагогічных навук СССР Міліцы Нечкінай. Заўважу, што размова ідзе пра часопіс, выдадзены ў 1986 годзе. Акадэмік піша: «Веды, якія актыўна набываюцца, больш трывалыя і глыбокія, чым веда, якія пасіўна ўкладваюцца ў галаву школьніка. Добра вядома, што ў большасці выпадкаў выкладанне выглядае так: першая частка ўрока, найбольш каштоўная (вучні яшчэ не стаміліся, чакаюць новага), аддаецца «кантрольным мерапрыемствам» — на апытанне вучня... А «горшая» — другая частка, калі клас ужо стаміўся ад нецікавай для большасці першай часткі ўрока, прысвячаецца настаўніцкаму выкладанню новага матэрыялу, які ўспрымаецца стомленым вучнем горш, чым першая частка. Гэта страта часу дорага каштуе і школе, і вучню, і настаўніку. Здзейсніўшы перабудову ўрока, замяніўшы пасіўнае ўспрымманне актыўным, мы можам амаль удвая выграць час для развіцця актыўнага ўспрымання». І далей яна дзеліцца сваімі меркаваннямі

мі, як павінен выглядаць такі ўрок, фактычна апісваючы тое, што мы сёння называем перакуленым урокам. Прычым гэта было яшчэ ў эпоху да масавага распаўсюджвання інтэрнэту, камп'ютараў, гаджэтаў, бясплатных адукацыйных інтэрнэт-платформаў і гэтак далей. Цяпер для навучання з'явіліся новыя магчымасці, якія раней і не сніліся, але мы па-ранейшаму працягваем трымацца за традыцыйнае навучанне.

Не пасіўныя слухачы

— **Мікалаі Іванавіч, дык што мы ўсё ж такі перакульваем?**

— Перакуленым навучаннем называюць метады, пры якім уся тэарэтычная і лекцыйная праграма вывучаецца дома, а ў класе з настаўнікам падрабязна разбіраюцца заданні і практыкаванні па тэме. Гэта значыць, што ўсё адбываецца наадварот: лекцыі — дома, а «дамашка» — у класе. На звычайным уроку ў вучняў амаль не застаецца часу на адпрацоўку практычных уменняў. Прыкладна 20 хвілін патрабуе праверка дамашняга задання, затым ідзе тлумачэнне новага матэрыялу, вось, уласна кажучы, і ўсё — урок скончыўся. Няма часу ў настаўніка і на індывідуальны падыход. Многім навучэнцам сумна на занятках з-за аднастайнага стылю навучання, што часта правакуе парушэнне дысцыпліны. Да мінусаў традыцыйнага ўрока я аднёс бы і рэпрадукцыйны характар дамашняга задання — вучні нярэдка проста завучваюць тэкст школьных параграфу на памяць. Да таго ж і настаўнік не можа правесці выкананне дамашняга задання ўсімі вучнямі.

Вялікі мінус і ў тым, што новая інфармацыя на ўроку перадаецца навучэнцам у гатовым выглядзе: не трэба прыкладаць намаганняў для яе здабывання, не трэба напружвацца, каб авалодаць нечым новым, што прыводзіць да выхавання спахывецкага стаўлення да жывіцы.

Настаўнік звычайна нацэлены на ўроку на тое, што правяраецца, — гэта веда, уменні і навыкі. І па-за ўвагай застаецца фарміраванне такіх запатрабаваных у XXI стагоддзі кампетэнцый, як мабільнасць, гнуткасць і здольнасць да адаптацыі, ініцыятыўнасць і самастойнасць, уцягнутасць у справу, лідарства, уменне адстойваць свой пункт погляду, канструктыўнасць, уменне працаваць у камандзе, патрэба ў самаадукацыі праз усё жыццё. Але ці заўсёды мы, настаўнікі, выбудовуем урок па звыклых канонах, улічваем, што ў вучняў павінны быць сфарміраваныя пералічаныя вышэй кампетэнцыі?

Пры перакуленым навучанні змяняецца як дзейнасць педагога, так і дзейнасць навучэнцаў. Пазіцыя «галава, якая гаворыць», — на пазіцыю арганізатара дзейнасці і пазнавальнай камунікацыі навучэнцаў. Прадметныя вынікі — не адзіная мэта: важна сфарміраваць у дзяцей жаданне, патрэбу, звычку і ўменне вучыцца, а таксама сацыяльныя кампетэнцыі. Вучням дэлегуецца адказнасць за адукацыйныя вынікі, ствараюцца ўмовы для іх самарэалізацыі. Урок ператвараецца з месца, дзе даюць веда, у месца, дзе веда прымяняюцца для іх замацавання і паглыблення, дзе ў навучэнцаў выпрацоўваюцца актуальныя сацыяльныя і пазнавальныя кампетэнцыі. І сутнасць дамашняй работы вучняў не зводзіцца да паўтору і прымянення раней вывучанага, а забяспечвае падрыхтоўку да наступнай пазнавальнай дзейнасці і атрымання практычнага вопыту. Перакуленае навучанне будзеца на некалькіх ідэях: гэта гульня на «тэрыторыі навучэнцаў», выкарыстанне размешчанага ў інтэрнэце вялізнага аб'ёму інфармацыі, актыўнасць у навучанні, уцягнутасць у сумесную работу ў групе.

Пры традыцыйным навучанні настаўнік перадае гатовыя веда, а вучні выступаюць збольшага пасіўнымі слухачамі і глядачамі, пры перакуленым — лідарская пазіцыя на ўроку належыць не педагогу, а дзецям. У навучэнцаў ёсць шырокія магчымасці для пошуку ісціны, выкавання сваіх меркаванняў і ідэй.

Эфект

«салёнага агурка»

— **А як гэта выглядае на практыцы?**

— Напрыклад, перад урокам навучэнцы глядзяць ролік працягласцю ад 5 да 15 хвілін, у якім выкладаецца змест будучага ўрока (відэа можна замяніць параграфам

з падручніка ці іншым рэсурсам). Дома, сеўшы ў зручнае крэсла, вучань уключае відэа на планшэце на YouTube, якое настаўнік запісаў для сваіх вучняў або даў спасылку на адпаведны рэсурс. Атрымлівае веда з дапамогай любімых тэхнічных сродкаў. Але гэта можа быць не толькі відэазапіс тлумачэння настаўніка, а відэарэпартажы «з месца падзей», урыўкі з тэлеперадач, інтэрв'ю, слайд-шоу, інтэрактыўны матэрыял — выбар у настаўніка шырокі. Далей ён выконвае заданне: класіфікацыя, параўнальную табліцу, логіка-сэнсавую мадэль, схему, коміксы, інфаграфіку, можа сфармуляваць пытанні, якія ўзніклі ў працэсе самастойнага вывучэння матэрыялу. Дарэчы, заўважана, што чым больш дзеці вучацца ў школе, тым радзей яны задаюць пытанні, бо настаўнік ставіць адзнакі не за пытанні, а за адказы. А людзі, якія не ўмеюць фармуляваць пытанні, поспеху ў жыцці не даб'юцца, нельга, напрыклад, стаць прадпрымальнікам, калі ты не можаш паставіць правільнае пытанне.

Калі нешта незразумела, вучань можа яшчэ раз праглядзець відэаматэрыял, звярнуцца праз сацыяльную сетку да настаўніка або да сваіх аднакурснікаў. Разам з дамашнім заданнем дзіця атрымае і крытэрыі ацэнкі, якія могуць стаць арыенцірам і для бацькоў. Крытэрыі могуць быць у настаўніцкім блогу, электронным журнале, на асобных лістах паперы або ў смартфонах вучняў (яны могуць іх проста сфатаграфавачы). А на самім уроку навучэнцы набываюць ужо вопыт практычнага прымянення атрыманых ведаў.

Напрыклад, падчас групавой работы яны абменьваюцца распрацаванымі дома схемамі, картамі, табліцамі, абмяркоўваюць іх і ацэньваюць па прапанаваных настаўнікам крытэрыях, выбіраюць тыя з іх, якія варта паказаць усяму класу, абмяркоўваюць пытанні па новым матэрыялах, на якія яны дома не знайшлі адказы. У працэсе абмеркавання адбываецца ўзаемавучанне, і ў тым пагружаюцца нават тыя вучні, якія не выканалі дамашняе заданне (назіраецца эфект «салёнага агурка»).

Самая вялікая частка ўрока — практычная: навучэнцы выконваюць і рэпрадукцыйныя, і кампетэнтасна-арыентаваныя заданні. Пераважна працуюць у групах. Каштоўнасць перакуленага ўрока заключаецца менавіта ў магчымасці выкарыстоўваць вучэбны час для групавых заняткаў, калі

ідзе сумесны працэс абмеркавання зместу тэарэтычнага матэрыялу, яго прымянення на практыцы, прымянення ў новай сітуацыі і супрацоўніцтва, стварэнне новага вучэбнага прадукту. Настаўнік выконвае фактычна функцыі кардынатара і кансультанта, забяспечвае прадукцыйную групавую работу і аказвае дапамогу праблемным навучэнцам.

Бацькоў — у саюзнікі!

— **Калі я правільна разумею, то педагог перастае быць цэнтральнай фігурай у навучальным працэсе. Ці гатовы яны змірыцца са стратай свайго статусу? І як да інавацыі ставяцца бацькі?**

— Для таго каб прасякнуцца ідэяй перакуленага навучання, трэба як мінімум адчуваць сябе па-за зонай камфорту, разумець, што так, як ты вучыў раней, з сучаснымі дзецьмі ўжо не працуе. Трэба разумець сутнасць гэтай тэхналогіі, знаёміцца з паспяховымі прыкладамі і добра арыентавацца ў розных рэсурсах. А такіх рэсурсаў безліч: акрамя згаданых ролікаў Акадэміі Хана гэта электронныя бібліятэкі і энцыклапедыі, навукова-папулярныя артыкулы, сайты з інтэрактыўнай візуалізацыяй па ўсіх прадметах, ілюстрацыйныя відэа. Зусім неабавязкова самому запісваць свае відэаролікі.

Да таго ж усе ўрокі не могуць быць перакуленымі. З некаторым вучэбным матэрыялам проста немагчыма разабрацца без дапамогі настаўніка. Такіх урокаў можа быць тры, пяць ці пятнаццаць за год. Добра, канешне, калі перакуленыя ўрокі праводзяць настаўнікі на розных прадметах.

Бацькі могуць не прыняць інавацыю, таму што іх у школе вучылі па-іншаму. Таму асабліва важная тлумачальная работа з бацькамі і ўстанаўленне з імі партнёрскіх адносін. Важна даць зразумець, што вучэбная перагрузка адбываецца часцей за ўсё не з прычыны аб'ёму заданняў, а з прычыны іх непрыцягальнасці. А перакуленае навучанне робіць вучобу захапляльнай. Калі цікава, то гэта не стамляе... Педагогі з нашых інавацыйных пляцовак канстатуюць, што колькасць матываваных дзяцей павялічваецца, таму што ім вучыцца цікава.

Вельмі важна, што Міністэрства адукацыі падтрымлівае інавацыйныя праекты, бо ў нас ёсць магчымасць апрабавачы тое, чаго няма ў масавай практыцы. А калі ўсе будуць працаваць адвольна, то адбудзецца «кансерваванне» сістэмы, і гэта будзе правакаваць наша адставанне ад паспяховых адукацыйных сістэм свету.

Спадзяюся, я пераканаў вас у тым, што існуе нямаля прычын для перакулення навучання. Можна сказаць, што перакуленае і ёсць нармальнае навучанне, а традыцыйнае — перакуленае, паколькі пры ім навучэнцы пазбаўлены магчымасці вучыцца самастойна. Напэўна, будучыня ўсё ж такі за перакуленым навучаннем...

Надзея НІКАЛАЕВА.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

829 ДЗЁН АКУПАЦЫІ ГОМЕЛЯ

Гісторыя — гэта не пра мінулае, гісторыя — гэта пра будучыню, — нагадваюць арганізатары выстаўкі «829 дзён», якая зараз экспануецца ў Гомельскім палацава-парковым ансамблі.

СЯРЭБРАННЫЯ ЗОРКІ ПАМЯЦІ

Кожны дзень, пражыты Гомелем пад акупацыяй фашыстаў, стаў выклікам голаду, холаду, смерці... Выпрабаванняў было зашмат. Напрыклад, магчымасць ці адмаўленне ад супрацоўніцтва з немцамі. Арганізатары вернісажу задавалі складаныя пытанні аўдыторыі, сярод якой было многа моладзі: а як вы асабіста зрабілі б у такой неадназначнай сітуацыі?

Немцы ўвайшлі ў Гомель у ноч з 19 на 20 жніўня 1941 года. Але ж Навабеліцу — зарэчны раён горада — яны змаглі захапіць толькі 24 жніўня. За гэты час адбываўся паступовы адыход Чырвонай Арміі на абаронны рубаж з боку вёскі Якубоўкі.

Насамрэч, ніхто з нас не можа ведаць, лепшыя ці горшыя якасці ён бы праявіў у экстрэмальных абставінах — пакуль яны не здарыліся. Аднак такія пытанні вядуць да разважанняў: не толькі пра асабісты лёс, але і пра адказнасць. За тых, хто побач, за месца, дзе нарадзіўся, за краіну, у якой вучышся, працуеш, нараджаеш дзяцей...

— Вайна пачынаецца не са стрэлаў, яна пачынаецца з ідэй, — гаворыць **старшы навуковы супрацоўнік гісторыка-краязнаўчага аддзела Вольга ГВОЗДЗЬ**. — У свеце жывуць розныя небяспечныя філасофіі. Менавіта таму давайце ўспомнім сваіх родных,

якія супраціўляліся нацызму падчас Вялікай Айчыннай вайны. Не важна — на фронце, у партызанскім атрадзе ці ў акупацыі.

Знак успаміну — сярэбраная зорка. Сярод ахвотных прымаецца яе на сцяну памяці ствараецца чарга. Яна Ясіноўская заканчвае абласны ліцей і прысвяціла зорку свайму родзічу:

— Мой прадзед Іван Аляксандравіч Ісакс дайшоў да Берліна і потым аднаўляў Гомель пасля вайны. Мне пра яго казалі бабуля і маці.

Сваю зорку на імправізаную сцяну замацоўвае і рэстаўратар Гомельскага палацава-паркавага ансамбля Мікалай Лабану:

— Мая зорка прысвячаецца бацьку Мікалаю Канстанцінавічу, які ў гады вайны служыў у контрразведцы.

АБ'ЕКТЫЎНЫЯ КРЫНІЦЫ ГІСТОРЫІ

Экспазіцыя «829 дзён» здаецца спачатку даволі сціплай, але ж кожную паперу, фотаздымак ці плакат гісторыкі прымушаюць гаварыць. І тады, напрыклад, высвятляецца, што ў Гомелі на сённяшняй плошчы Паўстання размяшчаўся лагер для перасельных ваеннапалонных «Дулаг-121». За гады

вайны ў ім загінула больш за 100 тысяч чалавек. Сярод экспанатаў — занатаваныя ўспаміны вязня гэтага лагера Паўла Губіна. Яму пашчасціла выжыць і збегчы.

На выстаўцы ёсць дакументы, якія сведчаць пра масавыя пахаванні мірных жыхароў і ваеннапалонных, яўрэйскія гета, пляцоўкі для расстрэлаў і паказальных пакаранняў... І шмат невядомых дагэтуль фотаздымкаў тых часоў. **Навуковы супрацоўнік аддзела археалогіі, аховы гісторыка-культурнай спадчыны Гомельскага палацава-паркавага ансамбля Юрый ПАНКОЎ** больш за дзесяць гадоў таму зацікавіўся ваеннай гісторыяй горада над Сожам:

— Сёння ў Германіі на гарышчах многіх дамоў нашчадкі знаходзяць старыя фотаздымкі сваіх дзядоў і прадзедаў, якія ваявалі супраць Савецкага Саюза. Справа ў тым, што амаль кожны немец меў у тых часы фотаапарат і здымаў усё, што лічыў неабходным пакінуць «на памяць». Цяпер такія фотакарткі прадаюцца на інтэрнэт-аўкцыёнах. Мне прыйшлося паўдзельнічаць у іх і заплаціць даволі вялікія сумы за асобныя фота. У калекцыі не адна сотня арыгінальных фотаздымкаў. Усе яны

Гісторык Юрый ПАНКОЎ.

зняты звычайнымі салдатамі ў час акупацыі — з 1941 да 1943 года. Немцы здымалі абсалютна ўсё: архітэктур, кампаніі сяброў, купанне ў Сожы, гандаль на цэнтральным рынку, лагер «Дулаг-121» і нават коцікаў. Аматырскія, а не прапагандысцкія здымкі тых часін — самыя аб'ектыўныя крыніцы гісторыі.

ФОТАЗНАХОДКІ

Юрый карпатліва працуе з маленчкімі фотакарткамі. Для прафесійнага гісторыка гэта не проста калекцыянаванне. Гэта — цікавая навуковая работа, якая дае ўяўленне пра рэальнае жыццё горада ў перыяд акупацыі:

— Мне прыходзілася дакладна вызначаць тыя месцы, дзе знята кожная фатаграфія. Злучаў выявы будынкаў і інфармацыю пра

Спачатку немцы збіраліся стаяць за Гомель насмерць, але ў лістападзе атрымалі загад яго пакінуць і тэрмінова адступілі. Сведкі ўспаміналі: «Мы прагнуліся раніцай 26 лістапада 1943 года — па вуліцы ідуць савецкія салдаты са штрафнога батальёна. Праз дзень пайшлі рэгулярныя часткі Чырвонай Арміі».

іх. Часам прыходзілася выходзіць на месца з картай нямецкай аэрафотаздымкі, каб дакладна вызначыць, дзе было зроблена фота.

У экспазіцыі палаца Румянцавых і Паскевічаў, згодна з вопісам, некалі знаходзілася скульптура «Тры грацыі» Антонія Кановы. Юрый знайшоў фота з падобнай выявай, датаванае 1943 годам. А праз некаторы час музей набыў альбом з фотаздымкамі палаца ў 1911 годзе. Такім чынам было зроблена сапраўднае адкрыццё: стала зразумела, што твор мастацтва знаходзіўся ў Гомелі да сама адступлення немцаў. А гісторыкі змаглі пабачыць хоць бы на здымку адзін з самых прыгожых экспанатаў. На жаль, сама скульптура знойдзена не была. Між тым, сцвярджае Юрый Панкоў, адкрыццё яшчэ наперадзе, бо вельмі многа гарышчаў у Германіі яшчэ не разабраныя.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Фрагмент экспазіцыі выстаўкі «829 дзён».

Салдат Перамогі

ІСЦІ І СТВАРАЦЬ

Два гады таму журналісты «Звязды» віншавалі з дзевяностапяцігоддзем даўняга сябра нашай газеты пісьменніка, ганаровага грамадзяніна горада Любань, ветэрана вайны і працы Івана Муравейку. На пытанне пра ўласныя планы ён з гумарам выказаў сваю галоўную мэту: «Іду на 100!»

Быць у руху, заўжды заставацца ў вірлівым рэчывы творчай працы, грамадскай работы — яго крэда. А што датычыцца лічбы 100 гадоў — гэта таксама яго мэта, абгрунтаваная перш за ўсё бязмежнай любоўю да сваёй малой радзімы, жыццёвым аптымізмам, адданасцю працы пісьменніка.

Днямі я зрабіў гэтыя фотаздымкі. У пісьменніка ветэрана па-ранейшаму безліч творчых планаў, шмат часу прысвячае ён таму, каб здзейсніць

намечанае. Сваімі задумамі Іван Муравейка падзяліўся з метадыстам упраўлення па адукацыі, спорце і турызме Любанскага райвыканкама Таццянай Круглень і старшынёй Мінскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Святланай Быкавай.

З нагоды чарговага дня нараджэння найстарэйшага творцы ў пісьменніцкім саюзе (21 кастрычніка) звяздоўцы перадаюць яму пажаданні добрага здароўя, плёну ў творчасці, каб ён і далей упэўнена трымаў сваё пярэ, як гэта бачна на фота!

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Памяць

У Элісце шануюць Беларусь-партызанку

Прозвішча калмыцкага паэта Міхаіла Хонінава — на слыху ў беларускага чытача. Адпаведна на слыху ў калмыцкага чытача — тэма павязі пісьменніка-партызана з Беларуссю.

Яшчэ раз пацвердзілася гэта і выданнем у Элісце навуцальнага дапаможніка «Міхаіл Хонінаў: сто гадоў і адно жыццё», аўтарам і ўкладальнікам якога з'яўляецца дачка героя Вялікай Айчыннай вайны (за свае подзвігі на акупаванай фашыстамі зямлі Беларусі Міхаіл Ванькаевіч адзначаны ордэнам Чырвонага Сцяга, медалём «Партызану Айчыннай вайны» I ступені) — кандыдат філалагічных навук Рыма Ханінава. У зборніку — шматлікія дакументальныя матэрыялы, мастацкія і літаратурнакрытычныя тэксты, істотная частка якіх носіць «беларускі характар». Дарэчы, і кандыдатам у члены Усесаюзнай Камуністычнай партыі (бальшавікоў) Міхаіл Хонінаў быў прыняты Клічавым падпольным райкамам КП(б)Б — у лютым 1944 года. Праўда, улічваючы тое, што калмыкаў у перыяд сталінскага культу асобы дэпартавалі ў Сібір, з партыяй на некаторы час адважнаму партызанскаму камандзіру давялося развітацца.

Узнавілі яго ў шэрагах леныцаў ужо пасля вяртання на радзіму, у Элісту, — у 1958 годзе. Пакручасты, драматычны лёс калмыцкага пісьменніка — ва ўспамінах, дакументальных сведчаннях, аўтабіяграфічных накідах і іншых матэрыялах.

Міхаіл Хонінаў быў цесна звязаны з Беларуссю і ў пасляваенныя гады. У Мінску выйшлі дзве кнігі яго паэзіі ў перакладзе на беларускую мову. Назва адной з іх — «Хвоі і цюльпаны» — гучыць як паяднанне дзвюх старонак, паяднанне Беларусі і Калмыкіі. У Элісце пабачыў свет зборнік вершаў Янкі Купалы ў перакладах Міхаіла Хонінава на калмыцкую мову. Партызан і пісьменнік быў частым госцем у Мінску, на Магілёўшчыне, дзе партызаніў, сябраваў з беларускімі пісьменнікамі Максімам Танкам, Петрусём Броўкам, Васілём Быкавым, Аляксеем Пысіным, Рыгорам Барадуліным, шмат з кім з беларускіх літаратараў ліставаўся, рупіўся пра тое, каб іх голас чулі і ў Калмыкіі. Зараз бацькоўскія традыцыі сяброўства прадаўжае дачка — літаратуразнаўца Рыма Ханінава, аўтар многіх публікацый пра беларускую літаратуру.

Сяргей ШЫЧКО.

МІНСКАЕ ГЕТА: ТРАГЕДЫЯ І МУЖНАСЦЬ

Людзі,
якіх фашысты
выраклі на смерць,
не здаваліся
і змагаліся
да апошняга

21—23 кастрычніка 2018 года грамадскасць Рэспублікі Беларусь будзе адзначаць 75-годдзе адной з самых трагічных падзей Вялікай Айчыннай вайны на беларускай зямлі — знішчэння Мінскага гета. Па колькасці вязняў (каля 100 000) Мінскае гета на акупаванай нацыстамі тэрыторыі Савецкага Саюза займала другое месца пасля Львоўскага, якое налічвала 136 тысяч вязняў.

Адной з самых галоўных, першарадных і каварных мэт нацыстаў у пачатку стварэння Мінскага гета было знішчэнне маладых мужчын-яўрэяў, у асноўным прызыўнога ўзросту. Гэта значыць тых, хто змог бы аказаць ім актыўнае супраціўленне ў далейшым. Толькі ў жніўні 1941 года было праведзена шэсць аблаў: 7—8, 14, 16, 24, 26 і 31 жніўня. Захаваўся запіс гутаркі ў партызанскім атрадзе 22 лютага 1944 года з адказным супрацоўнікам Беларускага штаба партызанскага руху капітанам НКВС Н. Касым, падчас якой былая вязніца Мінскага гета Хана Ізраілеўна Рубінчык паказала:

«Прыкладна праз тыдзень пасля таго, як насельніцтва перасялілася ў гета, пачаліся аблавы. Першая аблава была 7—8 жніўня (1941 года. — **Аўт.**), тады было ўзята чалавек 800 мужчын. Іх узялі быццам на нейкія работы, але больш гэтыя людзі не вярнуліся. Урываліся ў дамы, забіралі падлеткаў, старых, мужчын... Такія аблавы праводзіліся прыкладна кожны тыдзень. Папярэдне ачапляўся раён гета кулямётамі з усіх бакоў, каб не было ніякага выхаду, і людзей вылаўлівалі такім жа метадам, як сабак».

Мінскае гета праіснавала каля 800 дзён. Амаль столькі ж дзён у гэтым лагерах смерці за калючым дротам людзі — і старэйшыя, і зусім маладыя — мужна змагаліся з акупантамі. Мы раскажам толькі пра некаторых з іх — па сутнасці, дзяцей, якіх вайна зрабіла дарослымі.

«Я нікога не выдала»

Кіраўніком камсамольскага падполля, ці іншымі словамі камсоргам Мінскага гета, была Эма Родава. Кароткі час яна нават узначальвала ўсё гетаўскае антыфашысцкае падполле — як партыйнае, так і камсамольскае. На пачатку Вялікай Айчыннай вайны ў 1941 годзе ёй быў 21 год.

Менавіта Эма стала арганізатарам падпольнай камсамольскай арганізацыі Мінскага гета і пачала выконваць самыя сакрэтныя і адказныя даручэнні партыйнага падполля гета і Мінскага падпольнага гаркама партыі. У верасні 1942 года падпольшчыцы арыштавала СД.

З 103-й камеры Мінскай турмы, дзе сядзела Эма Родава, у жывых засталася толькі былая партызанка брыгады «Народныя мсціўцы» імя Варанянскага Раіса Рыгораўна Хасяневіч, якая выратавалася цудам. У размове з аўтарам гэтых радкоў яна нагадала тых страшных для яе дні: «Кастрычніцкім днём 1942 года гітлераўцы ўпіхнулі мяне ў перапоўненую вязніцамі камеру Мінскай турмы. Аглядзеўшыся, я звярнула ўвагу на збітую, усю ў крывападцёках дзяўчыну, якая ляжала ў кутку. Погляд яе чорных, як два вугалькі, вачэй прыцягваў нейкай унутранай сілай, бясстрашнасцю, непакіснасцю. Я пасябравала з гэтай дзяўчынай. Яе звалі Эма Родава. Падвргаючыся нечалавечым пакутам, Эма знаходзіла ў сабе сілы клапаціцца аб іншых зняволеных. Яна нічога не расказвала пра сябе. Я не распытвала, але адчувала, што на свабодзе яна актыўна ўдзельнічала ў барацьбе з акупантамі.

Аднойчы, калі яе зноў, збітую пасля допыту, кінулі ў камеру, Родава, аблізваючы акрываўленыя вусны, папрасіла: «Калі хто-небудзь з вас застанеца жывым, перадайце: я нікога не выдала». Яна сапраўды не здала супрацоўнікам СД ніводнага з сваіх сувязных, якіх у яе было шмат у гета і ў «рускай зоне». Адзінае, што прасіла Эма ў сваіх запісках, каб падпольшчыкі пераслалі ёй таблетку цыяніду. 9 студзеня 1943 года пасля доўгіх месяцаў пакут і катаванняў Эма Родава загінула ў турме СД.

Пайсці ў партызаны, каб выжыць і змагацца

Да сённяшняга дня ў перыядычным друку, у энцыклапедычных выданнях, у афіцыйнай гістарычнай літаратуры змешчаны сотні публікацый аб гісторыі Мінскага антыфашысцкага падполля. На жаль, ніхто з аўтараў афіцыйных выданняў па гісторыі Мінска і Мінскага антыфашысцкага падполля не акцэнтуюе ўвагу чытачоў на тым, што змагацца з нацыстамі і іх памагатымі падпольшчыкам Мінскага гета было непараўнальна цяжэй, чым ва ўмовах гарадскога падполля, або, як гаварылася тады, — падполля ў «рускім раёне».

Тлумачыцца гэта тым, што акупанты ўвялі кругавую паруку. У красавіку — маі 1942 года дамы ў гета былі пранумараваны. Вязні гета абавязваліся атрымаць у юдэнараце белую нашыўку з нумарам дома, а на дамах указвалася колькасць жыхароў. Акрамя пастаянных апазнавальных знакаў (жоўтай латкі з шасціканцовай зоркай) кожнаму жыхару дома, кватэры былі прысвоены індывідуальныя нумары, якія трэба было насяці ніжэй жоўтай латкі. Нацысты наладжвалі рэйды: калі ў якім-небудзь доме не хапала аднаго жылца або там аказваўся чужы чалавек — носьбіт іншага нумара, — расстрэльвалі ўсіх. Такім чынам, калі хто-небудзь знікаў, то знішчаліся ўсе жыхары дома або кватэры. Па нядзелях на Юбілейнай плошчы ладзіліся пераклічкі (апелі). Гэта накладвала асобую адказнасць за кожны крок, за кожнае дзеянне падпольшчыкаў.

Пазней, калі падпольная арганізацыя гета пачала адпраўляць вязняў у партызанскія атрады, СД устанавіла кругавую паруку: калі з рабочай калоны знікаў чалавек, ноччу знішчалі ўсіх членаў яго сям'і і суседзяў...

У час інтэрв'ю з былымі вязнямі гета амаль усе яны падкрэслівалі, што ў многім поспех цяжкага шляху ў партызанскія атрады залежаў ад умення, надзейнасці і добрай арыентаванасці правадніка.

Сын «звяздоўскага» парторга

Менавіта такім правадніком быў Уладзімір Сямёнавіч Рубежын, або Вілік, Віля, як яго звалі ў дзяцінстве. Я браў у яго інтэрв'ю два разы — у 1992 і 2013 гадах.

Вось што расказваў Уладзімір Рубежын: «Я нарадзіўся 5 чэрвеня 1929 года ў Гомелі. Мой бацька Сямён Барысавіч працаваў у газеце «Палеская праўда», затым — у рэспубліканскай газеце

«Звязда» спачатку літработнікам, а потым — парторгам. Маці была хатняй гаспадыняй і выхоўвала двух сыноў.

У 1941-м мне споўнілася дванаццаць гадоў, а майму брату Марыку — чатыры. Калі пачалася вайна, я знаходзіўся ў піянерскім лагера «Мядзвежына». За мной прыехаў бацька, і 24 чэрвеня мы дабраліся да Мінска. Горад гарэў пасля бамбёжкі яго нямецкімі самалётамі. Дома мы нікога не засталі, і тады мы далучыліся да вялікага натоўпу бежанцаў, якія спешна пакідалі сталіцу. Бацька, які перажываў за маці і майго малодшага брата, пакінуў мяне і вярнуўся ў Мінск, спадзеючыся знайсці сям'ю. У гэты час

шлях бежанцам перагарадзілі нямецкія дэсантнікі. Я быў вымушаны вярнуцца ў горад.

Дабраўшыся да сваёй кватэры ў Мінску, я не знайшоў ні бацькі, ні маці з братам. Суседзі казалі, што маці і малодшы брат Марык збеглі з горада, а бацьку мабілізавалі ў армію.

Каля месяца я жыў у сваёй кватэры. Адноўчы, вяртаючыся з Камароўскага рынку, куды хадзіў мяняць рэчы на хлеб, убачыў «добраю» цёцю Наташу, да якой мама ў запісцы, што пакінула, ад'язджаючы, раіла мне звяртацца па дапамогу. Яна з паліцаем уваходзілі ў нашу кватэру. Дадому я ўжо не пайшоў.

20 ліпеня 1941 года я прачытаў загад нямецкага каменданта аб арганізацыі ў Мінску гета. Я яшчэ не ўсё ўсведамляў, але нейкім чутцём зразумеў, што ўсім, хто трапіць туды, пагражае небяспека. Я не збіраўся ісці ў гета, але аднойчы мяне схпілі на вуліцы і адвялі на рэгістрацыю ў юдэнарат.

Там я сустрэў добрых знаёмых сваіх бацькоў — Малініных — і разам з імі пасяліўся на вуліцы Сухой у будынку былога дзіцячага сада. Праўда, да таго часу ўсе кватэры былі ўжо занятыя, і я размясціўся ў... туалете. Сёння цяжка ў гэта паверыць, але я там і жыў.

Я пачаў усведамляць, што гета часта ператвараецца ў могілкі. Таму што кожны дзень я бачыў трупы забітых або памерлых ад голаду. Я кожную раніцу пералазіў цераз дрот у «рускі раён» (так вязні гета называлі ўсю тэрыторыю за дротам, якім яно было агароджана. — **Аўт.**) у пошуках прадуктаў для сябе і іншых вязняў. Вечарам я вяртаўся назад.

Адноўчы, 7 лістапада 1941 года, усіх вязняў Мінскага гета выгналі з кватэр і сталі строіць у калоны. Адчуваючы небяспеку, я збег. Тады я не ведаў, што нацысты правялі першы пагром і тым самым вызвалі раён гета для дэпартаемых яўрэяў з Германіі.

Праз некалькі дзён я сустрэў цудам уцалелых Малініных, разам

з каторымі пасяліўся на вуліцы Астроўскага. Адноўчы муж і жонка Малініны некуды пайшлі і не вярнуліся, пакінуўшы двух сыноў. Аднаму было сем месяцаў, а другому — колькі і мне. Хлопчыкам дала прытулак у сябе Сара Голанд.

Я доўгі час не ведаў, што Сара Голанд — актыўная падпольшчыца і адначасова сувязная падпольнай арганізацыі Мінскага гета, якую ўзначальвалі Міхаіл Гебелеў і Гірш Смольяр. Некалькі месяцаў яна ўважліва прыглядалася да мяне, а пасля спытала, ці быў я піянерам. І тады я адказаў:

— Чаму быў? Мяне з піянераў ніхто не выклочаў. А бацька мой камуніст. Ён на фронце.

Даведаўшыся, што мой бацька быў парторгам газеты «Звязда», Сара ўсміхнулася і сказала:

— Усё будзе добра, трэба толькі нос не вешаць...

Праз некалькі дзён да Голандаў прыйшлі двое мужчын. Адзін з іх спытаў у Сары:

— Гэта той самы хлапчук, аб якім ты расказвала?

Так я пазнаёміўся з кіраўнікамі падполля ў Мінскім гета — Міхаілам Гебелевым і Гіршам Смольярам. Перш чым даць мне канкрэтнае заданне, яны доўга гутарылі са мной аб абавязку перад Радзімай, пільнасці, асцярожнасці. Гаварылі так, быццам перад імі быў не 13-гадовы падлетак, а дарослы чалавек. У адказ яны пачулі такія мае словы:

— Я ўсё зразумеў. Не падвяду. Агітаваць мяне не трэба».

Так 13-гадовы хлопчык стаў удзельнікам Мінскага антыфашысцкага падполля.

«І я застаўся адзін — без родных і блізкіх»

Сярод падлеткаў, якія выводзілі вязняў з Мінскага гета, быў і Леў Кравец. У размове з аўтарам гэтых радкоў ён расказваў:

«Я нарадзіўся ў 1930 годзе ў горадзе Мінску. Да вайны вучыўся ў 21-й школе, паспеў скончыць тры класы. З-за нямецкага дэсанта паблізу ад Мінска мы не паспелі эвакуіравацца... Пасля пагрому 2 сакавіка 1942 года нас перасялілі на Танкавую вуліцу... У кастрычніку 1942 года рабочую калону, дзе знаходзілася маці, пасадзілі на машыны і адвезлі ў Трасцянецкі лагер смерці. Што такое Трасцянец, мы тады яшчэ не ведалі...

Калі мы з сястрой Маяй, 1932 года нараджэння, засталіся без мамы, я пачаў думаць, як нам далей жыць. Есці не было чаго, людзі паміралі з голаду. Надзеі, што хто-небудзь нам дапаможа, не было. Я ўзяў з сабой сястру, і мы збеглі з гета. Хадзілі па вёсках, жабравалі. Так мы ратава-

ліся ад голаду. Зімой прыходзілася вяртацца ў гета, бо не было дзе начаваць. Я сястру пакідаў у гета, а сам хадзіў на пошукі харчавання. Стаў хадзіць на таварную станцыю. Немцы, якія ехалі на фронт, давалі мыць кацялкі і там пакідалі трошчкі ежы. Гэта было для нас выратаванне. Я частку дабытай ежы прыносіў сястры... Мы шукалі партызан, і аднойчы іх сустрэлі...»

А вось што давялося пачуць ад кіраўніка Асацыяцыі былых вязняў гета і канцлагаў і намесніка старшыні Савета дырэктараў Амерыканскай асацыяцыі яўрэяў з былога Савецкага Саюза Савелія Каплінскага:

«У пагромах загінулі мае бацькі і брат Яша. Я да сённяшняга дня не магу сабе дараваць, што не выратаваў яго. Мне ішоў трынаццаты год. І я застаўся адзін — без родных і блізкіх. Каб неяк працаваць, трэба было працаваць. Я з цяжкасцю ўладкаваўся на працу. Нашу калону вадзілі ў «Белполк» на Грушаўцы, дзе ў казармах жылі нямецкія салдаты. Прастора паміж карпусамі казармаў была засеяна гароднінай, і мы павінны былі яе апрацоўваць. Летам я працаваў на гэтых агародах, а зімой разносіў дровы ў памяшканні казармаў. Салдаты тут доўга не затрымліваліся: адных адпраўлялі на фронт, другіх — у тыл на перафарміраванні. Адны ад'язджалі, другія прыязджалі, і я карыстаўся гэтым кругаваротам, каб красці ў іх зброю і патроны.

Мы перадавалі зброю і патроны надзейным людзям праз сваіх беларускіх равеснікаў Любу і Колю Прышчэпаў. Яны жылі каля фабрыкі імя Тэльмана, недалёка ад гета. Краў я і гранаты. Вязні гета, якія працавалі, насілі з сабой ацынкаваныя бляшанкі для баланды, якую немцы давалі тым, хто працуе. У гэтых бляшанках ежу перадавалі тым, хто заставаўся ў гета. У мяне заўсёды пад рэшткамі салдацкай кашы, якую я выскрэбаў з недаедзенага місак, ляжалі патроны. Зразумела, калі б іх знайшлі, маглі расстраляць усю калону, але Бог мілаваў.

Мой сябра Шолам Грынгауз хутка стаў партызанам, але вяртаўся, каб вывесці ў партызанскі атрад усю нашу групу, а таксама сваю маці, сястру і брата...»

Невядомыя героі

Сотні юнакоў і дзяўчат — былых вязняў Мінскага гета — сталі адважнымі беларускімі партызанамі. Мала каму вядома, што менавіта яны склалі касцяк фарміравання Асобага злучэння партызанскіх атрадаў Баранавіцкай вобласці, Ленінскай партызанскай брыгады Баранавіцкай вобласці, 10 партызанскіх атрадаў і аднаго партызанскага батальёна.

На вялікі жаль, акрамя аднаго з кіраўнікоў антыфашысцкага падполля Мінскага гета, сакратара Тэльманаўскага райкама партыі (у гета) Міхаіла Гебелева, імя якога названа вуліца ў Мінску, і 17-гадовай дачкі вязніцы Мінскага гета — адважнай падпольшчыцы Машы Брускінай, у Мінску не ўзвешаны ні адзін удзельнік партыінага і камсамольскага падполля Мінскага гета, якога налічвала больш за 400 адважных барацьбітоў з нацысцкімі акупантамі і іх памагатымі. Застаецца спадзявацца, што гэта становішча будзе выпраўлена ў найбліжэйшыя гады.

Эмануіл ЮФЕ, прафесар БДПУ імя М. Танка, доктар гістарычных навук.

Нотны радок

Башмет і Крымер ладзяць фэст

НОЧ, МУЗЫКА, МЕТРО, ЛЕГЕНДЫ

Яшчэ адзін канцэрт — і можна падводзіць вынікі, ці здольная акадэмічная музыка здзіўляць у XXI стагоддзі.

Сёння, 20 кастрычніка, у Вялікай зале Белдзяржфілармоніі адбудзецца заключны канцэрт XIII Міжнароднага фестывалю Юрыя Башмета, які амаль два тыдні прыцягваў увагу аматараў музыкі. І калі гаворка ідзе пра святочнасць і ўрачыстасць, то з падобным настроем у большасці людзей асацыюецца музыка Мендэльсона. Але ці кожны зможа прыгадаць больш чым адну мелодыю кампазітара?.. Ліквідаваць прабелы дапаможа мерапрыемства, дзе будзе гучаць канцэрт Мендэльсона для скрыпкі і фартэпіяна з аркестрам. Выконваць яго будзе запрошаны саліст, скрыпач Сяргей Крылоў, якога беларуская публіка ўжо ведае па ранейшых праграмах. Музыкант з сусветнай славай, галоўны дырыжор Літоўскага камернага аркестра ў Мінску выступіць разам з міжнародным камерным аркестрам East-West Chamber Orchestra пад кіраўніцтвам Расціслава Крымера, мастацкага кіраўніка фестывалю. Вось такім чынам XIII фестываль Юрыя

Башмета ў Мінску паставіць кропку...

Альбо кропку з коскай... Міжнародны фестываль Юрыя Башмета не толькі прапануе канцэрты ды вабіць імёнамі (на што робіцца асаблівы акцэнт, і не толькі ў назве), але ўмее стварыць рэзананс, які шлейфам будзе ісці ўслед за падзеямі: дзе тут уражвала ўласна музыка, а дзе спрацавала яе арыгінальная падача.

Крэатыў у наш час — залог поспеху ў любых творчых праектах. Усё, што парушае звыклы парадак рэчаў, можна аднесці да креатыву. Вось хоць бы афіцыйнае адкрыццё фестывалю Башмета адбылося ўжо пасля таго, як публіка схадзіла на першы канцэрт «Легенды фартэпіяна», дзе выступіў народны артыст Расіі Мікалай Луганскі ў суправаджэнні Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра Беларусі, кіраваў якім у гэты вечар галоўны дырыжор Гёттынгенскага сімфанічнага аркестра Крыстаф-Маціяс Мюлер.

Але якое адкрыццё фестывалю без Башмета і камернага ансамбля «Салісты Масквы»? Непарадак выпраўляецца, як аказалася, вельмі проста: урачыстым адкрыццём трэба лічыць той канцэрт, на які збіраецца шмат знакамітых асоб, дзяржаўных дзеячаў і дзе гучаць словы прывітання ад

Уладзімір ПОЗНЕР у тэатральна-музычным праекце на фестывалі Башмета.

Прэзідэнта Беларусі, зачытання міністрам культуры краіны Юрыем Бондарам: пра бліскучых музыкантаў міжнароднага ўзроўню, шэдэўры сусветнай класікі і найлепшыя творы сучасных кампазітараў, а таксама пра асветную місію фестывалю. Маэстра Юрыя Башмет патрапіў у танальнасць: лічба «13» павінна сёлета стаць шчаслівай. І сапраўды, гэта ж якое шчасце для расійскіх музыкантаў — ужо другі дзясятка гадоў мець стабільную магчымасць прыязджаць з канцэртамі ў Мінск! Асабліва, калі за гэта не проста кажучы «дзякуй», а яшчэ і ўслаўляюць музыккай. Сёлета Юрыю Башмету і мастацкаму кіраўніку фестывалю піяністу Расціславу Крымеру беларускі кампазітар Віталь Воранаў прысвяціў канцэрт для альта і фартэпіяна з выка-

наннем галоўнымі асобамі фестывалю. Публіка любіць імёны.

На гэта, між іншым, робіць стаўку фестываль: прапанаваць людзям тое, што немагчыма абмінуць. Яшчэ раней быў знойдзены адметны ход задзейнічаць скрыпкі выдатных майстроў. У канцэрте адкрыцця (урачыстага) скрыпка Страдывары 1733 года гучала ў руках Вадзіма Рэпіна.

Гэты фестываль — свайго роду «машына часу», дзе злучаюцца розныя эпохі. Зразумела, чаму адным з «машыністаў» і хэдайнараў цягніка стаў музыкант Андрэй Макарэвіч. А яго спадарожнікам — тэлеведучы Уладзімір Познер у музычна-тэатральнай пастаноўцы «Чорт, салдат і скрыпка», створанай паводле «Гісторыі салдата» і іншых твораў Ігара Стравінскага. Аўтар ідэі і выканаўца адной з ро-

ляў — скрыпач і дырыжор Дзмітрый Сіткавецкі. Асобы — вось на каго ідуць людзі на фестывалі Башмета.

І калі сярод асоб, уцягнутых у фестываль, ёсць творцы высокай музыкі — можна казаць пра папулярнасьць сучаснага музычнага мастацтва. Латвійскі кампазітар Петэрыс Вакс і яго творы ў выкананні Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Беларусі — адметная падзея: выкананне сучаснай музыкі (якую слухач можа не ведаць зусім) — заўсёды рызыка для калектываў. Але музыка, што ствараецца сёння, перадае стан рэальнага жыцця, імкнецца дастукацца да сучаснага чалавека. Яна пішацца для нас, таму павінна гучаць у свой час. І дзе яшчэ, як не тут, на фестывалі, што вельмі імкнецца заявіць пра сваё сучаснае аблічча? І можа быць з часам асобнымі канцэртамі будуць прэм'еры (не адна!) беларускіх кампазітараў.

Тым больш што слухач фестывалю Башмета гатовы нават для самых радыкальных эксперыментаў. Музыка плюс мастацкая гімнастыка — паспрабавалі, пайшло (сёлета East-West Chamber Orchestra і расійскі віяланчэліст Аляксандр Князеў выступілі разам з беларускім прызёрам чэмпіянатаў свету і Еўропы Кацярынай Галкінай). Альбо

вечны Моцарт — у канцэрте для немаўлят з мамамі і для цяжарных жанчын.

Але рэальны класічны экстрым — гэта першы ў Беларусі начны канцэрт у метро з пачаткам а другой гадзіне ночы. Перон ператварыўся ў партэр. Лазернае шоу — каб развясць сон. Але ж і без таго публіка ў тонусе: аркестр пад кіраўніцтвам Расціслава Крымера, маштабны хор, салістка Вялікага тэатра оперы і балета Асана Волкава ды такія папулярныя выканаўцы, як Дзядзя Ваня ды Віталь «Артыст» (гурт «Без білета»), і спевы «Песняроў»... Ох! Аб'яднаць тое, што, здаецца, аб'яднаць немагчыма, спалучыць тое, што спалучыць складана, — на што толькі не пойдзеш, каб кожны прасунуты малоды чалавек захацеў далучыцца да абмеркавання музычных праектаў. Але як далучыцца, калі не «пакаштаваў» гэтакі радасці? Музыка даходзіць да людзей у наш час пакрыжымі шляхамі. А далей яны стануць думаць: што гэта было? дзеля чаго?.. І, магчыма, захочуць схадзіць на апошні канцэрт фестывалю, традыцыйны і акадэмічны. І зразумеюць, што на філарманічнай сцэне такія канцэрты — рэгулярная справа, і кожны з іх незвычайны і гучыць толькі тут і толькі цяпер.

Ларыса ЦІМОШЫК.

У святле рампы

МЯДЗВЕДЗЬ НА СЦЭНЕ, ЧЭХАЎ НА МОВЕ ЖЭСТАЎ

Форум тэатральнага мастацтва «ТЭАРТ»

Спачатку ў рамках форуму праграма Belarus Open прадставіла дзесяць найцікавейшых і, я ўпэўнена, для некага нечаканых беларускіх пастановак — пра іх мы ўжо расказалі. Потым сцэнічныя пляцоўкі заняла Міжнародная праграма — ужо восьмы раз «ТЭАРТ» прывёз у Мінск замежныя спектаклі, якія паказваюць, на што адгукаецца тэатр, якімі інструментамі і формамі ён карыстаецца, якія тэндэнцыі ў ім пануюць. Паўднёвакарэйцы з іх драйвам, «Тры сястры» ў нямой інтэрпрэтацыі Цімафея Кулябіна, кіншаблоны на тэатральнай сцэне ў бельгійскай рабоце — дзевяць замежных пастановак прамільгнулі ў Мінску, але, хочацца спадзявацца, засталіся тут у нейкім іншым, калі не фізічным, выглядзе. У аўторак быў паказаны апошні спектакль: 27 дзён форуму зноў далі зразумець, наколькі бяздонным, шчырым і захапляльным з'яўляецца тэатральнае мастацтва.

КАЛЯТЭАТРАЛЬНАЕ

Галоўных уражанняў ад «ТЭАрту» ў мяне два — першае датычыцца цікавасці да форуму з боку наведвальнікаў, другое, канешне, саміх праграм, бо часам пасля прагляду падавалася, што ты дакрануўся да нечага невытлумачальна-касмічнага.

Статыстыка кажа, што за амаль месяц «ТЭАрту» яго мерапрыемствы — што апроч пастановак прадугледжвае таксама сустрэчы, майстар-класы, лекцыі — наведала больш за сем тысяч чалавек. Гучыць даволі грунтоўна, аб'яднаць такую колькасць людзей пад адной назвай — дорага каштуе. Але мне ўспамінаюцца замежныя пастаноўкі (напрыклад, каманда неверагоднай «Арктыкі» дзеля аднаго паказу прывезла ў Мінск на дзвюх фурах паўтары тоны рэквізіту), што ў двухмільённым горадзе і не спешчанай тэатральнымі фестывалямі дзесяцімільённай краіне не сабралі поўныя залы.

Я даўно ведаю, што наша грамадства даволі пасіўнае ў дачыненні да культурнай сферы,

але можна ўявіць, наколькі, калі нават стыльны і якасны «ТЭАРТ», што раз у год прапануе ўнікальны для Беларусі фармат і абяцае выкшталцёныя відовішчы, не можа прадаць на прапанаваныя пастаноўкі ўсе да аднаго білеты. Лічба ў сем тысяч перастае ўражваць, але сам «ТЭАРТ» гэта ніяк не характарызуе: паказашы беларускую праграму, якую ацанілі больш за трыццаць запрошаных замежных экспертаў, форум забяспечыў беларускага глядача аднымі з самых гучных тэатральных спектакляў замежжа. Тое, што культурны кантэкст прыязджае ў Мінск, а не кліча за сабой, дае нам шмат прэферэнцый і натуральна — прастору для разваг і спрэчак, бо не ўсё тут варта таго, каб глядзець з адкрытым ротам, затое кожная пастаноўка дае шмат інфармацыі пра навакольны свет і сучасны тэатр.

ХАРЭАГРАФІЯ

Гэтым разам у Міжнароднай праграме «ТЭАРТ» паказаў адразу тры харэаграфічныя пастаноўкі — дзіўна, наколькі шматслоўнай можа быць пластыка чалавечага цела і наколькі

цікавым можа быць ненаратыву танцавальны спектакль (але, зразумела, не кожны).

Па-першае, у Мінск прыехала экзотыка — пастаноўка «Даркнес пумба» з Паўднёвай Карэі: танцоры ў цалкам чорным адзенні, у тым ліку пінжаках, а таксама музыканты (падчас спектакля глядачы чуюць жывы гук) паказалі сапраўдны драйв. Рэжысёр аб'яднаў на сцэне традыцыйныя музычныя матывы і спевы з блюзам, рокам і мадэрновым танцам. Перакладу таго, што спяваецца, не было, з балкона я нават не бачыла тыя моманты, калі салісты выходзілі ў залу і атрымлівалі гучныя авачыі, але «Даркнес пумба» мяне скарыла. Сумяшчэнне старога і новага, павольнага і энергічнага, мінімалізму ў дэкарацыях і сканцэнтраванасці на рухах цела зрабілі сваю справу — гэта было прыгожа, захапляльна і, падазраю, небессэнсоўна. Падавалася, што спектакль звяртаецца то да нечага боскага, то да прыземленага і будзённага. На сцэне заставаліся мокрыя сляды ад разагрэтых целаў танцораў. Глядачы ўбачылі, як можна адбіць рытм металічнымі палачкамі для сушы і ўключыць такі прازیсны элемент у тэатральнае мастацтва.

Дзве другія харэаграфічныя пастаноўкі прыехалі з Польшчы і таксама ў меншай ці большай ступені выкарысталі традыцыйныя матывы. Czterdzięści (40) Джо Стромгрэна — танцавальная наратыву гісторыя пра польку, якая з'ехала з халоднай Польшчы ад яе восені, што ўганяе ў дэпрэсію, сустрэла ў Францыі паляка, вярнулася на радзіму, убачыла ўсе змены і пачула памылкова пабудаванае пытанне «How do you doing?», зноў стала сведкам праблем краіны і так далей.

У пэўны момант падаецца, што спектакль ператвараецца ва ўрапатрыятачную гісторыю, але не, не ператварыўся. Пастаноўка аказалася іранічнай і нават крыху сентыментальнай. Яна паказала актуальную для Польшчы праблему эміграцыі і актуальную для асобы праблему пошуку сябе. Усё гэта атрымалася перадаць вельмі вынаходлівымі спосабамі, дарэчы, у Джо Стромгрэна атрымалася, напэўна, адна з самых дакладных візуальных перадач дэпрэсіі.

«Жніво» ж Ігара Гашкоўскага перайграла само сябе. Гэтым разам танцавальны спектакль аказаўся не сюжетным, але пачуццёвым. Можна вылавіць тэмы — уласна збору збожжа ці адносін мужчын і жанчын, але на першы план выходзіць жаданне Ігара Гашкоўскага, прынамсі, мне так падаецца, выклікаць у глядача нейкую фізічную рэакцыю. Раздражненне, узбуджанасць і нават юрлівасць. У нейкі момант колькасць паўтораў, якія намякаюць на вечны цыкл, дасягае такой кропкі, што пастаноўка страчвае здольнасць уплываць на эмоцыі глядача, а сэнсы складаюцца ў набор дакучлівых матываў. Тым менш «Жніво» стала карговым спектаклем-прыкладам, як ствараць сэнсы танцам, і паказчыкам, наколькі магутным інструментам з'яўляюцца рухі цела.

ГУМАР

Так, «нудны тэатр», высокае мастацтва дае магчымасць пасмяяцца. Сёлетняя Міжнародная праграма пачалася з заўсёднага «ТЭАРТА» Оскараса Каршуноваса і яго пастаноўкі «Вяселле», заснаванай на п'есе Бертольда Брэхта, але, канешне ж, ва ўласным

Кінакрокі

«ЛІСТАПАД» ПАЧАЎ РАСКРЫВАЦЬ ТУЗЫ

Першая прэс-канферэнцыя кінафестывалю прайшла 17-га кастрычніка

У гэтую сераду адбылася ПАДЗЕЯ — у Falcon Club Буцік Кіно каманда Мінскага міжнароднага кінафестывалю «Лістапад» абвясціла конкурсныя праграмы дакументальнага і ігравога кіно. Але прытрымала пазаконкурсныя, Нацыянальны конкурс, Індустрыяльную платформу і гасцей — усё гэта стане вядома ўжо ў панядзелак 22 кастрычніка. Фестываль, які пройдзе з 2 да 9 лістапада, адбудзецца 25-ы раз і будзе прысвечаны рэжысёру Кіры Муратавай: слоган «Пазнаючы белы свет» адсылае да аднаго з яе фільмаў. Ад каманды — на сустрэчы выступілі дырэктар і праграмныя дырэктары фестывалю — чуліся як шчаслівыя, так і горкія інтанацыі.

Юбілеі прынята адзначаць у тым ліку падвядзеннем вынікаў. І калі праграмны дырэктар Ігар Сукманаў выказаўся пра непазбыўнае шчасце далучэння да фарміравання гэтых кінапраграм, то дырэктар Анжаліка Крашэўская адзначала памяншэнне бюджэту ў параўнанні з мінулым годам, у той час як «Лістапад» і без таго распараджаецца ўдвая меншымі сумами, чым, напрыклад, міжнародны кінафестываль у Вільнюсе.

Пры гэтым да свайго 25-годдзя фестываль прыйшоў з пэўнымі дасягненнямі, сярод якіх і акрэдытацыя Міжнароднай федэрацыі асацыяцыі кінапрадзюсараў (FIAPF) — спачатку часова, а потым і пастаянная, далучэнне Беларусі да Міжнароднай федэрацыі кінакрытыкаў і адпаведна з'яўленне на «Лістападзе» журы FIPRESCI, якое ўручае свае ўзнагароды таксама на Канскім кінафестывалі ці, скажам, Берлінале. Але, напэўна, галоўным дасягненнем можна назваць давер да Мінскага кінафестывалю з боку глядача і прафесіяналаў кіно.

Адкрыццё «Лістапада» адбудзецца 2 лістапада ў кінатэатры «Масква» з фільмам «Халодная

вайна» польскага рэжысёра Паўла Паўлікоўскага — яго папярэдняя карціна «Іда» ў 2013 годзе атрымала на Мінскім кінафестывалі адразу «Золата» і «Серабро».

Сёлетнія праграмы дакументальнага кіно, па словах праграмнага дырэктара Ірыны Дзям'янавай, будуць ламаць стэрэатыпы, датычныя лічбы 13. 13 інстытуцый у Конкурсе нацыянальных кінашкол і 13 фільмаў у Асноўным конкурсе дакументальнага кіно. У першым — найлепшыя еўрапейскія кінашколы, а ў кіно, як адзначыла Ірына Мікалаеўна, вельмі важныя сувязі, распачатыя ў студэнцкія часы. У другім — «дарослыя» карціны з Польшчы, Венгрыі, Бразіліі (трэба разумець, тут шмат капрадукцыйных праектаў), аўтары якіх «часта звяртаюцца да ўласнай гісторыі, да гісторыі ўласнай сям'і. Глядзіш і ўзрушаешся, як блізка аўтары змаглі падысці да свайго героя. Стаць незаўважнымі, часткай сцяны, часткай абстаноўкі — гэта, вядома, найвышэйшае прафесійнае майстэрства. Яшчэ адна яркая асаблівасць дакумен-

тальнага кіно: мы можам бачыць, як мяняецца чалавек пад уздзеяннем абставін ці іншых людзей. Гэты працэс змянення, перараджэння, а часам і падзення ў дакументальным кіно вельмі цікавы».

У конкурс фільмаў для дзіцячай і юнацкай аўдыторыі «Лістападзік» апроч фільмаў адкрыцця і закрыцця ўвайшло шэсць карцін, якія, настойвае праграмны дырэктар Ігар Сукманаў, раўназначныя даросламу кіно. Адкрывацца гэты

«Малодосць на маршы», як звычайна, сканцэнтравалася на дэбютах і другіх па ліку карцінах. Гэтым разам яна ўключыла ў сябе адзінаццаць работ з Індыі, Японіі, Ірана, Венгрыі, Румыніі, зноў жа шматлікія капрадукцыйныя праекты. І адзін — што незвычайна — пазаконкурсны паказ фільмаў кітайскага рэжысёра Ху Бо, які пайшоў з жыцця, — дырэкцыя не магла абмінуць яго ўвагай, але палічыла несумленным уключаць аўтара ў спаборніцтва.

Да свайго 25-годдзя фестываль прыйшоў з пэўнымі дасягненнямі, сярод якіх і акрэдытацыя Міжнароднай федэрацыі асацыяцыі кінапрадзюсараў (FIAPF).

ялістычных краін і іншы замежны капіталістычны прадукт. Сёння, наадварот, мы ўсё ведаем пра «капіталістычны» кінематограф: кінатэатры і дамашнія экраны запоўнены фільмамі з ЗША, Францыі, Вялікабрытаніі. Але што мы ведаем пра нашых, скажам так, былых суседзяў? Што мы ведаем пра саміх сябе? Мы хочам, каб фестывальны тыдзень быў прысвечаны кінематографу гэтых тэрыторый, таму што гэта тэрыторыі таксама нашых праблем і нашых клопатаў», — сказаў Ігар Сукманаў.

Хутка мы даведаемся поўную праграму «Лістапада», убачым, што гэтым разам увайшло ў збор конкурсу беларускага кіно, даведаемся, чым будзе каштоўная сёлетняя Індустрыяльная платформа, нарэшце, якія госці прыедуць у Мінск. Да кінафестывалю — нашай галоўнай кінападзеі года — засталася два тыдні.

Поўную праграму конкурсаў дакументальнага і ігравога кіно можна знайсці на сайце listapad.com.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.

конкурс будзе карцінай кінастудыі «Беларусьфільм» «Правілы геймера» Ігара Чацверыкова.

Дарэчы, 25-ы «Лістапад» зноў пашырае геаграфію — на вялікіх экранах у рамках фестывалю ўпершыню будуць паказаны фільмы з Кеніі і ЮАР. Кенійская карціна «Сула Мода» Лікарыёна Вайнайны з «Лістападзіка» сёлета таксама вылучаецца на саісканне прэміі «Оскар». Увогуле, у праграме Мінскага кінафестывалю і нядаўна апублікаванага лонг-ліста «Оскара» супала дзесяць фільмаў.

Нарэшце, асноўны конкурс ігравога кіно складаецца з дзесяці карцін з Украіны, Польшчы, Балгарыі, Казахстана, Кыргызстана, В'етнама — краін, на якіх базуецца канцэпцыя «Лістапада».

«Як заўсёды, Асноўны конкурс факусе сваю ўвагу на краінах посткамуністычнай прасторы. Гэта тэрыторыі, кіно якіх нам, як апошняму савецкаму пакаленню, вельмі добра знаёмае, бо фільмы ў кінапракце дзяліліся на тры катэгорыі: айчынныя, то-бок кіно саюзных рэспублік, карціны сацы-

І САМАЯ ДАКЛАДНАЯ ПЕРАДАЧА СТАНУ ДЭПРЭСІІ

завяршыўся і пакінуў на сэрцы рваныя раны

пачытанні рэжысёра і пад асучасным усам. Каманда падладзіла спектакль пад паказ у Мінску — у дыялогах прагучалі гордыя беларусы, чысціня Мінска, беларуская смятана і грэчка, ад якой можна «адчуць смак жыцця»... Выходзячы з залы, нейкія хлопцы разважалі, што нічога ў «Вяселлі» няма звышнатуральнага, проста, маўляў, забаўка, а не тэатр. Напэўна, якраз з-за камедыйнага складніка, які стэрэатыпна «прыніжае» мастацтва да нейкага відовішча. Але «Вяселле», калі не лічыць яго крыху збітую і няёмка абыграную канцоўку, сталася пралічаным аповедам пра чалавечую натуру і крыніцай цэлага калейдаскопа эмоцый. Сям'я і сябры прыстойна сабраліся за вясельным сталом, але чалавечыя хібы і страсці ператварылі

свята стварэння новай сям'і ў скандальны сямейны міжсабойчык. Бертальд Брэхт зайграў па-новаму, па-літоўску, па-сучаснаму, а спектакль паказаў звычкі, рэаліі і манеры, якія цалкам могуць сысці за нашы.

Фінска-латвійская пастаноўка «Тры мушкетэры. На ўсход ад Вены» гарэзліва накіравала мушкетэраў у сучасны свет і пракаціла іх па Усходняй Еўропе. Папулярнае ў тэатры выкарыстанне відэа заняло большую частку прасторы і ўсё ўзаемадзеянне сцэны з экранам не тое каб уразіла. Больш за тое, мушкетэры ездзілі па розных краінах у пошуках вайны, і часам выяўлялі даволі пагардлівы погляд на іншыя тэрыторыі. Саркастычна, напрыклад, яны пасмяяліся з Прыднястроўя і ў пэўным сэнсе прымусілі і глядача глядзець

з іроніяй на жанчыну, што расказвае анекдот пра богам абраную тэрыторыю. У сярэдзіне ў трып спектакля неарганічна ўпісаліся стасункі паміж галоўнымі героямі, усё змяшалася, падарожжа мушкетэраў і іх пошукі занялі экран, а акцёраў часам відавочна не ведалі, як заняць.

Затое тут знайшлося супераб'яднанне: бельгійская пастаноўка «Арктыка» Ан-Сесіль Вандалем перанесла шаблоны хорараў і трылераў кінамастацтва на тэатральную сцэну. Дзеянне адбываецца на круізным лайнеры, за сцэнай лабудавана цэлая сетка ўваходаў і выхадаў, кают і калідораў, падзеі ў якіх тут жа адлюстроўваюцца на экране відэааператарамі (выкарыстанне відэаздымкі ў тэатральных пастаноўках можна назваць тэндэнцыяй, прыём не новы, але можа быць эфектным). Акцёры задзейнічаны ўвесь час, бачым мы іх фізічна ці на экране — яны іграюць у спектаклі (у адрозненне ад «Трох мушкетэраў»). Відэа дало магчымасць цудоўна абыграваць кінапрыёмы і нават надало нейкага містычнага складніка — «Арктыка» сталася палітычным трылерам з забойствамі, самазабойствамі, змовамі, экалагічнымі праблемамі, супрацьстаяннем улады і электарату, помсты і музычным калектывам у глыбіні сцэны. Гэта «кіно» я паглядзела б яшчэ раз.

УСЁ ТЛЕН

Пастаноўка Цімафея Кулябіна — яго «Тангейзера» некалькі гадоў таму забаранілі ў Новасібінску з-за скаргі вернікаў — «Тры сястры» па п'есе Чэхава, несумненна, аказалася вішанькай на торце. Гэта самы неверагодны спектакль форуму. Кожны антракт — а іх у

чатырохгадзінным спектаклі было тры — мне шчыра хацелася пакінуць залу і ніколі гэтага не бачыць, таму што не зусім бязвыхадная п'еса Чэхава тут дасягнула такога трагізму і песімізму, ад якога становіцца дрэнна фізічна. Дзеля пастаноўкі акцёры вывучылі мову жэстаў — героі, апроч аднаго, не вымавілі ніводнага слова, затое іх замянілі іншыя гукі, рухі, асвятленне. Ведайце, істэрыка на мове жэстаў можа быць «гучнейшай» за славесную. З пункту гледжання тэатральнага мастацтва нямыя «Тры сястры» — бяздонная, карпатлівая, неверагодная работа. Кожны акт мяняў сцэнічнае наваколле да непазнавальнасці. Трансфармацыя герояў, сімвалічнае апусценне прасторы, сюжэтныя змены стварылі чалавечую трагедыю і выклікалі адчуванне безнадзейнасці існавання на зямлі. Разбітыя мары, смерць з-за каханьня, незадаволенасць жыццём, новае адкрыццё Чэхава, «усё тлен» — у спектаклі без слоў.

«ТЭАРТ» ГАВОРЫЦЬ

Балем правяць капрадукцыя, даследаванне магчымасцяў цэла, выкарыстанне відэа і адсылак да кіно ў цэлым, зварот да традыцыйных матываў, глабальныя пытанні і «кругі на вадзе» вакол чалавечай натуры. Восьмы «ТЭАРТ» паказаў дзевяць пастановак — ён завяршыўся ў аўторак супярэчлівым спектаклем «Сайгон», а тэатр чарговы раз заявіў пра сябе як пра захапляльнае мастацтва — кожны раз ты быццам круціш рулетку і трапляеш на новую форму, дзе вынаходлівасць аўтараў — удала яна ўвасоблена ці не — паказвае бясконцасць іх магчымасцяў. Такі збор не можа прайсці бясплудна.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.

Банк свежих решений

Наименование банка:

ЗАО «МТБанк», г. Минск

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС

на 1 октября 2018 г.

Наименование банка: ЗАО «МТБанк», г. Минск

в тысячах белорусских рублей

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2018 г.	2017 г.
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		49 709	37 373
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		36 210	41 930
5	Средства в банках	1104		107 951	55 184
6	Ценные бумаги	1105		129 612	65 260
7	Кредиты клиентам	1106		645 091	580 883
8	Производные финансовые активы	1107		-	1
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		562	507
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		35 451	36 705
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		-	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		497	315
13	Отложенные налоговые активы	1112		508	38
14	Прочие активы	1113		10 071	17 300
15	ИТОГО активы	11		1 015 662	835 496
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201		-	182
18	Средства банков	1202		63 655	66 393
19	Средства клиентов	1203		772 036	621 370
20	Ценные бумаги банка	1204		27 517	20 216
21	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		18 769	17 260
24	ВСЕГО обязательства	120		881 977	725 421
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211		12 306	12 306
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		15 876	11 382
29	Фонд переоценки статей баланса	1214		4 172	4 303
30	Накопленная прибыль	1215		101 331	82 084
31	Всего собственный капитал	121		133 685	110 075
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		1 015 662	835 496

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 3 квартал 2018 года

Наименование банка: ЗАО «МТБанк», г. Минск

в тысячах белорусских рублей

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2018 г.	2017 г.
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		80 474	78 684
2	Процентные расходы	2012		28 904	28 964
3	Чистые процентные доходы	201		51 570	49 720
4	Комиссионные доходы	2021		91 140	78 617
5	Комиссионные расходы	2022		9 749	6 875
6	Чистые комиссионные доходы	202		81 391	71 742
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		754	391
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		15 374	11 446
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		33	(147)
11	Чистые отчисления в резервы	207		20 499	22 494
12	Прочие доходы	208		13 392	4 290
13	Операционные расходы	209		85 353	69 514
14	Прочие расходы	210		3 232	3 324
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		53 430	42 110
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		13 483	9 429
17	ПРИБЫЛЬ(УБЫТОК)	2		39 947	32 681

Руководитель А.К. Жишкевич

Главный бухгалтер Г.П. Лапенок

Дата подписания: 12 октября 2018

УНП 100394906

В связи с ликвидацией открытого акционерного общества «ТРЕСТ № 26 ЖЕЛЕЗОБЕТОНМОНТАЖ» (протокол № 11 от 7 апреля 2016 года) первичная профсоюзная организация прекращает деятельность (УНП 100783330).

Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220073, г. Минск, ул. Харьковская, 15, телефон 256 90 09.

28 ноября 2018 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ

№ 15-А/2018

о проведении открытого аукциона на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Срок аренды, (лет)	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку документации, руб.
1	Район индивидуальной жилой застройки Романовичи (участок № 126 по генплану)	340100000008002486	0,0810		Охранная зона линий связи и радиофикации, сетей и сооружений канализации. Присутствуют следы проведения земляных работ	99	5 572,80	200,00	2 814,78
2	Район индивидуальной жилой застройки Романовичи (участок № 571 по генплану)	340100000008002848	0,0998	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	Охранная зона линий связи и радиофикации	99	6 866,24	200,00	2 983,51
3	Пер. Луговой 2-й (участок № 7)	340100000008005529	0,1500		Водоохранная зона рек и водоемов, формирование проезда общего пользования совместно с владельцем смежных участков	99	22 469,37	1 000,00	1 501,47
4	Пер. Луговой 2-й, (участок № 9)	340100000008005143	0,1500			99	19 192,05	1 000,00	1 568,06
5	По ул. Интендантской, 1А	340100000003003312	0,1879	Для строительства и эксплуатации здания административно-хозяйственного	Охранная зона сетей и сооружений водоснабжения, канализации	5	21 770,37	1 000,00	2 838,06
6	По ул. Олимпийской (в районе существующей АЗС)	340100000002006063	0,1948	Для строительства и обслуживания ветеринарной клиники	Охранная зона электрических сетей, объектов газораспределительной системы	5	29 976,06	1 000,00	3 898,13
7	В микрорайоне Энергетиков, 16	340100000005007402	0,0020	Для размещения легкотипного торгового павильона	Ограничений в использовании не имеет	5	89,35	10,00	2 534,24

1. Организатор аукциона – Коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»).

2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется согласно техническим условиям, выданным эксплуатирующими и согласующими организациями на стадии производства проектно-изыскательских работ. Желающим предварительно ознакомиться с документами и характеристиками расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий необходимо обращаться в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» (г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. № 3-6, № 3-14).

3. Аукцион состоится 28 ноября 2018 г. в 15.00 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115, при наличии не менее двух участников на каждый лот. Если заявление на участие подано только одним гражданином, юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

4. К участию в аукционе допускаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, подавшие в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка за каждый лот в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на р/с ВУ74 ВАРВ 3012 2030 8001 3000 0000 в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК ВАРВВУ2Х. Получатель платежа – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе. Кроме того, НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – для возврата задатка за участие в аукционе (в случае победы на аукционных торгах) – это только для физических лиц. Индивидуальные предприниматели и юридические лица производят оплату задатка со своего расчетного счета.

Необходимые документы:

4.1 граждане – копию документа, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

4.2 представители или уполномоченные должностные лица юридических лиц Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

4.3 индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;

4.4 представители гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;

4.5 представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

4.6 представители иностранного гражданина – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или другой кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

4.7 при подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность, и его копию.

5. Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации, победитель обязан возместить организатору торгов затраты на подготовку и проведение аукциона. Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации, осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.

6. Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона за земельный участок для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома возмещает затраты на проектирование объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку (не распространяется на граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий). Величина затрат определяется администрацией района г. Гомеля по месту нахождения земельного участка при выдаче разрешительной документации на возведение многоквартирного жилого дома.

7. Гомельским городским исполнительным комитетом в установленном законодательством порядке может быть предоставлена рассрочка внесения платы стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления рассрочки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».

8. Заявления для участия в аукционных торгах принимаются Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 22 октября по 26 ноября 2018 г. включительно. Дни приема: понедельник, среда, пятница с 08.00 до 16.30 (обед – 12.00–13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3-6, 3-14

Контактный телефон 41-97-86. Информация размещена на сайте: www.gomel.gov.by либо geodezcentr.by

Извещение об открытом аукционе по продаже права заключения договора аренды земельного участка для строительства объекта (ул. Карского, 21, 23) в городе Гродно 27 ноября 2018 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Начальная цена, руб.	Сумма задатка, руб.	Ориентировочная сумма расходов по подготовке земельно-кадастровой документации, руб.	Условие продажи и целевое назначение земельного участка
1**	Право аренды земельного участка сроком на 50 лет	ул. Карского, 21, 23	0,2592	440100000001010563	59 697,49	6 000,0	4085,17	Строительство объекта производственного назначения (одноэтажное производственное здание со встроенно-пристроенным 2-3-этажным административно-бытовым корпусом, встроенными или отдельно стоящими технологическими сооружениями)

– земельный участок имеет ограничения;

**произвести снос объекта недвижимости без возмещения стоимости.

Победитель аукциона обязан:

в установленном порядке получить разрешение на проведение проектно-изыскательских работ и разработать строительный проект на строительство объекта в срок, не превышающий 2 года;

приступить к занятию земельного участка в соответствии с целями и условиями его предоставления не позднее 6 месяцев со дня утверждения проектной документации юридическому лицу, индивидуальному предпринимателю, 1 года – гражданину;

осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

В случае нарушения сроков проектирования и строительства в договоре аренды будут предусмотрены штрафные санкции.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

1. Копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет ВУ24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале № 400 ГОУ ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВВУ21400, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию

услуг «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении. Юридическое лицо: Доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов. Физическое лицо: Паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

2. Платеж за право заключения договора аренды земельных участков осуществляется в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.

3. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, возместить отделу коммунального имущества и приватизации Гродненского горисполкома расходы по подготовке документации для проведения аукциона.

4. Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектом.

Аукцион состоится 27 ноября 2018 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 403, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 22 октября по 21 ноября 2018 года. Телефоны для справок в Гродно: (0152) 74-20-95, 72-05-37, 72-05-46. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Считать недействительными утеранные ЗАО «СК «Белросстрах» бланки квитанций и страховых полисов:

- квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1-СВ серии СВ №№ 2261921, 2262111, 2271241, 2271242, 2271248, 0558790, 0557103, 0557104 и серии КС № 8688511;
- полисы «Добровольное страхование имущества физических лиц; Добровольное страхование гражданской ответственности владельцев квартир» формы 2РН, 2РП серии БИ №№ 0045720, 0045721, 0049994, 0049995, 0060131;
- полисы «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» формы 2РН, 2РП серии БИ №№ 1467130, 1530727, 1530729, 1530730, 1530731, 1583151, 1690599, 1665187;
- полис «Ответственность перевозчика/экспедитора» формы 2РП серии ОП № 0000772;
- полис «Добровольное страхование грузов» формы 2РП серии ГР № 003469;
- полис «Добровольное страхование от несчастных случаев» формы 2РН, 2РП серии НС № 0036760.

УНП 100782388

УП «Белконфискат» объявляет о проведении электронных торгов 21.11.2018 г. по продаже имущества, изъятого у Шеметовича А. М.

Легковой хэтчбек «Мазда2», МКПП, 2011 г. в., бензин, начальной стоимостью 8640 рублей. На сайте Belkonfiskat.by размещена информация о лоте, порядке проведения торгов и участия в них. Справки по тел.: 8 (017) 2269489, 8 (029) 7790809.

УНП 190431606

УП «Белконфискат» объявляет о проведении электронных торгов 21.11.2018 г. по продаже имущества, зарегистрированного за Луниным Г. Н.

Автомобиль «МАЗ 53371», г. в. не определен, дизель, начальной стоимостью 5600 рублей. На сайте Belkonfiskat.by размещена информация о лоте, порядке проведения торгов и участия в них. Справки по тел.: 8 (017) 2269489, 8 (029) 6350326.

УНП 190431606

Извещение об открытом аукционе по продаже земельных участков в собственность в г. Гродно (микрорайон «Южный-4») 27 ноября 2018 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Ориентировочная стоимость затрат на изготовление документации, руб.	Начальная цена продажи, руб.	Сумма задатка, руб.
1	Земельный участок У-5*	ул. Одельская, между участком домовладения № 73 и ул. Ланского	0,1169	44010000001010492	3 000,00	17 560,08	3 600
2	Земельный участок У-3*	ул. Центральная, на земельном участке между участками домовладений № 130 и № 136	0,1099	440100000001010487	3 000,00	16 297,88	3 400

*Земельные участки предоставляются в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Земельный участок имеет ограничения

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

– внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; получение победителями аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство многоквартирного жилого дома, возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 08.02.2016 № 49 «О некоторых вопросах возмещения затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Аукцион состоится 27 ноября 2018 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Для участий в аукционе необходимо: внести задаток в размере, указанном в графе 8, перечисляемый на расчетный счет ВУ24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале № 400 ГОУ ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВВУ21400, УНП 590727594 получатель – КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению.

Представить в КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы;

- заявление на участие в аукционе установленной формы;
- документ, подтверждающий внесение суммы задатка;
- подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;
- дополнительно представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе гражданин Республики Беларусь предъявляет паспорт гражданина Республики Беларусь, а представитель граждан – документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 403 с 22 октября по 21 ноября 2018 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан:

– внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись; выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона продажей несостоявшимся решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: + 375 (152) 72 05 37, 74 20 95, 72 05 46, официальный сайт организатора торгов www.grodno.gov.by

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 28 ноября 2018 года аукциона по продаже в частную собственность земельного участка для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома в Чернинском сельсовете Брестского района

№ лота	Местоположение земельного участка	Площадь, га	Нач. (старт.) стоимость зем. уч. руб.	Целевое назначение земельного участка и его кадастровый №
1	Д. Збироги, ул. Новая, 10			
Сумма задатка, руб.:			10000 руб. 00 коп.	Строительство и обслуживание многоквартирного (блокированного) жилого дома; № 121285005601000290
Расходы: – изготовление градостроительного паспорта			1000 руб. 00 коп.	
– на изготовление земельно-кадастровой документации			1039 руб. 30 коп.	
– на регистрацию создания земельного участка			845 руб. 80 коп.	
– на размещение объявлений в средствах массовой информации			145 руб. 10 коп.	
			затраты согласно акту выполненных работ	

К земельному участку в д. Збироги, ул. Новая, 10 имеется возможность подъезда к участку, возможность подключения к линии электропередачи, газопроводу. Участок свободен от застройки.

Аукцион будет проводиться 28 ноября 2018 г. в 15.00 по адресу: Брестский район, аг. Черни, ул. Пионерская, 16 (здание Чернинского сельисполкома). Для участия в аукционе необходимо подать заявление об участии в аукционе, копию платежного поручения, подтверждающего внесение на расчетный счет Чернинского сельисполкома № ВУ95АКВВ36410000003051000000, филиал 100 ОУ АСБ «Беларусбанк» г. Брест БИК АКВВВУ21100, назначенные платежа 04901, залога в размере 10 % от начальной цены земельного участка; документ (паспорт), подтверждающий личность покупателя.

Заявления для участия в аукционе принимаются по адресу: аг. Черни, ул. Пионерская, 16, (здание Чернинского сельисполкома) с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. Последний срок подачи заявлений – до 17.00 22 ноября 2018 года.

Контактные телефоны: 94 31 35; 94 31 36, 94 31 67.

ОАО «Минскобхлебпродукт» извещает, что 31 октября 2018 года состоится внеочередное собрание акционеров по адресу: г. Минск, ул. Фабрициуса, 2

Начало собрания в 14.00. Регистрация акционеров с 13.00. При себе иметь документ, удостоверяющий личность.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

О внесении изменений в Положение о порядке купли-продажи жилых домов (квартир), находящихся в собственности ОАО «Минскобхлебпродукт».

Наблюдательный совет ОАО «Минскобхлебпродукт». УНП 600013173
Тел. 220-59-17.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Управляющий в производстве по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) ОАО «Агрокомбинат «Олехновичи» проводит открытый аукцион по продаже имущества: лот № 1.

Недвижимое имущество			
№	наименование	Инв. №	Общ. пл., кв. м
1	здание конторы (административное здание)	630/С-60033	1557,7
2	здание проходной № 1	630/С-73099	56
3	здание склада № 3	630/С-73101	16,7
4	здание дезбарьера	630/С-73106	51,6
5	здание весовой	630/С-73100	133,2
6	автомобиль	630/С-64351	736,6
7	здание диспетчерской	630/С-73110	22,7
8	здание склада	630/С-73105	71,8
9	здание проходной № 2	630/С-73140	6,3
10	здание склада	630/С-73103	1136,9
11	здание склада	630/С-73102	22,3
12	мастерские механические	630/С-64360	788,1
13	здание колбасного цеха	630/С-60036	902,1
14	консервный цех	630/С-64361	257,1
15	здание котельной	630/С-60028	890,7
16	убойный цех	630/С-64347	2137,9
17	здание лаборатории	630/С-73223	286,2
18	здание скотобойной площадки	630/С-73224	283
19	здание склада для хранения тары	630/С-73227	579
20	здание склада	630/С-73228	65
21	здание склада	630/С-73230	65,6
22	здание склада	630/С-73231	65
23	здание склада	630/С-73435	63,9
24	здание склада	630/С-73232	64,4
25	здание склада	630/С-73233	64,7
26	здание ветблока	630/С-73225	503,7
27	склад для хранения комбикорма	630/С-64346	865,3
28	здание инкубационного цеха	630/С-73107	1002,3
29	птичник маточник № 1	630/С-64359	1363,4
30	здание маточника птичника № 2	630/С-73408	1364
31	здание маточника птичника № 5	630/С-73410	1386,4
32	здание маточника птичника № 4	630/С-73409	906,3
33	здание маточника птичника № 6	630/С-73411	1359,8
34	здание маточника птичника № 7	630/С-73412	1375,9
35	здание птичника № 17(2)	630/С-42687	1093
36	здание птичника № 8	630/С-47495	1372,4
37	здание птичника № 24	630/С-60035	1440,2
38	здание птичника № 23	630/С-73407	1390,6
39	здание птичника № 22	630/С-73406	1382,1
40	здание птичника № 21	630/С-73405	1387,2
41	здание птичника № 20	630/С-73404	1392,1
42	здание птичника № 19	630/С-73403	1391,4
43	здание птичник № 18	630/С-73401	1390,8
44	здание батарейного цеха № 1	630/С-47499	1802,8
45	здание батарейного цеха № 2	630/С-47492	1804,4
46	здание батарейного цеха № 3	630/С-47502	1793,5
47	здание птичника № 17(1)	630/С-42686	1096,7
48	здание птичника № 16	630/С-42685	1099,9
49	здание птичника № 15	630/С-42683	1097,2

50	здание птичника № 14	630/С-73400	1383,7
51	птичник № 13	630/С-64355	1385,2
52	птичник № 12	630/С-60032	1391,7
53	птичник № 11	630/С-64350	1378,5
54	здание птичника № 10	630/С-60031	1431,8
55	птичник № 9	630/С-64349	1421,1
56	здание батарейного цеха № 4	630/С-64356	1799,4
57	здание батарейного цеха № 5/1,2	630/С-64352	1798,1
58	здание батарейного цеха № 6/1,2	630/С-64354	1816,2
59	здание конюшни	630/С-73413	294,7

Сооружения			
	Наименование	Инв. №	Протяженность / общ. пл.
60	линия освещения	630/С-73970	1778,9 м
61	сети электрические	630/С-73972	6946,5 м
62	сети водоснабжения	630/С-73973	5041,8 м
63	автомобильные дороги внутреннего и наружного использования	630/С-73975	59453,7 кв. м
64	ливневая канализация	630/С-74625	3249,8 м
65	сети газоснабжения и газораспределения	630/С-77315	7783,4 м

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 62380000001000019, общей площадью 88,8596 га (предоставлен на праве постоянного пользования) по адресу: Минская область, Молодеченский район, Олехновичский с/с, 43. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав: земли, находящиеся в охранных зонах магистральных трубопроводов, систем газоснабжения, код – 7, площадь – 0,24 га; земли, находящиеся в прибрежных полосах водных объектов, код – 1, площадь – 6,93 га; земли, находящиеся в охранных зонах линий электропередачи, код – 6, площадь – 4,98 га

Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 62380000001000018, общей площадью 58,6567 га (предоставлен на праве постоянного пользования) по адресу: Минская область, Молодеченский район. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав: земли, находящиеся в охранных зонах линий электропередачи, код – 6, площадь – 0,58 га; земли, находящиеся в охранных зонах линий электропередачи, код – 6, площадь – 0,68 га

67 оборудование согласно перечню (перечень находится у организатора аукциона)

Вышеуказанное имущество предназначено для производства мяса птицы и ведения товарного сельского хозяйства.

Начальная цена с учетом НДС (20 %) – 3 667 213 рубль 68 копеек, в том числе НДС 20 % – 611 202 рубль 28 копеек.

Задаток в размере 5 (пять) % от начальной цены (183 360 рублей 68 копеек) перечисляется на р/с ВУ07МТБК30120001093300066778 в ЗАО «МТБанк» г. Молодечно, МТБКВУ22УНП 600077897 ОАО «Агрокомбинат «Олехновичи».

Сумма шага аукциона (5 %) – 183 360 рублей 68 копеек.

Аукцион состоится **26.11.2018 г. в 13.00** по адресу: Минская область, Молодеченский район, а/г Олехновичи, ОАО «Агрокомбинат «Олехновичи» ул. Радошковичская, 43, актовый зал.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **23.11.2018 г.** до 16.00 по адресу: Минская область, Молодеченский район, а/г Олехновичи, ул. Радошковичская, 43, ОАО «Агрокомбинат «Олехновичи», приемная.

Лица, желающие участвовать в торгах, обязаны подать организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок, заявление на участие в торгах с приложением следующих документов:

- заверенного банком документа, подтверждающего внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении о проведении торгов;

– для индивидуального предпринимателя – копии свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя (без нотариального засвидетельствования);

– для юридического лица – доверенности, выданной представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), а также копии свидетельства о государственной регистрации юридического лица (без нотариального засвидетельствования);

– для иностранного юридического лица, иностранной организации, не являющейся юридическим лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранных государств иностранным государством и его административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организации – легализованных в установленном порядке копий учредительных документов, выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иного эквивалентного доказательства статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документа о финансовой состоятельности, выданного обслуживающим банком (без нотариального засвидетельствования);

– для представителя гражданина Республики Беларусь, в том числе индивидуального предпринимателя, – доверенности, оформленной в соответствии с законодательством.

При подаче документов на участие в торгах граждане Республики Беларусь, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие за пределами Республики Беларусь, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других лиц, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано единственным участником, либо единственный участник, явился для участия в аукционе, и он согласен приобрести имущество по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов) – Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи имущества после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, в течение 14 (четырнадцати) дней со дня проведения аукциона.

Оплата приобретенного на аукционе имущества производится в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения торгов.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона и затраты по размещению публикации в газетах и на сайте bankrot.gov.by в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 3 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов.

Результаты торгов оглашаются публично в день проведения торгов. Ознакомиться с предметом торгов и документами необходимыми для проведения торгов можно в дни приема заявлений на участие в торгах с 8.00 до 17.00 по адресу: Минская область, Молодеченский район, а/г Олехновичи, ул. Радошковичская, 43, ОАО «Агрокомбинат «Олехновичи» у организатора торгов.

По вопросам уточнения состава имущества, составных частей и принадлежности, местонахождения, наличия обременений на вышеуказанное имущество, а также для получения иной дополнительной информации об объекте торгов можно обратиться по адресу: Минская область, Молодеченский район, а/г Олехновичи, ул. Радошковичская, 43, ОАО «Агрокомбинат «Олехновичи», тел.: (80176) 79-12-84, +375 44 555 04 43

ФОРМУЛА БЭНКСИ

Калі карціна «пацягне» на мільярд долараў?

Карціна «Дзяўчынка з шарам» брытанскага мастака Бэнксі пасля самазнішчэння на аўкцыёне набыла статус арт-аб'екта і атрымала новую назву, паведаміў тэлеканал CNN са спасылкай на заяву аўкцыённага дома Sotheby's. Цяпер твор называецца «Каханне ў сметніцы». Работа атрымала ідэнтыфікацыйны сертыфікат Бэнксі, у далейшым яна будзе выстаўляцца ў кошыку для смецця. Уладальнікам твора стала тая самая пакупніца, якая набыла «Дзяўчынку з шарам» па выніках таргоў за 1,4 мільёна долараў, паведаміў аўкцыённы дом. Сузаснавальнік арганізацыі of MyArtBroker арт-дылер Джоўі Сіер назваў куплю мудрым рашэннем. «У разрэзаным стане карціна Бэнксі стала часткай гісторыі. Па нашых падліках, яе цана вырасла мінімум на 50 працэнтаў і дасягнула двух мільёнаў фунтаў», — пракаментаваў эксперт. Такім чынам, дзякуючы крэатыўнаму ходу, літаральна за некалькі дзён твор мастацтва значна дадаў у кошы. Як арт-рынак становіцца заўважнай часткай глабальнага інвестыцыйнага працэсу?

ПРАВИЛА ТРОХ D

Расстаноўка сіл і ўзаемасувязі гульцоў арт-рынку моцна змяніліся за апошні час. Ландшафт ствараюць перш за ўсё прафесійныя гульцы: музеі, аўкцыённыя дамы, галерэі, прыватныя дылеры. Пры гэтым у апошнія два-тры дзесяцігоддзі сітуацыя кардынальна змянілася. Да 1980-х абсалютнай дамінантай індустрыі былі галерэі і дылеры, а аўкцыёны выглядалі гэтакімі «падчаркамі». Яны некалькі стагоддзяў змагаліся за месца пад сонцам. Традыцыйна ў пагоні за першакласным таварам аўкцыённыя дамы шмат у чым абাপіра-

датычыцца выраўноўвання доляў рынку, то аўкцыённаму сегменту дапамог тэхнічны прагрэс — з'яўленне ў 2000-х анлайн-трансляцый дазволіла падключыцца да таргоў з любога пункта свету. Гэта ўжо іншы маштаб і чарговая рэвалюцыя: застаючыся кансерватыўнымі па сутнасці, аўкцыённыя дамы сталі абсалютнымі аўтарытэтам і лідарамі рынку. Цяпер яны «заказваюць музыку», і паміж імі і астатнімі гульцамі складваецца даволі цікавае ўзаемадзеянне. Вялікія таргі вызначаюць жыццёвы рытм усёй супольнасці: не толькі галерэі, але і музеі да гэтага моманту рыхтуюць выстаўкі і праекты ў

пераадоленні псіхалагічны бар'ер, паступова адмаўляючыся ад ідэйных адрозненняў. Перамены адназначна ідуць на карысць новаму сінтэтычнаму рынку.

КОД ДА ВІНЧЫ

Як паведаміў партал ArtPrice, адзін з найбуйнейшых у свеце, які займаецца зборам аўкцыённых цэн і іх аналізам, летась індэкс Artprice Global Price Index (зрэшты, як і ў 2015 і 2016 гадах) вагаўся каля значэння ў 150 пунктаў, а гэта азначае, што 100 долараў, укладзеныя ўсярэднены твор мастацтва ў студзені 1998 года, прынеслі б пры перапродажы 150 долараў (на піках у 2008-м і 2012-м індэкс складаў каля 220). Тым не менш, на думку экспертаў партала, вынікі мінулага года адзначылі ўступленне арт-рынку ў новую фазу. Паводле справаздачы агенцтва Artprice, летась ён нарэшце пачаў расці. Пасля двух гадоў падзенняў (мінус 10 працэнтаў у 2015-м і мінус 23 працэнтаў у 2016-м) рост продажаў выглядае ўражальна. Прычым рэабілітацыя здарылася адразу на некалькіх «франтах» — еўрапейскім, амерыканскім і азіяцкім. Калі першая палова мінулага года дэманстравала млявы рост, то другая — актыўнае ажыўленне продажаў. У прыватнасці, Кітай — плюс 20 працэнтаў, ЗША — плюс 53, Вялікабрытанія — дадатковыя 26 працэнтаў, Францыя і Германія — плюс 48 і 18 працэнтаў адпаведна. Летась абарот арт-рынку склаў 63,7 мільярда долараў. Гэта толькі калі мець на ўвазе легальны бок. Аб'ёмы «шэрага» рынку ўнушальныя. Па звестках Newsweek, гандаль крадзенымі творами і падраб'якамі ў апошнія сорак гадоў стаў трэцім па даходнасці крымінальным бізнесам, саступаючы толькі наркотыкам і зброі.

Сусветныя аўкцыённыя дамы не маглі нарадавацца попыту на розныя кірункі — ад галандскіх класічных пейзажаў да сучаснага абстракцыянізму і прадавалі творы на сотні мільёнаў долараў. У выніку аб'ёмы сусветнага рынку прадметаў мастацтва летась выраслі на 12 працэнтаў, паведамляецца ў сумесным даследаванні банка

UBS і выстаўкі Art Basel. Два полюсы рынку — Кітай і ЗША — аказаліся ў раўнавазе, з аўкцыённым абаротам па \$5 млрд. У снежні мінулага года кошт работы кітайскага мастака ўпершыню перавысіў \$100 млн: цыкл з 12 пейзажаў Цзі Байшы сышоў на таргах пекінскага Poly Auction за \$140 млн (ранейшы рэкорд у \$66 млн належаў таму ж майстру).

Карціна Леанарда да Вінчы Salvator Mundi («Збаўца свету», каля 1500 года) прададзена на нью-ёркскіх таргах пасляваенным і сучасным мастацтвам Christie's за неверагодную суму 450 млн долараў. Гэта самая вялікая сума, з калі-небудзь заплачаных за карціну як на адкрытых аўкцыёнах, так і на прыватных продажах. Таргі за Леанарда, якія доўжыліся каля 20 хвілін, неаднаразова перарываліся апладысмантамі і смехам у зале — здавалася, што ўдзельнікі аўкцыёну не вераць у рэальнасць таго, што адбываецца. Уладальнікам палатна стаў наследны саудаўскі прынец Мухамед бен Сальман Аль Сауд, які вырашыў выставіць «Збаўцеля» ў галерэі Луўр Абу-Дабі. Гэты музей, які атрымаў права выкарыстоўваць брэнд Луўра, адкрыўся ў сталіцы Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў.

Капіталы манархій Персідскага заліва інвестуюцца цяпер у мастацтва. Як адзначыў французскі штотыднёвы часопіс Marianne, гэта спрэчка за культурны ўплыў, у якім дзяржавы і шматнацыянальныя карпарацыі сутыкаюцца на сусветным узроўні. Штогод ва ўсім свеце адкрываецца прыкладна па 700 новых музеяў, кожны з якіх, як сказаў адзін амерыканскі арт-дылер, імкнецца чаго б гэта ні каштавала набыць сваю «Мону Лізу», каб хоць неяк апраўдаць уласнае існаванне.

«Нашу прафесію змяняе інтэрнэт, — лічыць спецыяліст па старым жывапісе Марк Эндзэвельд.

— Мы прысутнічаем пры сапраўднай глабалізацыі рынку мастацтва». Прафесіяналы сектара пры выклі да масавага прыходу новых пакупнікоў з краін Заліва. Да 2030 года Саудаўская Аравія плануе інвеставаць \$2 млрд у мастацтва і культуру. Луўр Абу-Дабі мае намер штогод выдзяляць на набыццё твораў мастацтва €40 млн.

СТАЎКІ РАСТУЦЬ

Сусветным лідарам сярод аўкцыённых дамоў з'яўляецца Christie's, які нагадываў на \$4,4 млрд. Sotheby's на другой пазіцыі з агульнай сумай 3,4 мільярда долараў. Далей ідуць кітайцы: Poly Auction — \$1 млрд і China Guardian — \$815 млн. На пятым месцы Phillips — \$471 млн. У індывідуальным рэйтынгі Top-500 самых прадаваных мастакоў сусветных аўкцыёнаў — 231 еўрапеец, 162 азіяты і 82 паўночна-амерыканскія аўтары. А вось у Top-10 не так — чатыры кітайцы, тры еўрапейцы і тры амерыканцы. І наогул у 2000 годзе ў рэйтынгі Top-500 быў усяго адзін кітаец (Чжан Дацянь), а ў 2017-м іх ужо 18 чалавек.

Тэндэнцыя росту працягваецца і сёлета. Таму сусветныя эксперты прадказваюць пачатак эпохі адраджэння паспяховага продажаў мастацтва ўжо ў найбліжэйшай перспектыве. Паводле меркавання экспертаў партала ArtPrice, за два апошнія дзесяцігоддзі рынак мастацтва змяніўся прынцыповым чынам. Аўкцыённы абарот вырас з \$2,7 млрд да \$14,9 млрд, кошт самога дарагога твора мастацтва — з \$71,5 млн да \$450,3 млн. За апошнія дзесяцігоддзі рынак мастацтва вырас на 212 працэнтаў, пацвердзіўшы сваю рэпутацыю ў якасці аднаго з найбольш прывабных кірункаў укладання інвестыцый.

Пры гэтым колькасць мастакоў, прадстаўленых на сусветных таргах, павялічылася крыху больш чым у два разы, як і колькасць прададзеных лотаў. А колькасць аўкцыённых дамоў і аўкцыёнаў вырасла не больш чым на трэць. Усе гэтыя лічбы сведчаць аб тым, што даражэе кожны канкрэтны твор. І будзе даражэць надалей — у агляднай перспектыве, па прадказаннях экспертаў ArtPrice, цана на асобны твор мастацтва можа дасягнуць аднаго мільярда долараў! Таму формула, адпрацаваная падчас продажу карціны Бэнксі (вядома, з іншымі спосабамі рэалізацыі), спатрэбіцца і ў далейшым. Стаўкі растуць.

Захар БУРАК.

юцца на формулу трох D — death, divorce, debt (смерць, развод, даўгі) — і таму самым уважлівым чынам сочаць за некралогамі і свецкай хронікай. Адпаведна гэтая справа доўгі час лічылася заняткам, у якім элегантнага, мякка кажучы, зусім няшмат. Іншая справа з галерэйным бізнесам. Галерэі пайшлі ад палацавых «кабінетаў», напоўненых творами мастацтва, і атрымалі ў спадчыну іх высакародны імідж.

Аўкцыёны здабылі вагу спярша дзякуючы патанненню друку (аб'явы, а пазней каталогі — аб падзеі даведваецца больш людзей), затым — вынаходніцтву тэлефона (удзельнічаць у таргах стала магчыма канфідэнцыяльна і здалёк). Сур'ёзны прарыў адбыўся ў 1970-х — аўкцыённы дом Christie's (а пазней і Sotheby's) адкрывае публічны доступ да вынікаў таргоў. Гэта змяніла ўсё — даныя аб продажах ляглі ў аснову новай сістэмы арт-рынку. «Кошт малатка» стаў свайго роду пунктам адліку: наколькі б уплывовымі ні былі дылер або галерэя, вынікі таргоў не падрабіць, і менавіта яны цяпер вызначаюць цэнаўтварэнне. Арт-рынак, гістарычна вельмі закрыты, інтравертны, набыў глабальную празрыстасць.

3 МАЛАТКА

Аб'ёмы продажаў аўкцыёнаў і галерэй на сусветным арт-рынку супастаўныя (у прыватнікаў толькі невялікая перавага), але лічбы не адказваюць на пытанне наконт таго, хто вызначае правілы гульні. А тут галоўныя аўкцыёны. Што

разліку на прыток аўдыторыі за кошт калекцыянераў і іх «сатэлітаў». У галерэй, зрэшты, ёсць свой козыр — арт-кірмашы. У год іх па ўсім свеце праходзіць каля паўсотні. У адказ аўкцыёны пашыраюць геаграфію і падчас кірмашоў часта праводзяць тэматычныя таргі ў тым жа горадзе.

Праславаўшая канкурэнцыя галерэй і аўкцыёнаў, некалі сапраўды вельмі вострая, — гісторыя насамрэч неадназначная. Галерысты і дылеры ўважліва сочаць за таргамі і нярэдка самі становяцца іх удзельнікамі: на аўкцыёнах, асабліва невялікіх, правінцыйных, часта выстаўляюцца ўнікальныя прадметы, якія можна купіць па вельмі выгаднай цане, а потым перапрадаць у сябе ў галерэі. Такіх схаваных працэсаў на рынку мастацтва і калекцыянавання даволі шмат. Цікавая тэндэнцыя апошняга часу — гэтка дыфузія аўкцыённа-галерэйных формаў дзейнасці. Галерэі ў спробе ўмацаваць свае пазіцыі пачынаюць праводзіць уласныя аўкцыёны, чаго раней ніколі не было.

Аўкцыённыя дамы, у сваю чаргу, адкрываюць галерэйныя прасторы (узяць той жа Sotheby's з яго S2 або кітайскі Poly Auction і яго Poly Gallery Hong Kong). Так зручней шукаць новых сучасных мастакоў і выводзіць іх на рынак. Фармат прыватных продажаў, першапачаткова абсалютна галерэйны, аўкцыённыя дамы таксама інтэнсіўна асвойваюць. Словам, і тыя, і іншыя

**Настасся
ЧАРНЯЎСКАЯ:**

«ХОЧАЦЦА, КАБ ЛЮДЗІ ВЕДАЛІ: БАДМІНТОН — ГЭТА РЭАЛЬНЫ ВІД СПОРТУ»

Якія задачы ставяцца перад камандай у 2019 годзе і што самае важнае ў бадмінтоне

У верасні ў Мінску ўпершыню прайшоў міжнародны турнір па бадмінтоне **Belarus International**, ён стаў тэставым да II Еўрапейскіх гульняў у Мінску. На **Falcon Club** арэне, дзе пройдуць спаборніцтвы ў 2019 годзе, праверыць сябе мелі магчымасць не толькі спартсмены, але і арганізатары. Трэба сказаць, што ім гэта ўдалося, беларусы заслужылі пахвалу не толькі сваіх бадмінцістаў, але і замежных. Што датычыцца спартсменаў, то прадстаўнікі нашай каманды двойчы падымаліся на п'едэстал. **Алеся Зайцава** стала бронзавым прызёрам турніру ў жаночым разрадзе. Другі медаль (таксама бронзавы) зборная Беларусі ў змешаным разрадзе прынесла **Настасся Чарняўская**, якая выступіла ў пары з расіянінам **Андрэем Клімянковым**. З **Насцяй** мы і сустрэліся для інтэрв'ю, каб даведацца пра беларускі бадмінтон крыху больш.

— **Настасся, міжнародны турнір упершыню прайшоў у Мінску, арганізатары справіліся?**

— Так, арганізацыяй засталіся задаволеныя не толькі беларускія спартсмены, але і замежныя, усё прайшло на добрым, высокім узроўні, без накладак. Вельмі добрая арэна, зала. Для бадмінтона там былі створаны ўсе ўмовы, мы адчувалі сябе камфортна і ўтульна, адчувалася, што мы гуляем дома.

Для спартсмена заўсёды важна, каб ён меў у свабодным доступе свой расклад, бо часта гулец праводзіць у дзень не па адным матчы, асабліва калі выступае адразу ў некалькіх разрадах, і таму можа праводзіць у зале цэлы дзень. Што датычыцца тэхнічных момантаў, зала павінна адпавядаць пэўнай вышыні столі, улічваецца хуткасць ветру, кандыцыянеры, асвятленне, колер сцен, не буду ўдавацца ў дробныя дэталі далей. У **Falcon Club** у гэтых адносінах усё было добра.

— **Калі казаць пра гульню, ці задаволены вы сваім вынікам?**

— У пары з **Алесяй Зайцавай** хацелася б выступіць лепш, таму што мы з ёй гулялі не першы раз і рыхтуемся да Еўрапейскіх гульняў, ну і дома хацелася паказаць добры вынік, трохі не склалася. Адзіночкай я задаволеная (дайшла да 1/8), хоць можна было і там згуляць лепш, але адбілася, можа быць, хваляванне або няўпэўненасць. Акрамя гэтага, гуляла мікст, вось там і заваявала бронзавы медаль, таму ў цэлым задаволеная сваім вынікам на гэтым турніры.

— **Наогул тое, што бадмінтон уваходзіць у праграму Еўрапейскіх гульняў, вялікі плюс для віду спорту?**

— Вядома, хочацца, каб людзі даведаліся, што бадмінтон — гэта рэальны від спорту, прытым алімпійскі. Гэта не проста захапленне для пікніка ці вуліцы, а цяжкая праца, вынікі даюцца нам не так лёгка. Да таго ж бадмінтон — відвішчанае гульня. Хацелася б, каб людзі ставіліся да нашага віду спорту лепш, каб яны былі развітыя ў спартыўным плане.

— **Адсочваецца сітуацыя ў бадмінтоне, цікавасць павышаецца?**

— Калі шчыра, пакуль слабавата. Нават калі ўзяць нядаўні турнір у Мінску, туды прыходзілі ўсе тыя, хто да гэтага цікавіўся бадмінтонам, аматары, якія самі ў нас на арэне гуляюць, бацькі, знаёмыя, сябры. І толькі адзінкі новых людзей, якія прыйшлі паглядзець на бадмінтон упершыню.

Але калі казаць у цэлым аб нашым відзе спорту, аб яго развіцці ў плане спартсменаў, а не глядацкага інтарэсу, то сітуацыя пачынае змяняцца ў станоўчы бок. Да кіраўніцтва прыйшлі новыя людзі. Да нядаўняга часу мы назіралі зацішша, раней была добрая канкурэнцыя ўнутры каманды, потым яна знікла і цяпер вось пачынае зноў з'яўляцца. Бо гэты від спорту не вельмі папулярны ў Беларусі, зарабіць на ім вельмі складана, большасць добрых і таленавітых спартсменаў робяць выбар не ў бок бадмінтона.

— **Вы былі ў Баку на I Еўрапейскіх гульнях, як вам наогул гэты турнір, яго фармат?**

— Гэта былі самыя буйныя спаборніцтвы ў маёй кар'еры, яны ў прынцыпе набліжаны да Алімпійскіх гульняў, таму што там сабраныя розныя віды спорту, усе знаходзяцца ў адным месцы, жывуць у алімпійскай вёсцы, ва ўсіх адна мэта, усё дружна і арганізавана.

— **Наколькі моцная канкурэнцыя чакаецца ў Мінску?**

— Думаю, што ўсе сусветныя «зоркі» прыедуць, таму што ў Баку за ўдзел і прызавыя месцы не даваліся рэйтынгавыя ачкі. Гэта для спартсменаў вельмі важна, бо яны ўплываюць на іх рэйтынг. У Мінску сітуацыя іншая, спартсмены атрымаюць ачкі і яны ў тым ліку будуць уплываць на адбор на Алімпіяду 2020 года.

«Бадмінтон — гэта рэальны від спорту, прытым алімпійскі. Гэта не проста захапленне для пікніка ці вуліцы, а цяжкая праца, вынікі даюцца нам не так лёгка».

— **Якія задачы ставіць перад вамі кіраўніцтва на дамашнія Еўрапейскія гульні?**

— Вельмі вялікія. Вядома ж, застацца з медалямі. Мы будзем рабіць усё, што магчыма, будзем імкнуцца не падвесці. Падрыхтоўка ўжо пачалася, згуляем досыць турніраў зімой, але кантрольны старт будзе вясной, у красавіку пройдзе

чэмпіянат Еўропы, па сутнасці, гэта будзе рэпетыцыя Гульняў, таму што на гэты турнір такі ж адбор і прыедуць тыя ж спартсмены. Наогул, для бадмінцістаў важна гуляць шмат і рэгулярна, гэта ўплывае на рэйтынг спартсмена.

— **Акрамя адзіночнага разраду на Еўрапейскіх гульнях згуляеце з **Алесяй Зайцавай** пару. Быць у тандэме складана?**

— На жаль, з-за таго, што мы з **Алесяй** жывём у розных гарадах, трэніравацца разам атрымліваецца вельмі рэдка. У кожным разрадзе — і парным, і адзіночным — ёсць свае асаблівасці і ў тэхнічным, і ў псіхалагічным плане. Нават вызначыць, які з іх мне падабаецца больш, не магу.

— **Вашы бацькі — спартсмены, мама шматразова чэмпіёнка Саюза па бадмінтоне, тата баскетбаліст. Яны паўплывалі на ваш выбар прафесіі?**

— Не, абсалютна, можна сказаць, што нават былі супраць таго, каб я займалася спортам. Я доўгі час танцавала, а ў бадмінтон

іншым родам дзейнасці. Яны давалі мне парады да гадоў 14, а зараз ужо такога няма, бацькі разумеюць, што сам спартсмен лепш ведае і адчувае, што яму рабіць і як паступіць.

— **Ваша мама выступала на Алімпійскіх гульнях у 1996 годзе, кажуць, дзеці павінны быць лепшымі за бацькоў...**

— Так, мама расказвала, якая класная атмасфера была на Алімпіядзе, у яе шмат уражанняў, якімі яна дзялілася са мной. Я таксама стаю перад сабой мэту — трапіць на Алімпійскія гульні, але не для таго, каб перарасці маму, а для сябе.

Тата не працягнуў сваю спартыўную кар'еру дзеля таго, каб развіталася мама. У мяне няма ніякай крыўды і тады не было на яе, бо мама заўсёды прывозіла з-за мамы падарункі. Для дзіцяці гэта было вельмі важна (*усміхаецца*).

— **Чула, што вы захапляецеся шыццём?**

— Так, палюбіла гэта яшчэ ў школе, хадзіла на розныя гурткі, мне падабаецца нешта прыдумляць,

прышла толькі ў 12 гадоў, гэта пазнавата. Не было чаго рабіць аднойчы, прыйшла да мамы на трэніроўку, але так спадабалася, што вырашыла застацца. Дзякуючы таму, што я была добра фізічна гатовая (усе ж такі на танцах рэпетыцыі ў нас былі таксама кожны дзень), хутка пачала дамагацца вынікаў, ужо праз два гады атрымала званне майстра спорту.

— **Мама да гэтага часу з'яўляецца вашым трэнерам, бацькі-спартсмены — гэта плюс ці мінус?**

— Цяжка сказаць, таму што я не жыла ў сям'і, дзе бацькі б займаліся

ствараць. Вырашыла паспрабаваць шыццё і ўцягнулася, не толькі ж бадмінтонам жыць. Цяпер шью блузкі, кофты, спрабую ствараць верхняе адзенне. Некаторыя не могуць сядзець і рабіць такую дробную работу, а ў мяне гэта добра атрымліваецца. Я ўсёдлівая, магу патраціць шмат часу і атрымліваю ад гэтага задавальненне. Любоў да шыцця ў мяне, магчыма, спадчынная, сваякі былі добрымі краўцамі. Плюс маміна сястра, мая цётка, таксама шыла, нават школьную форму. Апанала і сябе, і маму.

Фота з асабістага архіва герані.

Расціславу Крымеру прысвоена ганаровае званне

Адпаведны сертыфікат уручаны яму ў Мінску падчас канцэрта «Класіка і мастацкая гімнастыка», які адбыўся ў Белдзяржфілармоніі.

Дырэктар фонду «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года» **Георгій Катулін** адзначыў, што званне зорнага пасла гульняў прысвоена **Расціславу Крымеру** не выпадкова — ён ярка расказвае пра Беларусь за мяжой дзякуючы сваёй канцэртнай і педагогічнай дзейнасці. Арганізаваць найбуйнейшыя ў нашай гісторыі спаборніцтвы на высокім узроўні — гэта асноўная мэта, але значна больш важнай задачай з'яўля-

ецца адкрыццё Беларусі ўсяму свету, перш за ўсё Еўропе, бо ў Гульнях будуць удзельнічаць больш за чатыры тысячы спартсменаў з усіх 50 еўрапейскіх краін, сказаў **Георгій Катулін**.

Расціслаў Крымер у сваю чаргу падкрэсліў, што для яго вельмі пачэсна атрымаць гэта ганаровае званне. «У маёй асобе і ў асобе маіх адданных мастацтва калег вы знойдзеце людзей, гатовых расказаць пра такія буйныя міжнародныя мерапрыемствы, як Еўрапейскія гульні. Для Беларусі вельмі важна прыняць гэты спартыўны форум, таму ўжо цяпер хочацца пажадаць усім нашым спартсменам высокіх дасягненняў і прызавых месцаў», — адзначыў ён.

Беларускі піяніст і дырыжор, мастацкі кіраўнік Міжнароднага фестывалю **Юрыя Башмета** стаў «Зорным паслом II Еўрапейскіх гульняў 2019 года»

Гульні будуць з песнямі

Журы падвяло вынікі конкурсу на стварэнне песень для цырымоніі адкрыцця і закрыцця II Еўрапейскіх гульняў.

Пераможцам стала кампазіцыя **Winners Леаніда** (музыка) і **Аляксея** (словы) **Шырыных**. Другое месца заняла песня **Bright year, bright you** (музыка **Яўгена Алейніка**, словы **Святланы Гераськавай**). Трэцяе ў братоў **Дзмітрыя** і **Уладзіміра Каракіных** (гурт «Лайтсаўнд»), якія прадставілі на конкурс кампазіцыю **Champion**. У склад журы пад старшынствам народнага артыста Беларусі **Васіля Раінчыка** ўвайшлі кампазітары, выканаўцы, прадстаўнікі фонду «Дырэкцыя II Еўрапейскіх гульняў 2019 года», Нацыянальнага алімпійскага камітэта Беларусі, Мінкультуры, Мінспорту і Белтэлерадыёкампаніі. Аўтарам музыкі і слоў будуць выплачаны грашовыя прэміі.

Матэрыялы падрыхтавала **Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ**.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2018 г.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	Пункт примечаний	01.10.2018	01.01.2018
1	2	3	4	5	6
АКТИВЫ					
1	Денежные средства	1101		148 408	153 080
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		206	259
4	Средства в Национальном банке	1103		758 166	709 710
5	Средства в банках	1104		519 356	187 228
6	Ценные бумаги	1105		3 403 002	3 218 008
7	Кредиты клиентам	1106		4 939 435	4 846 515
8	Производные финансовые активы	1107		-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		119 408	99 714
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		261 594	261 617
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		2 530	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		12 464	8 855
13	Отложенные налоговые активы	1112		10	10
14	Прочие активы	1113		79 564	119 740
15	ИТОГО активы	11		10 244 143	9 604 736
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
17	Средства Национального банка	1201		243	1 172
18	Средства банков	1202		1 591 741	1 416 181
19	Средства клиентов	1203		5 911 663	5 598 591
20	Ценные бумаги банка	1204		967 645	852 760
21	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		990	990
23	Прочие обязательства	1207		55 923	48 290
24	ВСЕГО обязательства	120		8 528 205	7 917 984
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ					
26	Уставный фонд	1211		1 238 352	1 238 352
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		22 254	21 163
29	Фонды переоценки статей баланса	1214		127 160	132 852
30	Накопленная прибыль	1215		328 172	294 385
31	ВСЕГО собственный капитал	121		1 715 938	1 686 752
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		10 244 143	9 604 736

ОТЧЕТ

о прибылях и убытках за январь – сентябрь 2018 года

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	Пункт примечаний	01.10.2018	01.10.2017
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		505 988	663 320
2	Процентные расходы	2012		248 138	331 145
3	Чистые процентные доходы	201		257 850	332 175
4	Комиссионные доходы	2021		127 789	110 360
5	Комиссионные расходы	2022		34 257	36 043
6	Чистые комиссионные доходы	202		93 532	74 317
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		29	26
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		3 388	728
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		22 189	17 302
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		437	2 927
11	Чистые отчисления в резервы	207		144 479	214 550
12	Прочие доходы	208		47 416	36 983
13	Операционные расходы	209		219 570	207 304
14	Прочие расходы	210		16 215	16 088
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		44 577	26 516
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		898	6 356
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		43 679	20 160
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22		-	-
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		-	-

Председатель Правления А. А. Лысюк

Главный бухгалтер М. А. Шаповалова

Дата подписания: 4 октября 2018 г.

Промежуточная отчетность размещена на странице сайта банка: <https://www.belapb.by/rus/about/pokazateli-deyatelnosti-i-finansovaya-otchetnost/individualnaya-otchetnost-po-nacionalnym-standartam/ezhekvertalnaya-otchetnost/na-otchetnyuyu-datu-01-10/>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 13 января 2017 года выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

www.belapb.by
ПОЗВОНИ В СВОЙ БАНК 136

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «ВЫИГРАЙ С КОСМО! 1»

1. Организатор Рекламной игры
Общество с ограниченной ответственностью «Аида Пионер Групп» (далее – Организатор), УНП 191032848, адрес: 220037 Республика Беларусь, г. Минск, пер. Козлова д. 7Г, помещение 1, 4-й этаж, кабинет 13.

2. Заинтересованное лицо Рекламной игры
Общество с ограниченной ответственностью «Космо-М» (далее – Заинтересованное лицо), УНП 191060401, адрес: Республика Беларусь, 220113, Минск, ул. Мележа, д. 1, 1004.

3. Наименование Рекламной игры
Рекламная игра носит название «Выиграй с Космо! 1» (далее – Игра).

4. Территория проведения Игры
Игра проводится на территории магазинов «Космо», находящихся в Республике Беларусь (далее – Торговые объекты).

5. Срок начала и окончания Игры
Игра проводится с 22 октября 2018 г. по 05 декабря 2018 г. (включая периоды розыгрышей и вручения призов).

6. Комиссия по проведению Игры
Для проведения Игры Организатор утверждает комиссию по проведению Игры (далее – Комиссия) в составе пяти человек, в том числе председателя Комиссии.

Состав Комиссии:
1) Дервинчик Анна Олеговна – председатель Комиссии, специалист по маркетингу и рекламе Общества с ограниченной ответственностью «Аида Пионер Групп».

2) Севостьянова Ольга Юрьевна – юристконсульт Общества с ограниченной ответственностью «Аида Пионер Групп».

3) Дреммина Арина Николаевна – начальник отдела по работе с клиентами Общества с ограниченной ответственностью «Аида Пионер Групп».

4) Гаро Елена Сергеевна, трейд-маркетолог Общества с ограниченной ответственностью «Космо-М».

5) Вашкевич Елена Валерьевна, ведущий специалист по маркетингу Общества с ограниченной ответственностью «Космо-М».

7. Наименование товаров/услуг, в целях стимулирования реализации которых проводится Игра

Игра проводится в целях стимулирования реализации парфюмерно-косметической продукции (и иных сопутствующих товаров), реализуемых в Торговых объектах, за исключением подарочных сертификатов.

8. Участники Игры

8.1. К участию в Игре допускаются граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие в Республике Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь и постоянно проживающие в Республике Беларусь (далее – Участник Игры).

8.2. Участником Игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства, члены Комиссии.

9. Порядок участия в Игре

9.1. Для участия в Игре необходимо выполнить следующие действия в период с 22 октября по 28 октября 2018 г.:

9.1.1. Совершить в Торговых объектах покупку любого товара, указанного в п. 7 настоящих Правил, на сумму 30,00 (тридцати) белорусских рублей 00 копеек и выше в одном чеке с учетом всех скидок, предъявив карту лояльности программы лояльности «Постоянный покупатель» сети магазинов «Космо» (далее – Программа лояльности, Карта).

9.1.2. Для участия в Игре участнику Игры необходимо являться зарегистрированным держателем Карты.

Зарегистрированным держателем Карты участник Игры становится после заполнения в письменной форме анкеты-заявления и передачи ее сотруднику Торгового объекта. В анкете-заявлении Участник Игры указывает следующие данные: фамилия (обязательно), имя (обязательно), мобильный телефон (обязательно), адрес электронной почты (обязательно), почтовый адрес (обязательно). Для дополнения, уточнения или исправления указанных сведений участник Игры должен заполнить анкету-заявление повторно и передать ее сотруднику Торгового объекта.

9.2. Карта может быть получена Участником Игры как до начала Игры, так и в период ее проведения. Если участник ранее не получал Карту или она была утеряна, она выдается ему бесплатно после выполнения условия п. 9.1.1. настоящих Правил.

Анкета-заявление находится в Торговом объекте в свободном доступе или выдается сотруднику Торгового объекта по требованию Участника Игры.

9.3. Каждый Участник Игры может принимать участие в ней неограниченное количество раз при выполнении всех условий Игры.

9.4. Организатор не несет ответственность за ошибки, допущенные Участниками Игры при заполнении анкеты-заявления участника Программы лояльности, за полноту и достоверность сведений, внесенных Участниками Игры в анкету-заявление участника Программы лояльности.

9.5. При выполнении условий, указанных в п. 9.1. настоящих Правил, Участнику Игры присваивается Игровой номер. Игровой номер присваивается по времени и дате совершения покупки в соответствии с пп. 9.1.1. Правил. При полном совпадении времени и даты совершения покупки в соответствии с пп. 9.1.1. Правил несколькими Участниками Игры Игровые номера присваиваются по номеру Карты в порядке возрастания. Все Игровые номера имеют одинаковую разрядность.

9.6. Список номеров карт и соответствующих им Игровых номеров публикуется на интернет-сайте kosto.by в срок до 30 октября 2018 г.

10. Призовой фонд Игры
Призовой фонд в размере 1 000,00 (Одной тысячи) белорусских рублей 00 копеек сформирован за счет имущества Заинтересованного лица и включает следующие призы:

Наименование приза	Кол-во, шт.	Стоимость за единицу, бел. руб.	Общая стоимость, бел. руб.
«Подарочный сертификат 100» Подарочный сертификат на парфюмерно-косметическую продукцию (и иные сопутствующие товары) на сумму сертификата в сети магазинов «Космо». Номинал сертификата используется при покупке товара одновременно и полностью в любом из магазинов «Космо». Срок действия сертификата – 3 месяца с момента передачи сертификата победителю Игры	10	100,00	1 000,00

11. Проведение розыгрыша призового фонда

11.1. Розыгрыш призового фонда проводится открыто в присутствии Комиссии по адресу:
адрес проведения розыгрышей: ТЦ «Грин Сити», г. Минск, ул. Притыцкого, 156, магазин «Космо».

11.2. Дата и время проведения розыгрыша: 31 октября 2018 г. в 16.30.

12. Механика проведения розыгрыша

12.1. Для проведения розыгрыша формируется список Игровых номеров, присвоенных Участникам Игры согласно п. 9.5. Правил (далее – Список).

12.2. Победители Игры определяются во время розыгрыша поочередно.

12.3. Определение первого выигрышного Игрового номера проводится следующим образом:

Для проведения розыгрыша используется лототрон со специальным вращающимся непрозрачным барабаном и набор шаров в количестве 10 штук с номерами от 0 по 9.

Определение выигрышного Игрового номера происходит путем его формирования поразрядно слева направо из номеров шаров, следовательно извлекаемых из лототрона.

Для определения цифры первого слева разряда выигрышного Игрового номера в барабан помещаются шары с номерами от «0» до цифры, соответствующей первой слева цифре последнего Игрового номера из Списка. Из барабана извлекается один шар. Номер извлеченного шара вносится в протокол и записывается в первый слева разряд формируемого выигрышного Игрового номера.

Далее для определения цифры в каждом следующем разряде формируемого выигрышного Игрового номера в барабан загружаются шары с номерами, которые существуют в соответствующем разряде Игровых номеров в Списке. Шары перемешиваются, и из барабана извлекается один шар. Номер шара вносится в протокол и записывается в соответствующий разряд формируемого выигрышного Игрового номера.

Определение остальных выигрышных Игровых номеров происходит аналогичным образом.

12.4. После определения каждого выигрышного Игрового номера Организатор дополнительно определяет по одному альтернативному Игровому номеру (альтернативному победителю). Альтернативным становится Игровой номер с номером через 100 (сто) номеров от соответствующего сформированного выигрышного Игрового номера.

12.5 В ходе розыгрыша Игровой Номер может признаваться выигрышным только один раз. В случае повторного попадания Игрового номера в диапазон победителей он не признается выигрышным и осуществляется формирование еще одного номера в порядке, описанном в п. 12.3. Правил.

12.6. При проведении розыгрышей Комиссией оформляется соответствующий протокол.

12.7. Участники Игры вправе присутствовать при проведении розыгрыша.

13. Порядок уведомления победителей, получения призов

13.1. После проведения розыгрыша Организатор уведомляет о выигрыше по почте, телефону и SMS победителей и вручает призы в следующие сроки:

13.1.1. Победители:

Уведомление победителей	Предоставление данных победителями	Вручение приза победителям
до 09 ноября 2018 г. включительно	до 16 ноября 2018 г. включительно	до 22 ноября 2018 г. включительно

13.1.2. Альтернативные победители:

Уведомление альтернативных победителей	Предоставление данных альтернативными победителями	Вручение приза альтернативным победителям
до 23 ноября 2018 г. включительно	до 29 ноября 2018 г. включительно	до 05 декабря 2018 г. включительно

13.2. Для получения призов победитель предоставляет Организатору следующие данные в порядке и сроки, установленные данными правилами:

– копию страницы 25, страниц 31–33 паспорта – для граждан Республики Беларусь;

– копию страницы 3, страниц 15–17 вида на жительство – для лиц, имеющих вид на жительство на территории Республики Беларусь.

13.3. Для получения приза победитель предоставляет Организатору данные, указанные в п. 13.2. Правил одним из следующих способов:

– письмом на адрес электронной почты: igra@aidapioneer.com;

– предоставляет лично Организатору по адресу г. Минск, пер. Козлова д. 7Г, помещение 1, 4-й этаж, кабинет 10 с понедельника по пятницу с 9.30 до 17.30, или в субботу с 10.00 до 13.00 (предварительно связавшись с Организатором по телефону +375 17 297-50-55).

13.4. Вручение призов производится по адресу: г. Минск, пер. Козлова, д. 7Г, помещение 1, 4-й этаж, кабинет 10 в сроки, установленные в п. 13.1., с понедельника по пятницу с 9.30 до 17.30, или в субботу с 10.00 до 13.00.

13.5. Победители предварительно согласовывают дату и время прибытия за получением приза с Организатором по телефону +375 17 297-50-55.

13.6. В случае если в установленные данными правилами сроки не удается связаться с победителем любым из указанных выше способов, либо победитель не предоставит данные, необходимые для получения приза, либо предоставленные данные не соответствуют данным, указанными при заполнении анкеты-заявления, либо победитель не явился за получением приза, либо победитель отказался от приза, такой победитель утрачивает право на получение приза. В таком случае право на приз переходит Участнику Игры, включенному в альтернативный список, сформированный при соответствующем розыгрыше.

13.7. Альтернативный победитель утрачивает право на получение приза в случае, если в установленные данными правилами сроки не удается связаться с альтернативным победителем любым из указанных выше способов, либо альтернативный победитель не предоставит данные, необходимые для получения приза, либо предоставленные данные не соответствуют данным, указанными при заполнении анкеты-заявления, либо альтернативный победитель не явился за получением приза, либо альтернативный победитель отказался от приза.

13.8. С момента передачи приза к победителю Игры переходят все обязательства, связанные с владением, пользованием и распоряжением призом.

13.9. Победитель в случае его нежелания получить приз не вправе передать право на получение приза другому лицу. Призы не подлежат замене. Денежная компенсация стоимости приза не производится.

13.10. В случае если победитель не может приехать за получением приза лично, приз может получить его доверенное лицо по предъявлении копии паспорта победителя (документа, его заменяющего), своего паспорта (документа, его заменяющего) и нотариально заверенной копии приравненной к таковой доверенности от победителя.

13.11. Организатор не оплачивает Участникам Игры расходы, связанные с проездом к месту получения приза.

14. Порядок информирования об условиях и результатах Игры

14.1. Факт участия в Игре означает, что Участники Игры соглашаются с тем, что их имена, отчества, фамилии, фото-, аудио-, видео- и иные материалы о них могут быть использованы Организатором и Заинтересованным лицом в любых рекламных и (или) информационных материалах, связанных с проведением Игры, без уплаты какого-либо вознаграждения Участникам Игры. Победитель Игры дает свое согласие на интервью в средствах массовой информации и съемку для рекламных материалов, подготовленных в связи с проведением данной Игры, без выплаты ему какого-либо вознаграждения. Все права на такие рекламные материалы принадлежат Организатору и Заинтересованному лицу.

14.2. Участник Игры, претендующий на получение приза, обязуется заполнить и подписать все необходимые документы, предоставляемые Организатором Игры для получения приза.

14.3. Участие в Игре предполагает ознакомление и полное согласие Участников Игры с настоящими Правилами.

Правила проведения Игры вместе с реквизитами государственной регистрации публикуются до начала Игры в газете «Звезда». Информация о результатах розыгрыша публикуется до 28 ноября 2018 г. включительно в газете «Звезда».

14.4. Телефоны горячей линии Игры: 8 (017) 239 07 80. Режим работы – ежедневно с 9.00 до 22.00 (без обеда).

Свидетельство № 3396 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 16 октября 2018 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Извещение о проведении 9 ноября 2018 года повторных аукционных торгов по продаже изолированного помещения, находящегося в собственности Несвижского района

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе, инв. номер в ЕГРНИ)	Изолированное помещение (торговое помещение) с инвентарным номером 621/D-21452. Общая площадь – 125,3 кв. м. Назначение – торговое помещение. Год постройки – 1985. Торговое помещение расположено на первом этаже здания. Наружные и внутренние стены – кирпичные, перегородки – кирпичные, полные с проемами. Полы – плиточные, линолеум. Проемы оконные – двойные, деревянные. Проемы дверные – деревянные, входные металлические. Перекрытия – железобетонные. Внутренняя отделка – оштукатурено, окрашено, в санузлах облицовка плиткой. Отопление – центральное. Канализация – центральная. Водопровод – стальные трубы с подключением к уличной сети. Горячее водоснабжение – нет. Электроснабжение – скрытая проводка. Вентиляция – естественная
Местонахождение имущества	Минская обл., Несвижский р-н, г. п. Городея, ул. Вокзальная, 23А-19
Продавец имущества	Районное унитарное предприятие «Несвижское ЖКХ», ул. Шимко, 74А, 222603, г. Несвиж, Минская область
Организатор торгов	Государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	32 886,64 бел. руб.
Сумма задатка	3 200,00 бел. руб.
Необходимые условия	Заключить договор купли-продажи имущества на условиях, определенных Несвижским районным исполнительным комитетом: – в двухмесячный срок после подписания договора купли-продажи осуществить государственную регистрацию права на имущество; – в течение одного месяца с даты государственной регистрации перехода права собственности обратиться в Несвижский районный исполнительный комитет для получения разрешения на разработку проектно-сметной документации, проведение проектно-изыскательских работ (в случае необходимости ее разработки) либо информировать Несвижский райисполком в указанный срок об отсутствии такой необходимости; – в срок не позднее 6 месяцев с момента получения разрешения, если иное не предусмотрено законодательством, разработать проектно-сметную документацию, провести проектно-изыскательские работы; – провести реконструкцию (строительство) имущества в сроки, предусмотренные проектно-сметной документацией, с окончанием строительства не позднее 2 лет с даты государственной регистрации перехода права собственности на имущество, если иное не установлено решением Несвижского райисполкома; – запрет на отчуждение имущества до его ввода в эксплуатацию покупателем

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.

Аукцион проводится в порядке, предусмотренном Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609 (далее – Положение) и с учетом требований Гражданского кодекса Республики Беларусь, а также иных нормативных правовых актов Республики Беларусь, регулирующих вопросы организации и проведения торгов.

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, заключившие соглашение с организатором торгов о правах, обязанности и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения торгов (утвержденной формы), внесшие задаток по соответствующему предмету торгов, подавшие организатору торгов заявление на участие в аукционе (утвержденной формы), к которому прилагаются:

документ, подтверждающий внесение суммы задатка с отметкой банка; юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № ВУ34 ВПСВ 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК ВПСВВУ2Х, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в торгах (назначение платежа – задаток для участия в торгах от 09.11.2018).

Торги проводит аукционист, определяемый организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с Положением.

Затраты на организацию и проведение торгов возмещает победитель торгов (единственный участник торгов) в течение 3 (трех) рабочих дней со дня их проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов при заключительной регистрации под подпись.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (единственным участником торгов) заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы затрат на организацию и проведение торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение 30 рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи.

Торги проводятся 9 ноября 2018 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов на участие в аукционе, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 23.10.2018 по 06.11.2018 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-40-22, 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (01770) 2-32-04 (УП «Несвижское ЖКХ»).

Ранее извещение о проведении аукционных торгов о продаже изолированного помещения, находящегося в собственности Несвижского района, опубликовано в газете «Звезда» от 24.08.2018 и «Нясвіжскія навіны» от 24.08.2018.

Утерянный бланк строгой отчетности серии СВ № 2641902 «Квитанция о приеме наличных денежных средств (страховых взносов)» страховой компании БРУСП «Белгосстрах» представительства по Борисовскому району считать недействительным.

УНП 100122726

Извещение о проведении 20 ноября 2018 года торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белагропромбанк»

Сведения о продаваемом имуществе:

Лот	Информация о предмете торгов	Стартовая цена, руб.	Размер задатка, руб.
№ 1	Изолированное помещение площадью 5435,1 кв. м с целевым назначением – помещение бытового обслуживания населения, наименование – гостиничный комплекс «Светлогорск», с инвентарным номером 342/D-186150, расположенное по адресу: Гомельская область, г. Светлогорск, ул. Ленина, д. 41-1. Движимое имущество, необходимое для эксплуатации изолированного помещения, с инвентарным номером 342/D-186150, расположенное по адресу: Гомельская область, г. Светлогорск, ул. Ленина, д. 41-1. Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-122265 площадью 27400,0 кв. м, назначение – сооружение неустановленного назначения, наименование – сооружение асфальтобетонной площадки строительного, продовольственного, автомобильно-вещевого рынков. Местоположение: Минская обл., Минский р-н, Шомыслицкий с/с, район аг. Озерцо. Капитальное строение с инвентарным номером 600/С-122278 площадью 24630,3 кв. м, назначение – сооружение многофункциональное, наименование – площадка оптовой и розничной торговли с гостевой стоянкой и зоной сервиса. Местоположение: Минская обл., Минский р-н, Шомыслицкий с/с, район аг. Озерцо	15 554 142,17	155 541,42

Продавец имущества: Открытое акционерное общество «Белагропромбанк», 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3.

Организатор торгов: Консалтинговое унитарное предприятие «Агробизнесконсалт», 220123, г. Минск, ул. В. Хоружей, 22, оф. 1703.

Торги проводятся в форме аукциона в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и условиями проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белагропромбанк».

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет Консалтингового унитарного предприятия «Агробизнесконсалт» № ВУ23ВАРВ30122013100380000000 в ОАО «Белагропромбанк», г. Минск, БИК ВАРВВУ2Х, УНП 190982374, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном условиями проведения торгов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 60 банковских дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся 20 ноября 2018 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Веры Хоружей, д. 22, оф. 1703.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 22.10.2018 по 16.11.2018 включительно, в рабочие дни с 08.30 до 12.30 и с 13.15 до 15.00 по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 22, оф. 1703.

Получить дополнительную информацию и ознакомиться с документацией по условиям и предметам торгов можно на сайте www.zalogbanka.by, mail: torgi@agrocconsult.by.

Телефоны для справок: организатор аукциона: Tel/Fax 8 (017) 399 66 39, GSM MTS 8 (029) 816-64-46, GSM VEL 8 (044) 540-64-46.

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «ПРОМТЕХМОНТАЖ»

Предмет торгов	Начальная цена без НДС, руб.	Размер задатка, руб.
Лот: 1. Капитальное строение с инвентарным номером 130/С-30769 пл. 337 кв. м (назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование: склад-гараж), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 14450000006000013 пл. 0,5568 га по адресу: Брестская обл., г. Пинск, пр-т Калиновского, 5. Составные части и принадлежности: рампа, кирпичная уборная, бетонный забор, бетонное покрытие, эстакада. 2. Капитальное строение с инвентарным номером 130/С-30768 пл. 154 кв. м (назначение: здание административно-хозяйственное, наименование: контора), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 14450000006000013 пл. 0,5568 га по адресу: Брестская обл., г. Пинск, пр-т Калиновского, 5. Составные части и принадлежности: пристройка из металлопрофиля 3. Капитальное строение с инвентарным номером 130/С-30770 пл. 64 кв. м (назначение: здание специализированное иного назначения, наименование: мастерская), расположенное на земельном участке с кадастровым номером 14450000006000013 пл. 0,5568 га по адресу: Брестская обл., г. Пинск, пр-т Калиновского, 5. Составные части и принадлежности: пристройка из металлопрофиля	120 000,00	2 496,00
Условия продажи	Без условий	
Организатор торгов	РУП «Институт недвижимости и оценки» Брестский филиал	
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона	
Условия оплаты	В соответствии с заключенным договором купли-продажи	
Номер р/с для перечисления задатка	ВУ76ВПСВ30121789380179330000 в ОАО «БПС-Сбербанк» Региональная дирекция № 100 по Брестской области, г. Брест, ул. Микевича, 10, ВИС Банка ВПСВВУ2Х, УНП 201028245	
*Участник аукциона, выигравший торги, оплачивает продавцу НДС в размере 20 % от продажной стоимости объекта, вознаграждения Организатору аукционных торгов		
Аукцион состоится 22 ноября 2018 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325		
Сведения о документах, которые необходимо предоставить для участия в аукционных торгах, а также иную информацию об объектах торгов можно узнать у организатора аукционных торгов по телефонам: 8 (0162) 20-92-13, 21-88-81, 8 (029) 626-72-52		
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, каб. 329 в рабочие дни с 09.00 до 17.00		
Последний день приема заявлений – 21 ноября 2018 г. до 17.00		

ОАО «СтатусБанк»

www.stbank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2018 г.

ОАО «СтатусБанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	На 01.10.2018 г.	На 01.01.2018 г.
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		7 760	6 191
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103		7 033	2 173
5	Средства в банках	1104		13 690	4 456
6	Ценные бумаги	1105		13 341	30 291
7	Кредиты клиентам	1106		72 124	49 012
8	Финансовые активы	1107		-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		3 011	3 170
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		-	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		498	86
13	Отложенные налоговые активы	1112		-	-
14	Прочие активы	1113		527	1 244
15	ИТОГО активы	11		117 984	96 623
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201		-	-
18	Средства банков	1202		7	32
19	Средства клиентов	1203		56 256	38 682
20	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		1 098	1 043
21	Производные финансовые обязательства	1205		17	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		784	1 278
24	ВСЕГО обязательства	120		58 162	41 035
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211		43 000	43 000
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		11 308	8 504
29	Фонд переоценки статей баланса	1214		167	175
30	Накопленная прибыль	1215		5 347	3 909
31	ВСЕГО капитал	121		59 822	55 588
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		117 984	96 623

ОТЧЕТ

О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2018 г.

ОАО «СтатусБанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	На 01.10.2018 г.	На 01.10.2017 г.
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		10 641	12 292
2	Процентные расходы	2012		1 434	2 013
3	Чистые процентные доходы	201		9 207	10 279
4	Комиссионные доходы	2021		2 196	1 172
5	Комиссионные расходы	2022		471	140
6	Чистые комиссионные доходы	202		1 725	1 032
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		48	51
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		2 988	3 010
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		(17)	(48)
11	Чистые отчисления в резервы	207		(1 904)	2 008
12	Прочие доходы	208		934	842
13	Операционные расходы	209		10 572	9 992
14	Прочие расходы	210		502	349
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		5 715	2 817
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		1 481	779
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		4 234	2 038

Председатель Правления

В.А. Драгун

Главный бухгалтер

С.С. Ящук

Дата подписания: 9 октября 2018 г.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 26 от 25.05.2017 г. УНП 807000043

Замор'е ГОРАДУ ЗАБАРАНИЛІ КАРМІЦЬ ТАЎСТУНА

Ва ўстановах англійскага горада Мідлсбра, якія гандлююць ежай на-вынас, з'явіліся плакаты з партрэтам мясцовага жыхара, які пакутуе на атлусценне. Яны заклікаюць перастаць яго карміць, паведамляе выданне Daily Mirror.

З-за залішняй вагі 27-гадовы Дэрэн Маклінтак па мянушцы Дзібсі не можа вадзіць аўтамабіль і вымушаны плаціць за два месцы, калі лётае на самалёце. Акрамя таго, яму патрабуецца спецыяльнае адзенне, якое каштуе даражэй. «Урачы казалі, што калі буду працягваць жыць як раней, то доўга не працягну», — кажа ён. Уладальнік мясцовай спартзалы Майк Хінд, які лічыцца адным з найлепшых персанальных трэнераў у Вялікабрытаніі, узяўся бясплатна прывесці яго ў форму. Ён абраў Маклінтака, разгледзеўшы каля

тысячы заявак ад іншых ахвотных стаць яго падапечным. Хінд лічыць, што таўстун павінен сачыць за сваёй дыетай. Каб дапамагчы яму справіцца са спакусай, ён надрукаваў плакаты з яго фотаздымкамі і раздаў іх ва ўстановах Мідлсбра. «Ратуйце Дзібсі! — абвясчае надпіс. — Ён гіне ад атлусцення. Не давайце гэтаму чалавеку есці». Маклінтак не крыўдуе. «У мяне ёсць толькі адзін шанец, і я маю намер атрымаць ад яго максімум», — кажа ён.

ПЕРАПАЛОХ З-ЗА ВАВЁРКІ Ў САМАЛЁЦЕ

Пасажырка авіякампаніі Frontier Airlines пранесла ў авіялайнер вавёрку ў якасці эмацыянальнай падтрымкі, у выніку чаго ўсіх пасажыраў прыйшлося эвакуіраваць, паведамляе Newshub.

Пры рэгістрацыі на рэйс у аэрапорце Арланда жанчына згадала, што возьме з сабой жывёлу, аднак не ўдакладніла якую. Як толькі яна зайшла ў самалёт са зварком, супрацоўнікі авіякампаніі папрасілі яе пакінуць борт, але яна адмовілася. Тады бортправаднікам прыйшлося выклікаць паліцэйскіх і эвакуіраваць усіх пасажыраў, каб разабрацца з парушальніцай. На тэрмінале жанчыну сустрэў раз'юшаны натоўп пасажыраў, якія злаваліся з-за адкладзенага рэйса. На іх незадаволенасці дзяўчына

проста паказала сярэдні палец і крыкнула «Заткніся!» аднаму з тых, хто абураўся.

У ЗША пасажырам дазваляецца праносіць некаторых жывёл на борт у якасці эмацыянальнай падтрымкі, аднак такія правілы распаўсюджваюцца не на ўсіх звароў. «Мы не дазваляем падарожнікам браць з сабой экзатычных жывёл, уключаючы грызуноў, рэптылій, трусаў, вожакаў, насякомых, сумчатых палятых, а таксама брудных і звароў, якія дрэнна пахнуць», — удакладняецца на сайце Frontier Airlines.

КАМАРЫ ДАПАМАГЛІ ПАЛІЦЫІ

У амерыканскім населеным пункце Кэмпбелспорт, штат Вісконсін, злодзеі не вынес камарыных укусаў і вырашыў здацца паліцыі, паведамляе CBS 58.

Падазраваны скараў алкаголь з прадуктовай крамы і паспрабаваў уцячы на аўтамабілі. У пагоню за ім адправілі паліцэйскую машыну. Даехаўшы да кукурузнага поля, зламыснік выскачыў з аўтамабіля і кінуўся ў гушчар. Але сысці далёка злодзею не ўдалося. Пакуль ён блукаў у кукурузе, яго сталі адольваць камары. Акрамя таго, яму было незразумела, куды ісці далей. У выніку мужчына не вытрымаў, выбраўся з зараснікаў і здаўся паліцэйскаму, які яго праследаваў. Па звестках паліцыі, за мінулы месяц падазраваны здзейсніў некалькі набегаў на крамы і выкраў спіртныя напоі на суму, якая перавышае дзве тысячы долараў.

Іван КУПАРВАС.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.47	18.01	10.14
Віцебск	7.39	17.49	10.10
Магілёў	7.37	17.52	10.15
Гомель	7.30	17.51	10.21
Гродна	8.01	18.17	10.16
Брэст	7.59	18.20	10.21

Месяц

Першая квадра
16 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Рыб.

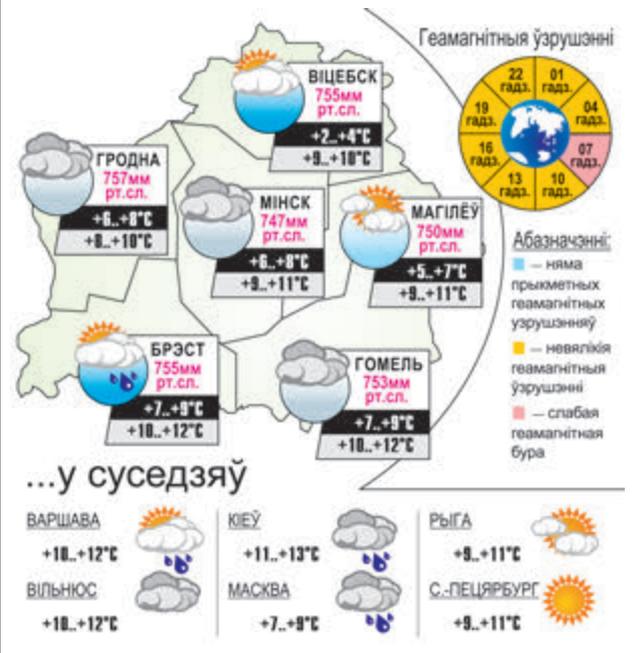
Імяніны

Пр. Пелагеі, Мікалая, Сяргея, Юльяна, К. Ірэны, Віталія, Яна.

Фота Маргарыты ГАЙДАРЖЫ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Калі ў лесе вы сустрэлі баб з пустымі вёдрамі... Значыць, грыбоў зусім няма.

— Чаму вы прымаеце на работу толькі жанатых?
— Таму што яны прывыклі да абраз і не спяшаюцца дадому ў канцы працоўнага дня.

Як толькі ў кашальку з'явіўся фотаздымак маёй жонкі, грошы з яго адрозу зніклі.

Муж з жонкай на паляванні.
— Куды ты ў зайца цэліш?! Я яго гатаваць не ўмею. Стралай лепш у бульбу!

Мы проста павінны быць разам. Я і грошы.

Даты	Падзеі	Людзі
<p>20 КАСТРЫЧНІКА</p> <p>1733 год — нарадзіўся (Піншчына) Адам Тадэвуш Станіслаў Нарушэвіч, беларускі гісторык, паэт, перакладчык, рэлігійны дзеяч. Вучыўся ў Пінскім калегіуме, Віленскай акадэміі, Ліёне. Выкладаў у езуіцкім калегіуме і Рыцарскай школе ў Варшаве. Набыў вядомасць як паэт, аўтар од, ідылій, баек, лірычных і сатырычных твораў. З 1764 года набліжаны караля Станіслава Аўгуста Панятоўскага, вялікі пісар ВКЛ і сакратар Пастаяннай Рады, з 1788 года — біскуп смаленскі (з месцазнаходжаннем у Пінску). Суправаджаў караля ў паездках па Беларусі і Украіне, якія апісаў у дзённіках. Браў удзел у працы Чатырохгадовага сейма 1788—1792 гадоў. Выступаў за манархічны лад дзяржавы, моцную цэнтралізаваную ўладу. Сабраны ім 231 том гістарычных матэрыялаў, так званыя «папкі Нарушэвіча», маюць вялікую навуковую каштоўнасць. Памёр у 1796 годзе.</p> <p>1885 год — нарадзіўся (г. Вільня) Аляксандр Лаўрэнавіч Бурбіс, удзельнік беларуска-нацыянальна-вызваленчага руху, тэатральны дзеяч. З 1921 года — намеснік наркама замежных спраў БССР, адзін з арганізатараў Таварыства Чырвонага Крыжа БССР. Ідзі, погляды і дзейнасць Бурбіса аказалі ўплыў на фарміраванне дзяржаўнай палітыкі БССР у 1920-я гады, садзейнічалі ўзбудуванню тэрыторыі рэспублікі. Аўтар «Кароткага нарысу па эканамічнай геаграфіі Беларусі», артыкула «Кароткі агляд беларускага нацыянальна-рэвалюцыйнага руху». Адзін з заснавальнікаў беларускага прафесійнага тэатра, акцёр і рэжысёр. Удзельнічаў у рабоце Першай беларускай трупы Ігната Буйніцкага, Беларускага музычна-драматычнага гуртка ў Вільні. Паставіў спектаклі «Парэвізіі» і «Пашыліся ў дурні» М. Крапіўніцкага, «Залёты» В. Дуніна-Марцінкевіча. Памёр у 1922 годзе.</p>	<p>1943 год — рашэннем стаўкі Вярхоўнага галоўна-камандавання (у выніку перайменавання Цэнтральнага фронту) утвораны Беларускі фронт. У склад Беларускага фронту ўваходзілі 3-я, 48-я, 50-я, 61-я, 63-я, 65-я, а таксама 16-я паветраная армія, пазней 10-я, 11-я, 47-я і 70-я арміі і Дняпроўская ваенная флатылія. Войскі фронту дзейнічалі на Гомельска-Бабруйскім напрамку, правялі Гомельска-Рэчыцкую аперацыю (1943 год) і Мазырска-Калінкавіцкую аперацыю (1944 год), вызвалішы ад гітлераўцаў абласныя цэнтры Гомель і Мазыр і многія іншыя населеныя пункты на паўднёвым усходзе Беларусі. 17 лютага 1944 года перайменаваны ў 1-ы Беларускі фронт. Камандаваў Беларускім фронтам генерал арміі К. К. Ракасоўскі.</p> <p>1368 год — нарадзіўся Дзмітрый Іванавіч Данской, рускі князь. Дзмітрый Данской першым з маскоўскіх князёў узначаліў узброеную барацьбу народа супраць татараў: у 1378 годзе на рацэ Вожа было разгромлена татарскае войска Бегіча, а ў 1380-м Дзмітрый на чале аб'яднаных рускіх сіл разбіў у Кулікоўскай бітве войскі татарскага цемніка Мамаю, за што быў прызваны Данскім (бітва адбылася недалёка ад месца ўпадзення ракі Няпрадва ў Дон).</p> <p>1832 год — рускі вучоны Павел Львовіч Шылінг у сваёй пецяярбургскай кватэры (Марсава поле, 7) правёў першую публічную дэманстрацыю вынайдженага ім электрамагнітнага тэлеграфа. Затым вынаходнік устанавіў тэлеграфную сувязь паміж Зімнім палацам і будынкам Міністэрства шляхоў зносін. Гэта была першая ў свеце лінія электрычнага тэлеграфа.</p>	<p>У краіне</p> <p>У свеце</p>

<p>ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА</p> <p>ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь</p> <p>РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.</p>	<p>Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.</p> <p>РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЬІНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.</p> <p>Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».</p> <p>НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.</p> <p>ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыватны — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.</p> <p>Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.</p>	<p>http://www.zviazda.by; e-mail: info@zviazda.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.by</p> <p>Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.</p> <p>Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 3785.</p> <p>М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12</p>	<p>ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by</p> <p>Нумар падпісаны ў 19.30 19 кастрычніка 2018 года.</p>
---	--	---	--